DE ZUID-AFRIKAAN VEREENIGD MET

ONS LAND

DEEL 76.—No. 7,363. KAAPSTAD, DINSDAG, 8 SEPTEMBER, 1903.

[Dit Blad verschijnt driemaal per week: Dinsdags, Donderdags en Zaterdags. Intekeningsprijs per jaar £1 6s., postgeld ingesloten vooruit betaalbaar.]

Ontpakt

Verzending van Dames & Baadjes in ... Kleuren ... Laken en Regenduchte Stoffen ... en Vale Mantels. Hollandsche Flanneletjes in alle Kleuren. Ook Cream en Zwarte Wolle Skirts.

P. FICK,
Parlementstraat, KAAPSTAD.
(Nabij N. Geref Kerk).

UNION-CASTLE LIJN

MAILSTOOMBOOTEN NAAR SOUTHAMPTON, AANLEGGEN TE MADEIRA.

TUSSCHENBOOTEN EN EXTRA BOOTEN NAAR LONDEN.

Union-Castle Mail Stoomvaart Maatschappij, Beperkt.
DONALD CURRIE & Co., Bestuurders.

Scott Brothers Limited,
PLEINSTRAAT, KAAPSTAD.

Japonbenoodigdheden.

Een prachtige sorteering Zwarte Japon benoodigdheden juist ontvangen, bestaande uit Cashimirs, Voiles, Venetians, Satijnen Kleeren, Serge's ens., ad 1/4½, 1/6, 1/11, 2/3, 2/6, 2/9, 2/11, 3/–, 3/6, 3/11, 4/6 per yard. Zeer goedkoop.

Scott Brothers Limited,
Pleinstraat, KAAPSTAD.

Scott Brothers Limited,
PLEINSTRAAT, KAAPSTAD.

Beddelakens.

Een zeldzame waarde wordt nu tentoongesteld van best fabrikaat gewone en gekeperde BEDDELAKENS in alle breedten 45" ad 10½ en 1/-, per yard; 72" ad 1/-, 1/2, 1/4, 1/6, 1/9, 1/11, 2/3 per yard; 80" ad 1/3, 1/6, 1/11, 2/3, 2/6, 2/9 per yard; 90" ad 1/6, 1/9, 1/11, 2/6, 2/11, 3/– per yard.

Scott Brothers Limited,
Pleinstraat, KAAPSTAD.

Scott Brothers Limited,
PLEINSTRAAT, KAAPSTAD.

Madras Neteldoek.

De mooiste keuze in deze lijn te zien in een prachtige kleuren sorteering geheel met franje ad 1/9, 1/11, 2/3, 2/6, 2/9, 2/11, 3/6, per yard.

Speciale waarde in Witte Kanten Gordijnen.

Scott Brothers Limited,
Pleinstraat, KAAPSTAD.

Scott Brothers Limited,
PLEINSTRAAT, KAAPSTAD.

Kanten Dames Kragen.

Welk een prachtige sorteering van Kanten Kragen word nu tentoongesteld ad 1/9, 1/11, 2/3, 2/6, 2/11, 3/6, 3/11, 4/6, 4/11, 5/6, 6/6, 7/6, 8/11 tot 42/– elk. Probeer onze speciale lijn van Dames Kidleeren Handschoenen ad. 3/–, betere waarde onmogelijk.

Scott Brothers Limited,
Pleinstraat, KAAPSTAD.

Scott Brothers Limited,
PLEINSTRAAT, KAAPSTAD.

Dames Tweed Mantels.

Een nitmuntende sorteering van deze goederen nu in voorraad, de allerlaatste Modellen ad 15/6, 17/6, 18/11, 21/–, 23/6, 25/–, 27/6, 32/6, tot 75/–. Buitengewone waarde in Dames Lakensche Costumes. Zeer goedkoop

Scott Brothers Limited,
Pleinstraat, KAAPSTAD.

Scott Brothers Limited,
PLEINSTRAAT, KAAPSTAD.

Corsetten Afdeeling.

Er is geen maat, die wij niet maken kunnen, hoe fijn ook in smaak. De grootste en meest volmaakte sorteering van Dames Corsetten in Kaapstad. Vanaf 1/11, 2/6, 2/11, 3/6, 3/1, 4/6, 4/11, 6/6, 7/11, 8/11, tot 30/–.

Specialiteiten in Dames Onderkleeren.

Scott Brothers Limited,
Pleinstraat, KAAPSTAD.

Malmesbury Executeurs Kamer en Voogdij en Brand Assurantie Maatschappij.

Publieke Verkooping

DE Ondergeteekende, als Trustee in den Insolventen Boedel van Nicolaas Willem Albertus Loubser, zal publiek doen verkoopen ter plaatse Klipbank, Malmesbury afdeeling, op Vrijdag den 11den September, 1903, te 10 ure des voormiddags, het volgende, behoorende tot gemelden Boedel:—

1 Open Kar op veeren,
Tuigen, Ploegen,
7 Varkens, Pikken, ens.

Ook Huisraad.

En wat verder zal aangeboden worden.

G. D. KOTZE, Trustee.

J. D. STIGLING, Afslager.

Malmesbury, 24 Augustus, 1903.

EEN BOEK VOOR DAMES

DE wetenschap in dit boek vervat, is van ONSCHATBARE WAARDE VOOR IEDERE GEHUWDE DAME, en het zal de ongetrouwde ook geen schade doen, om het te lezen. Het is het middel geweest voor duizenden, om hun leven zonnig te maken. Het bevat een groote massa kostbare informaties. Een ieder zal bij de lezing profijt hebben, daar de aldus verworven kennis onberekenbaar is en slechts ten goede zal strekken. Het wordt in verzegelde enveloppe toegezonden voor twee postzegels.

Adres: CARDUI DEPT. C., BUS 725, KAAPSTAD.

Een dame, schrijft ons: ik heb uw boek gelezen. Het is eenvoudig onwaardeerbaar en gaf mij de inlichtingen, waar ik reeds jaren lang naar gezocht had."

Amerikaansche Medicijn Maatschappij, Beperkt.
Houtstraat 42, Kaapstad.
(Hoofdkantoor voor Zuid-Afrika).

Een dame, daar aanwezig, zal met genoegen alle informaties geven omtrent "CARDUI" en zijne behandeling. Overal te koop of direct van ons voor 5s. 6d. post inbegrepen

Zaad Aardappelen.

SPECIAAL uitgezochte Fransche en Duitsche ZAAD TAFEL AARDAPPELS, tegen de laagste marktprijzen.

COHEN, LEVIATAN & Co.,
Producten Handelaars.
Langemarktstraat 165, Kaapstad.

Telegram Adres: "Provision.
Telefoon, 776.

Nog een Paar Woorden:

UW Gezondheid is het voornaamste ding in deze oude Wereld, en om die te behouden, moet gij de beste middelen gebruiken en er zijn geen betere, dan die door

Dr. C. F. JURITZ & Co.
gemaakt zijn.

EENIG AGENT:
HEYNES, MATHEW & Co.
37 Adderley Straat, Kaapstad.

W. C. KETJEN, Paarl.

ARCHITECT en Teekenaar. Beveelt zich aan tot het maken van plannen en het toezicht houden op het bouwen van gebouwen

p.a. Mrs. Brink's Private Boardinghouse
Lady Greystraat.

ENGELS' PRIVAAT HOTEL
Strand Straat, Kaapstad.

WIJ ondergeteekenden wenschen het publiek in kennis te stellen dat wij bovengenoemde welbekende bezigheid van den heer L. ENGELS hebben overgenomen. Alles staat onder ons persoonlijk toezicht. Bezoekers kunnen derhalve op een eerste klas behandeling rekenen. Schoonheid en eleefheid gewaarborgd.

MRS. BOTHA née AMOS.
TOBIE MALHERBE.

19 Mei, 1903.

WAARSCHUWING.

IK geef hiermede kennis dat eenig één die op mijne plaatsen "De Draai" en "Annex De Draai" gevonden zal worden, hetzij te loopen of te rijden, hetzij te jachten met geweer en honden of anderszins, volgens wet vervolgd zal worden.

A. P. DU PLESSIS.

Riversdale, 1 Sept., 1903.

Afrikaansche Onderlinge Voogdij en Assurantie Maatschappij, Beperkt.
MALMESBURY.

PUBLIEKE VERKOOPING
TE
VLEESCHBANK
nabij HERMON STATIE,
OP
WOENSDAG 16 SEPTEMBER, 1903,
na aankomst van den 12-uur trein.

De ondergeteekenden, behoorlijk daartoe gelast door den heer GEO. MC. LEAN, zullen als boven per PUBLIEKE VEILING verkoopen:

55 Eerste klas gedresseerde Muilen — over 13 handen hoog — 3 tot 6 jaren oud.
16 Gedresseerde Paarden.
1 Eerste klas Rij en Kar Paard — 16 handen hoog.
25 Melkkoeien.
2 Ingevoerde Bullen. (1 Jersy en 1 Friesland).

De dieren zijn gewaarborgd vrij van droes of eenige andere ziekte te zijn, en zijn de aandacht van koopers waardig.

GEO. I. MC. LEAN,
I. P. MARAIS, Secretaris.

IMMELMAN & Co.,
Afslagers.

Vendu Kantoor.
Malmesbery, 25 Augustus, 1903.

MONSTER VENDUTIE
— VAN —
BEESTEN EN SCHAPEN.

DE Ondergeteekenden behoorlijk daartoe gelast, zullen bij Publieke Veiling verkoopen te

COLESBERG,
Op Donderdag, 17 September, 1903,
250 Stuks Beesten.
9450 Schapen, en 10 Muilen.

BESTAANDE UIT:

250 Koeien, Ossen, Vaarzen en Jonge Ossen.	500 Boerbok Ooien, in lam.
600 Merino Ooien.	300 Afrikaander Ooien, in lam.
1300 Afrikaander Hamels.	1000 Jonge Merino Hamels.
600 Merino Hamels.	500 Merino Ooien.
700 Merino Ooien, met Lammers.	600 Merino Hamels.
500 Merino Ooien.	200 Bastaard Perzische Hamels.
1000 Merino Ooien, in lam.	500 Een jaar oude Lammers.

— EN —
10 JONGE MUILEN.

Meer Inschrijvingen zijn toegezegd.

SCHUTZ & DE JAGER,
Vendu Afslagers.

Colesberg, 14 Augustus, 1903.

Malmesbury Executeurs Kamer en Voogdij en Brand Assurantie Maatschappij.

PUBLIEKE VERKOOPING.

De ondergeteekende zal publiek doen verkoopen, op

Donderdag, den 17den September e.k.,
TE 10 URE 'S VOORMIDDAGS,

de volgende, behoorende tot den Boedel van wijlen den heer PIETER A. VAN DER WESTHUIJSEN, en wel ter plaatse DOORNKUIL, Malmesbury Afdeeling.

VASTGOED.

De plaats bekend als DOORNKUIL, groot 519 Morgen, 275 Roeden, gelegen zoowat een-kwart uur van het dorp Malmesbury, gebouwen zijn alle in goede orde, en de plaats is zoo goed bekend, dat het niet noodig is verder iets te zeggen.

LOSGOED.

4 Koeien met Kalvers.
1 Kar.
1 Reaper.
Tuigen, 2 Tanks, 1 Stove, 1 Zeeppot, en het gewone assortiment Huisraad, en wat nog verder zal aangeboden werden.

G. W. KOTZE, Secretaris.

Malmesbury, 27 Augustus, 1903.

J. W. MOORREES, JR. & Co., Afslagers.

GROOTE VERKOOPING
VAN
Insolventen Voorraad.

Morrison & Co
PLEINSTRAAT.

Bieden HEDEN, ZATERDAG, eenige WONDERVOLLE KOOPJES aan, zijnde een gedeelte van den voorraad onlangs gekocht van den insolventen boedel van een Kaapstadsch Bankroet.

150 Dozijn Dames Flanellette Nacht Costumes ... 2/6, 2/11, 3/11, 4/11 elk.
148 " " " Hemden... 1/6, 1/11, 2/3, 2/11 "
175 " " " Broeken... 1/6, 1/9, 2/6, 2/11 "
25 " Kinder Broeken, drie maten, alle ad 7½ d elk.
100 " Dames Zuivere Wollen Vesten, geassorteerd, Wit, Paars, en Vleeschkleur, 8½ d. elk.

Er zijn eenige Wondervolle Lijnen in dezen Voorraad, die allen goed zullen beloonen, die ons Magazijn een bezoek wenschen te brengen.

Duitsche Prints en Flanellettes.

1752 Yards, Nieuwste Patronen, alle tegen een prijs, 5½ d. yard, waard 8½ d.
1595 " " Gebloemde Satijnen Prints, do., 5½ d., waard 9 d.
1600 " Fancy Gestreept Flanellette, ad 2½ d., 3½ d., en 6½ d. yard.
1460 " Hollandsche do., Eigen Kleuren, 4½ d., 6 d., 8½ d., yard.
50 Dozijn Dames Geribde Cashmieres Kousen, 1/- per paar.
40 " Mannen Zuivere Wollen Sokken, 1/- per paar.
60 " Meisjes Zwart Cashmieres kousen, 6½ d., 8 d., 10½ d., 1/- per paar.
Er zijn vele andere Wondervolle Lijnen, aangeboden tegen Bankroet Prijzen.

MORRISON & Co.,
Pleinstraat.

SPECIALE KENNISGEVING.

Geldbeleggers merkt op! Bouwgronden!!

DE aandacht van geldbeleggers wordt gevestigd op het uitstekend mooi Standsdorp Waterval Estate, gelegen binnen de zes mijlen van het Markt Plein Johannesburg, en een uitzicht hebbende op de Emmarentia en Braamfontein Estates, ook bestrijkende een uitgestrekt gezicht ten Noorden en Westen, is vrij van stof, en geschikt voor landbouw.

Het is makkelijk te bereiken, en, gelegen zijnde binnen de Municipaliteits grenzen, verwacht men electrische trams, en goede paden. De geproclameerde Gouvernements weg van Johannesburg naar Muldersdrift en Krokodil Rivier gaat door het standsdorp, daarom zijn er prachtige bezigheids gronden.

Standplaatsen (vier en acht maal de grootte van andere, gelegen in de omliggende buitendorpen) zijn nu verkrijgbaar, tegen termen zelden aan het publiek voorgelegd.

Gewone of standaard standplaatsen zijn ongeveer een half akker groot.

Plannen, condities van koop en eenige verdere informatie betreffende bovenstaande Estate, verkrijgbaar bij

O. J. J. VAN WIJK,
Eenig Agent voor Waterval Estate.

P.K. Bus 2978.
Telegrafisch Adres "RENT."
Permanente Gebouwen,
Harrison Straat, Johannesburg.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN ZEER KOSTBARE
BOUW ERVEN,
Aan de PAARL.

DE Ondergeteekenden, begunstigd met instructies van de Heeren STEYN & Co., zullen publiek verkoopen op de plaats zelve

Op Woensdag, den 9den September,
om 11 uur 's voormiddags,
Veertien (20) Zeer Kostbare Bouw Erven,
gelegen aan het PAARL STATION.

De uiterst successvolle verkooping van gronden in den Boedel van wijlen den Heer HENDRIK BEYERS heeft getoond, dat grond in den omtrek van het Paal Station steeds in waarde stijgt.

Niemand late deze uitstekende kans voorbij gaan.

J. S. MARAIS & Co.,
Vendu Afslagers.

Early Rose Aardappels.

Kleine uit, zochte pootaardappels gereed voor planting.
Witte Tafel Aardappels, koken als een bal meel.
Beide zeer superieure kwaliteiten, in goede conditie.
"IRIS" merk, gemengde thee in tins en pakken.
"Arum Lilly" Vruchten Koekjes in 1lb. tins.
Australisch, Amerikaansch en Argentijnsch Vleesch in tins, Vruchten en Algemeene Waren.
"ARUM LILY" ZUIVEL FRISSCHE BOTER.

A. J. COLEMAN & Co., Beperkt,
LANGESTRAAT 26, KAAPSTAD.
EN TE KIMBERLEY EN PORT ELIZABETH.

HET LOUVRE,
PLEINSTRAAT 25.

Het beste Huis voor Assortiment en Goedkoopheid.
(Wij zijn Compleete Huismeubileerders).

ONTVANGKAMER AMEUBLEMENTEN,
EETKAMER AMEUBLEMENTEN,
SLAAPKAMER AMEUBLEMENTEN,

Volgens alle laatste teekeningen, tegen de scherpst concureerende prijzen.

We maken een Speciale Hoofd Lijn in Solied Eikenhouten Ontvangkamer Tafels. Zeer waardevolle 16/6, gewone prijs 21/6.

Als gij niet kunt komen, zend dan om een van onze geillustreerde Catalogi.

J. Walker & Co.,
HET LOUVRE,
PLEINSTRAAT 25, KAAPSTAD,
Compleete Huis Meubileerders.

E. R.

Aan Magazijnhouders, Kooplieden, Geldbeleggers, Speculateurs en Anderen.

DE VERKOOPING BIJ
PUBLIEKE VEILING
— VAN —
De Hoofd Barakken,
KAAPSTAD,

Zal plaats hebben op
DONDERDAG, 8 OCTOBER,
OM 11 UUR V.M.

Het land is onderverdeeld in 88 UITSTEKENDE BOUW ERVEN, met het front aan Caledon, Buitenkant, Barrack, Zieke, Albertus en Parade Straten.

Het eigendom is midden in het centrum van KAAPSTAD gelegen.

Plannen van onderverdeeling zijn nu gereed en zullen aan eenig adres verzonden worden op aanvraag aan de Afslagers.

Verlof tot bezichtiging van de Barakken en verdere bijzonderheden kunnen verkregen worden van

DUFFUS & Co.,
Afslagers van Z. M. Imperiale Regeering,
St. George's en Kasteel Straten,
Kaapstad.

R. WILSON, ZOON & Co.,
ST. GEORGE'S STRAAT 119,
ALGEMEENE HANDELAARS.
IMPORTEURS VAN
Engelsche, Continentale, Amerikaansche, Chineesche, Australische, Mauritius en Zuid-Amerikaansche produkten.
- - Huis- Machine- en Smidskool. - -

Eenige Agenten voor de:
Faust-sigaren; Pineland broeimachines, Thorley's veevoeder, Lacti voor kalveren, Spratt's honden-beschuit, Quaker thee Oakdale margarine, en de "Clyde" motorkarren.
ODAMS Superphosphates.
ODAMS Complete Bevruchters.
ODAMS Wijnstok Bevruchters.

LLOYDS & COMPAGNIE

P.K. Bus 96. 40 Burgstraat, KAAPSTAD

Invoerders van Landbouwgereedschap en Machinerie.

Lloyds' "Aermotor" Windmolen

IS DE

Goedkoopste en meest Economische Kracht voor het Ophijschen van Groote of Kleine hoeveelheden.

WATER

VOOR DE

Huishouding of den Tuin,
Het Drenken van Vee,
Of Besproei-ingsdoeleinden,

UIT

RIVIEREN, PUTTEN of BOORGATEN.

Lloyds' zenden hun eigen ervaren Opzetters naar alle deelen der Kolonie om "Aermotor" Windmolens op te richten.

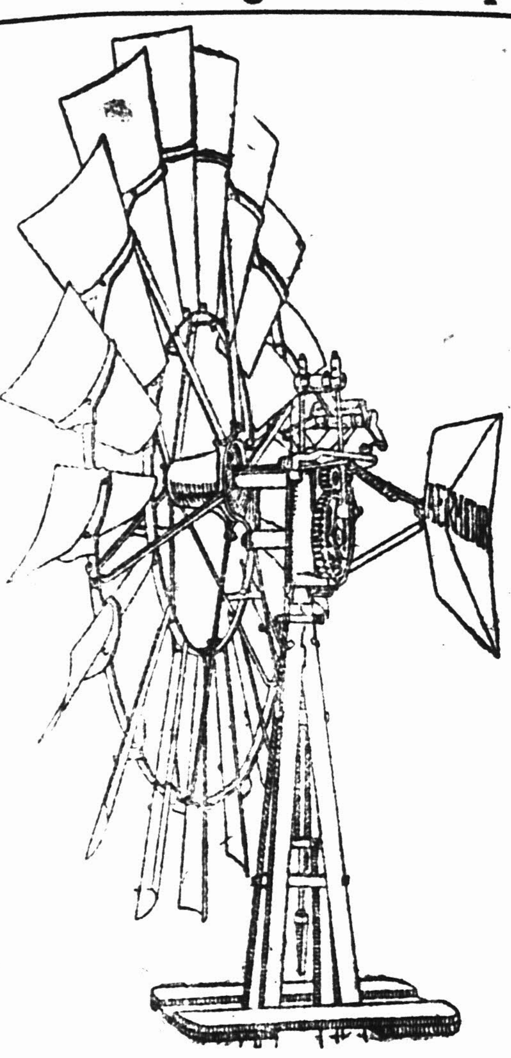

Lloyds' "Aermotor" Windmolens.

DE LIGHTST LOOPENDE EN KRACHTIGSTE

WINDMOLEN

IN DE MARKT.

EENVOUDIG,
STERK,
VERTROUWBAAR

"Oliver" Ploegen, "Planet JR' Cultivators, Eggen.
"Deering" Binders, Snijmachinen, Maaiers en Harken.
Lloyds' houden in voorraad alle soorten van Gereedschappen benoodigd voor de Boerderij.

SCHRIJF OM PRIJS LIJSTEN.

Markt Agent.

F. C. MEIRING,
Stall No. 3, Nieuwe Markt,
KAAPSTAD.

Vruchten, Pluimvee of Produkten aan mij toevertrouwd zullen mijn beste attentie ontvangen:—

"Afrekening Volgens Keuze."
Adresseer alle verzendingen naar
"Early Market Siding."

ZUIVER BLOED
is de bron van goede gezondheid.

Ayer's Sarsaparilla

Maakt zuiver bloed, sterkt de zenuwen, verhoogt de etenslust, doet dat vermoeid gevoel ophouden, en maakt het leven der moeite waard. Duizenden menschen hebben getuigd over de genezende eigenschappen van Ayer's Sarsaparilla. Hunne brieven komen met elke post. Er is geene poging tot overreding. Zij konstateeren allen het groote feit, "Ayer's Sarsaparilla heeft mij genezen."

Zwakke, Vermoeide Vrouwen

die bedlegerig geweest zijn, met huiduitslag geteisterd, of uitgeteerd of behebt met ziekten aan hun geslacht eigen, schrijven met dankbaarheid over eene volkomene genezing. Wilt gij van hunne ondervinding voordeel trekken, en gezond en krachtig worden, zoo neemt het groote versterkende en bloedreinigingsmiddel

Ayer's Sarsaparilla

Geprepareerd door
Dr. J. C. Ayer & Co., Lowell, Mass., U. S. A.

Ayer's Pillen, met suiker omhulsel, gemakkelijk te nemen.

Uit de Hand te Koop.

Drie Eerste Klas MELKKOEIEN, versch in melk.
Doe aanzoek bij
J. F. MARIAS, D.ZOON.
Herberg, Wellington,
4 September, 1903.

A. T. RUTTER.

MAKER van de beroemde Koloniale "INNES" en "CRIGHTON" Zadels bekend over de geheele Kolonie. Zadels op orde gemaakt. Oude Zadels nieuw opgemaakt of sekuur nagemaakt volgens patronen de klanten.

TUIGEN

Met de nieuwe Schuifstreng, om schaven te voorkomen.
Vraag om Prijslijsten.
WAALSTRAAT 28, KAAPSTAD

BEECHAM'S PILLS
GENEES GAL en SENUW ANDOENINGS, FERSTOPPING, ONPASSELIKHYT en HOOFPYN, INDIGESTI, DYSPEPSIA, en alle MAAGKWALE.

BEECHAM'S PILLS
NEEM WIND en BUIKPYN weg, WEK di TRAGE LEFER op, FERSEKER di REGTE SAMEWERKING FAN di SPYS, en FERSTERK di MAAG.

BEECHAM'S PILLS
MAAK dat 'n MENS GOED UITSIIN, SIG WEL FOEL en WEL BLY.
UITSLAG en PUISTE word DAARDOOR FERWYDER FAN di FEL, di pills leg di GRONDSLAG fer'n goeie GESONDHYT, HULLE PAS OUD en JONG.

BEECHAM'S PILLS
SUIFER di BLOED en NEEM SKEURBUIK weg, HULLE werk sag mar DEGELIK: DOEN 'n MENS ook goed wat sig te buite het GEGAAN, GENEES RUSTELOOSHYT en SLAPELOOSHYT.

BEECHAM'S PILLS
Syn BISONDER GESKIK fer di SIIKTES en KWALE wat FROUE ALGEMEEN an ly, MAAK di KOMPLEKSI MOOI, REGEL di GESTEL.

BEECHAM'S PILLS
het di Proef fan meer as 56 jaar doorstaan sonder dat Getuigskrifte syn uitgege, want hulle.
BEFEET, HULLE EIGES AN.
Word o'erals û fkog. In doosies, 1/1½ (56 pills), 2/9 (168 pills).

Cleaver's ONE NIGHT CORN CURE 1/- BOX

Zwakke Oogen!!!!

ROSEMONTS BRILLE'N

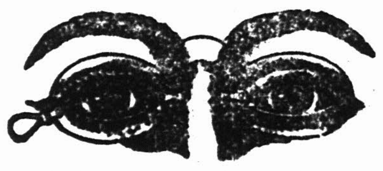

Versterken zwakke Oogen.

De Pers en de Medische Faculteit zeggen "MR. ROSEMONT'S systeem van onderzoek naar het gezichts vermogen, is het meest volmaakte, wat bestaat."

Brillen, Oogglasen en Kunstoogen tegen de billijkste prijzen.

Kosteloos onderzoek van het gezichts vermogen,

door den heer

P. M. ROSEMONT, A.A.S.O.O.

ROSEMONT,
HOOGHEELKUNDIG OPTICIEN
'Mansion House" Kamers,
(2DE VERDIEPING)
Adderleystraat, KAAPSTAD

Schriftelijke orders worden per keerende post uitgevoerd.

BENOODIGD.

Gecertificeerde Onderwijzeres (Kolonische) voor plaatsschool, om aan 3 kinderen Engelsch, Hollandsch, Muziek en Handwerken te leeren. Salaris £36. Werkzaamheden te beginnen met volgend kwartaal. School 1 uur van het station.
Men wende zich tot,
N. v. D. MERWE,
Klein Modderfontein,
Post Biesjespoort Station.

BENOODIGD.

EEN ONDERWIJZER voor de A III. Publieke School te Welbedacht, Distr. Oudtshoorn. Werkzaamheden te beginnen volgend kwartaal. Salaris £120 per jaar en een geriefelijk woonhuis vrij. Gehuwd man zal de voorkeur hebben. Doe aanzoek en zend afschriften van getuigschriften aan
C. G. F. RHEEDER.
P.K. Welbedacht,
Oudtshoorn,
17 Augustus, 1903.

BENOODIGD.

ONDERWIJZERES, om vijf kinderen te onderwijzen op eene plaatsschool. Engelsch, Hollandsch en Muziek noodig.
Salaris, £36 per jaar, kost logeeren vrij.
Verzoekers moeten hunne bekwaamheden vermelden.
Alle Applicaties moeten ingezonden worden aan den heer
J. J. HATTINGH (D. J.zoon),
Hartebeestfontein,
P.K., Klaarfontein,
Tarkastad,
op of voor den 10den September, aanstaande.
Het werk aangenomen te worden na de September vacantie.

BENOODIGD.

EENE gecertificeerde Onderwijzeres voor een Derde Klas Publieke School, om onderwijs te geven aan 12 - 14 kinderen.
Vereischten: Engelsch en Muziek. Salaris £72 per jaar. Logies vrij.
Applicaties, vergezeld met copiën van certificaten en getuigschiften moeten ingezonden zijn niet later dan 30 October.
Werkzaamheden te beginnen na de X'mas vacantie. Doe aanzoek bij,
S. DE LANGE,
Fenfield.
P. O. Rockford,
D Cathcart.

Onderwijzer Benoodigd.

OP de Plaats Broedersbank, distrikt Aliwal Noord, bij den Heer Jan Breed.
Salaris: £60 per jaar en alles vrij.
III Klas Onderwijzers Certificaat over te leggen, alsmede Lidmaatschap van een Holl. Protestantsche Kerk en bewijs van goed zedelijk gedrag.
J. A. BREED.
Broedersbank, Aliwal Noord,
29 Augustus, 1903.

Stellenbosch, Muldersvlei.

Publieke Verkooping

VAN DE MEEST

Kostbare Plaatsen

in Stellenbosch en Paarl Distrikten.

BELANGRIJKE VERKOOPING

VAN

Muilen, Koeien, Paarden, Schapen, enz.

De Heer A. SIERADSKI, besloten hebbende naar Europa te vertrekken, heeft den ondergeteekende geinstrueerd om op de plek zelve te verkoopen,

OP DE PLAATS

KLAVERVLEI, Muldersvlei Station,

Op Vrijdag 25 September 1903,

te 10 uur v.m.

I. Die meest kostbare plaats **KLAVERVLEI**, gelegen in het V. K. Klapmuts, afdeeling Stellenbosch. Dit eigendom is groot 1.244 acres, 46 vierkante roeden, en grenst aan de eigendommen der heeren J. H. MARAIS L.W.V., Gebroeders STARKE, en de gouvernementsplaats Elsenburg.

De gebouwen bestaan uit woonhuis, buitenhuizen, stallen.

Deze plaats is zeer dicht bij Muldersvlei Junctie station en nabij, binnen gemakkelijk af te leggen afstand van Klapmuts Station, niet ver van de Stad Stellenbosch.

Dit eigendom is speciaal geschikt voor wijn en graanboerderij, en als veeplaats is het niet te overtreffen. De haveroogst van het laatste seizoen werd beschouwd als de prachtigste oogst in het distrikt, dit jaar werden 300 mudden haver gezaaid.

II. De plaats **TITUSKLOOF**, gelegen in Drakenstein in de afdeeling Paarl, tusschen de plaatsen der heeren JACOB PITON en PAUL ROUX, groot 480 acres en 45 roeden. Daarop is een groot dennenbosch en de plaats beschikt over een prachtigen watervoorraad. Het grootste gedeelte der plaats is omheind.

Dit eigendom is een uitmuntende veeplaats en de grond is zeer vruchtbaar, en is voor alles geschikt.

Deze plaats zal onmiddellijk na Klavervlei worden opgeveild.

Levende Have.

III. 90 Eerste klas Amerikaansche en Koloniale Muilen. 50 Eerste klas Engelsche en Koloniale paarden (geen Argentijnsche). 1000 Schapen en Lammeren. 200 Gemengde Bokken, Vee voor aanteelt, geschikt voor slachters doeleinden. 20 Koloniale Koeien en Vaarzen. Omtrent 600 Hoenders, Kalkoenen, Ganzen en Eenden.

Voertuigen, enz., enz.

3 Molwagens, 6 stel Tuigen, 2 zelfbinders, zoo goed als nieuw. Ploegen, Harken, Cultivators en de gewone verscheidenheid landbouw gereedschappen.

NOTEER, dat de plaatsen zullen opgeveild worden te 11 uur v m.

Dat voornemens zijnde koopers, die per spoor aankomen, moeten afstappen te **Mulders Vlei Junctie**, waar rijtuigen den morgentrein zullen ontmoeten.

Lichte ververschingen zullen verstrekt worden.

Dat alle bijzonderheden verkrijgbaar zijn bij den ondergeteekende en de datum en plaats

VRIJDAG, 25 SEPTEMBER,
KLAVERVLEI MULDERSVLEI.

PAUL D. CLUVER,
AFSLAGER.

Birdstraat 1, STELLENBOSCH.

J. C. SMITH & Co.,

Hout, Kool en Timmerhout Magazijnen,
Koloniaal- en Amerikaansche Wagenhout,
STOOM ZAAGMOLENS.
88, Breestraat en Riebeeks Plein,
KAAPSTAD.

Findlay's Decorah Windmolens

NIEUW - -
MODEL - -

Zijn de Sterkste en beste.

—:o:—

Landbouwers,

Indien gij een Windmolen noodig hebt, zendt ons bijzonderheden van wat gij verlangt, en we zullen u gratis een schatting van onkosten zonden voor een Windmolen en Pomp.

—:o:—

Correspondentie in het Hollandsch verzocht

—:o:—

Pompen, Pijpen en onderdeelen van elke soort.

Schrijf om onze nieuwe. Prijslijst van Windmolens.

—o—

Wij gebruiken bekwame ingenieurs, om onze Windmolens op te richten.

We hebben een grooten voorraad van Landbouwkundige Werktuigen en Bakkiespompen.

GEO. FINDLAY & Co., 18, Commercial Straat, KAAPSTAD.

Remonte Kamp,
STELLENBOSCH.

VERKOOPING! VERKOOPING! VERKOOPING!

Deze gelegenheid behoort niet gemist te worden door Boeren, Bouwers, Contracteurs en anderen.

DE ondergeteekende, behoorlijk daartoe geinstrueerd, zal verkoopen voor hen die het aangaat, op

DONDERDAG, 10 SEPTEMBER, 1903,
TE 10 URE V.M.

(Bij aankomst van den morgentrein van Kaapstad), aan het Remonte Kamp, Stellenbosch (Remonte Siding Station), het volgende:—

10,000 Omheiningspalen
300 Houten Water en Voeder Bakken.
90 Gegalvaniseerd IJzeren Kribben en Bakken (op steun schragen).
Een groote hoeveelheid IJzeren Stangen, van verschillende maten.
Glad Omheinings draad, voor wingerd op te leiden.
Mijlen Page Omheining en ander Draad (op houten en ijzeren standaards).
200 Voet Planken 7 x 2¼ (verschillende lengten).
IJzeren en Houten Omheining Standaards.
400 Lengten Houten Omheinings Palen 3 x 4.
500 Planken 3 x 9 in lengte tot 24 voet.
2 Vaten Kool Teer.
1,000 Platen Gegalvaniseerd IJzer (gegroefd).
30 Dak Balken.
4 Vensterkozijnen en Vensters kompleet.
Een groote hoeveelheid Zoldering en Vloer Planken.
Gegalvaniseerd IJzeren Hekken op houten Ramen.
20 Deuren. 500 lengten Gegalvaniseerd IJzeren Ridgings.
Een groote hoeveelheid looden platen.
7 Gegalvaniseerd IJzeren Tanks.
3 Geëmailleerd Tegel Gootsteenen.
Leege Vaten.
Een lot Houten en Draadhekken op scharnieren, alsook een gegalvaniseerd IJzeren Huis en IJzeren Hutten
enz., enz., enz.

Termen Strikt Contant op de plek.

P. F. HAUPT, Afslager.

Kantoor, Bird Straat, Stellenbosch.

VAN DER BYL & Co.,

No. 4, 6, 8 en 10, Riebeek Straat, KAAPSTAD.

DE ONDERGETEEKENDEN bieden het volgende te koop aan tegen de laagste Markt Prijzen:

KRUIDENIERSWAREN.
Koffie, Rijst Suiker, Olie, Wol en Graan Zakken, Zeep, Kaarsen, en een groote hoeveelheid van verschillende Smeerwaren.

IJZERWAREN.
Cement, Zolder- en andere Planken, Galvanische IJzeren Platen, en alle soorten van Bouwmaterialen, zooals:—Deuren, Vensters, Olie, Verf, Vernis, enz.—Alsook Staaf IJzer, Assen, Wagen- en Karspeken, Naven, Pompen, Graven, Heining- en Steekdraad een grooten voorraad van IJzeren Bedsteden, en andere Huishoudelijke IJzerwaren,

FIJNE WAREN.
Gemaakte Kleederen, Kleeding Stoffen, Schoenen, Stevels, Hoeden, Geruit, Fluweel, Ongebleekt Linnen, Horrocks, Crewdsons, en andere Linnen, Tabbert Stoffen, Hemden, Kombaarsen, Hoeden, enz.
En een grooten voorraad van alle andere Fijne waren, te veel om te melden.

Piano's van de beste Fabrieken, (in Noten- en Ebbenhout).
Geweren, (voor Hagel en Kogel gebruik.)

Wij zijn Handelaars "alleen in het Groot" en koopen allerlei soorten Produkten tegen hoogste prijzen.

VAN DER BYL & CO.

McKAY & Co.,
PIANOFORTE en MUZIEK DEPOT,
Kerkstraat 6, Kaapstad.
POST ADRES BUS 275.

PIANO'S, Engelsche, Duitsch een Fransche Fabrikanten.
ORGELS, Amerikaansche en Engelsche.

De Nieuwste Muziek in voorraad.
Schrijft om Catalogus.

HERMANUS.

Veldbloemen - - - - -
- - - Tentoonstelling.
ZATERDAG, 12 SEPTEMBER, 1903.

RIJTUIGEN te Botrivier Statie, vanwaar bezoekers, die van hun voornemen per brief of telegram bijtijds kennis geven, aan den heer BEIJERS, Sanatorium, Hermanus, tegen 7/6 per passagier naar Hermanus zullen vervoerd worden.

ABRAHAM LE ROUX & CO.,
FRANSCH HOEK.

LEVEREN Bevroren Vleesch, eerste klas, op order, binnen 28 uur uit de ijs kamers: Voor kwart heel, 5½d. per lb.; ½ kwart, 6d.; achter kwart, heel, 6½d en 7d. per lb. Schaap Vleesch, 6d per lb., heel, en half, 7d.; worst polonij, met Beef 1s. per lb.
Visch, zout, tegen lagen Markt prijs. Termen maand uitstel; strikt cantant.

Nylstroom Vrije School.

VOOR de Vrije School te NYLSTROOM, TRANSVAAL, worden applicaties ingewacht tot 1 October, 1903, van een Onderwijzer tegen £20, per maand of eene Onderwijzeres tegen £15, per maand.

Applicanten moeten certificaten inzenden van bekwaamheid en goed zedelijk gedrag en zij moeten leden zijn van een der Hollandsche Kerken in Zuid Afrika.

Applicaties kunnen ingezonden worden aan Ds. J. L. DU PREEZ of Ds. J. A. VAN ROOY, of aan den ondergeteekende

J. DE RIDDER,
Secretaris.
Nylstroom,
25 Augustus, 1903.

BAZAAR.

PAARL GYMNASIUM.

DE Jaarlijksche Bazaar ten behoeve van bovengenoemde inrichting zal gehouden worden op e.k.

Woensdag, den 9den Sept., 1903,

alwaar men allerlei nuttige en smaakvolle artikelen te koop krijgen kan, alsook heerlijk gebak, groenten, pluimvee enz.

De veiling van levende have begint te 4 ure 's namiddags.

De verrichtingen zullen in den avond met aangename muziek worden opgeluisterd.

S. P. H. DE VILLIERS,
Hon. Secretaris.
Paarl, 31 Aug., 1903.

ISAAC BUIRSKI,
Produkten en Algemeene Makelaar.

Alle Commissies worden dadelijk uitgevoerd.

LEWIN'S KAMERS,
23, KASTEELSTRAAT
KAAPSTAD. POSTBUS 1121

ALCOHOL.
Tabak en Drankjes Gewoont
TEN LAATSTE OVERWONNEN MET BEHULPEN VAN
DE EUCRASY BEHANDELING

Deze ziekte is een vloek voor de menschheid; hare slachtoffers worden gevonden in elken hoek van de wereld. De vurige begeerte naar sterken drank, drankjes en tabak, kan weggenomen worden. Waarom doorgegaan met deze hervloekte gewoonte, als gij in uw eigen huis genesen kunt worden zonder publiciteit of verhindering van werkzaamheden? Dit medicijn kan in 't geheim gegeven worden in voedsel zonder dat de patient het weet, en voor dat hij er zich van bewust is, is zijn geheele genezing daar. Voor bijzonderheden en getuigschriften uit Zuid-Afrika, schrijve men aan

De Eucrasy Maatschappij,
Postbus 6164,
Davy's Kamers,
Rissik Straat, Johannesburg.

TE KOOP.

JONGE PEERE BOOMEN te koop. Geassorteerd; goede Fransche soorten.
Doe aanzoek bij
G. F. LINDSELL,
Klein Constantia,
Wijnberg.

BERICHTEN.

OVERLEDEN, Op [illegible], mijn teedergeliefde Echtgenoot, EDWARD ALBERTUS BUCKLE, in den ouderdom van 40 jaren, 11 maanden en 11 dagen, mij nalatende vijf hulpelooze kinderen, om dit zwaar verlies te betreuren.

Mits dezen wensch ik ook mijn hartelijken dank te betuigen aan Mr. en Mrs. Van der Spuy, voor hunne hulp en sympathie betoond gedurende zijn lijden.

"Zijn heengaan was vrede."

Zijne diep betreurende Weduwe,
HELENA BUCKLE,
Geboren Lambrechts.

Weltevrede, Riebeek West.

HET heeft den Heer behaagd tot zich te nemen op den 5den Juli, 1963, onze geliefde moeder ANNA LOUISA BOTHA, geb. DU TOIT, in den ouderdom van 48 jaren, 7 maanden, na een lijden van slechts weinige dagen.

Mits dezen danken wij al de vrienden en bloedverwanten, hartelijk voor de hulp en bijstand verleend gedurende haar kort ziekbed, en ook bij de begrafenis.

Wij willen zwijgen, want, "de Heer heeft het gedaan, en Hij doe wat goed is in zijne oogen."

Namens de Kinderen,
STEPHS LE ROUX.

Brandwacht.
Distrikt Worcester.

AAN Bloedverwanten en vrienden maken wij bekend, dat wij een Telegram ontvingen van Salt Pan Siding, dat onze geliefde Moeder MARIA ELIZABETH THUIN, geboren ROTHMAN op den 25sten Augustus overleden is op de Plaats Spits Kop, District Vrijburg, Bechuanaland, in den ouderdom van 73 jaren, na een echtverbintenis van over de 50 jaren.

Wij hebben nog niet ten volle bericht ontvangen waaraan zij overleed, maar zij was nog nooit geheel hersteld van een koude, gevat in het Kamp, vanwaar zij naar ons kwam en wij het genoegen hadden om haar met onzen Vader bij ons te hebben voor meer dan een jaar. Van hier ging zij, na den vrede, naar Greyton, om haar eenigste zuster Mrs. SOLMS, naar wie zij zooveel verlangde, te zien daar zij bij de 30 jaren van elkander verwijderd waren en haar toen voor het laatst zag; zij nam afscheid van haar, omdat zij dacht dat het strand haar goed zou doen, maar instede van beter werd zij erger en kwam weder zeer ziek hier bij ons, zoo dat zij voor meer dan een maand zoo zwak was, dat wij dachten dat zij niet weder zou herstellen. Maar de Heer richtte haar weder op en zij verliet ons voor altijd om weder terug tot haar plaats te gaan, alwaar onze vader haar afwachtte. Het was ons een droeve tijding, maar wij willen niet treuren als degenen, die geen hoop hebben. Moge de Heer onzen Ouden Vader kracht schenken om ook deze slag te kunnen dragen daar, bijkans al zijn Aardsche Schatten hem ontnomen zijn, en een schat moge vinden in den Hemel, waar noch mot noch roest ze verderft en, waar de dieven niet doorgraven noch stelen kunnen.

De bedroefde Kinders
M. SNYMAN, Kareeplaat.
T. SNYMAN, Spijtpoort.

KENNISGEVING.

KOMEN aanloopen op de plaats Leeuwbosch een bruin bles, paard met een roode Kol in de bles, met twee witte achtervoeten en „ook" de linkervoet met een witte Kol op de linkerknie, en een wrat onder pens, een onduidelijke brand aan den nek.

De eigenaar kan hetzelve terug krijgen indien hij het komt halen binnen zes weken tijd, bij betaling van alle onkosten, zoo niet, zal het als eigendom worden beschouwd van

J. H. STEYN.

KENNISGEVING
AAN
Crediteuren en Debiteuren.

In den Boedel van wijlen Mevr. MARIA MAGDALENA BURGER van Spitskop, district Calvinia.

ALLE personen, die vorderingen te maken hebben tegen bovenstaanden Boedel, worden hiermee verzocht dezelve bij den ondergeteekende in te leveren binnen zes weken na publicatie dezer Kennisgeving, en die eraan verschuldigd zijn, hun schulden binnen hetzelfde tijdperk te vereffenen.

Gedateerd te Calvinia, dezen 31sten dag van Augustus, 1903.

D. F. MARAIS, Jr.,
Procureur voor Executeur Datief.

BENOODIGD.

EEN gecertificeerde onderwijzer of onderwijzeres voor een Private Boerenschool op de plaats Goede Hoop, 1½ uur van Jagersfontein, O.R.K. Salaris £50 en vrij logies. Hollandsch een dringende vereischte. Applicaties, vergezeld van getuigschriften (copieën) en bewijs van Lidmaatschap van een Protestantsch Kerkgenootschap, zullen door den ondergeteekende ingewacht worden tot 1 October.

J. P. VAN HUYSSTEEN V.D.M.
Jagersfontein O.R.K.

GEVRAAGD.

APPLICATIES vergezeld met copieën van getuigschriften voor de betrekking van Bestierder van De Sterkstroom Handels Maatschappij zullen door den ondergeteekende ingewacht worden tot op 29 September, 1903.

Salaris £22 10 per maand.

In dienst te treden niet later dan 1 November, 1903.

Op last
P. W. A. DE KLERK,
Secretaris.

Sterkstroom, K.K.

RHUMATIEK, ZENUWHOOFDPIJN, SPIT IN DEN RUG,

Worden ONMIDDELLIJK genezen en weggenomen door Dr. SANDEN'S HERCULEX.

5,000 Gevallen in het laatste jaar genezen.

Het is het geneesmiddel der Natuur, als het verstandig gebruikt wordt.

Kennis is macht.

Kom en onderzoek de wijze van behandeling.

Het kost U niets

Alle consulten zijn vrij.

Als U niet zelf kunt komen, schrijf dan om des Dokters jongste werken "Gezondheid in de Natuur" en "Sterkte." Zij zijn waard gelezen te worden en worden u franco toegezonden bij ontvangst van uw naam en adres.

KOM OF ADRESSEER:

Dr. THEODORE SANDEN,
No. 4, Pleinstraat, KAAPSTAD.
Hoek President- en Eloffstraat Johannesburg.

Office uren van 9 v.m. tot 6 n.m; Zaterdags van 9 v.m. tot 10 n.m.

EXECUTEURSKAMER.

Voor de Administratie van Boedels en Nalatenschappen van overledene Personen, Afwezigen, en anderen, als Executeuren, Agenten, Curatoren en Administrateuren. De belegging van Kapitaal onder verzekering van Vastgoed, enz.

OPGERICHT 1838.

TEGENWOORDIGE AKTE VAN OPRICHTING VASTGESTELD DOOR AKTE VAN PARLEMENT, No 17, 1886.

Kantoren: **Hoek van Adderley- en Walestraat.**
(INGANG WALESTRAAT),
KAAPSTAD.

Aandeelhouders op betaald Kapitaal	£27,000	0 0
Reserve Fondsen	114,674	10 0

DIREKTEUREN:

De Weled heer W. E. MOORE (De heeren Moore en Zoon), Voorzitter.
De Weled heer A. H. PETERSEN, M.D.
De Weled heer HENRY H. JONES.
De Weled heer T. A. J. LOUW.
De Weled. heer W. T. BUISSINE. (De heeren Van Zijl en Buissinné)

☞ Personen die begeeren de Executeurskamer tot hunne Executeuren, Mede Executeuren of anderszins aantestellen, kunnen haar aanstellen en nomineeren eenvoudig onder den titel van "Executeurskamer" te Kaapstad

Aanzoeken voor Leeningen, onder Securiteit van Vastgoed, tegen de loopende rato van rente, zullen dagelijks gedurende de bezigheidsuren in behandeling worden genomen.

BRANDKAST BEWARING. — Jaarlijksche huur van bussen loopende van één tot vijf guineas.

De Kamer Administeert Insolvente Boedels door haren Secretaris.

J. H. N. ROOS, Secretaris.

RIES

Hebben ter Plaatse:

Geimporteerde Zaai Aardappels, Zaai Haver en Gerst.

peciaal Persoonlijk Uitgezocht door den Heer H. RIES voor Zuid-Afrikaansche Gronden, alsook

BEN HUR MEEL

Onschatbaar voor Bakkers en Huishouders. Schrijf aan HENRY RIES & Co.,

voor

Prijsnoteeringen,

OOST-LONDEN

BETERE WAARDE ONMOGELIJK,
GELIJKE WAARDE ONWAARSCHIJNLIJK.
VERSCHEIDENHEID, SNIT EN MAAKSEL ONOVERTROFFEN.

EERSTE KLAS KLEEREN.

Prachtige Sorteering voor Heeren, Jongelieden en Jongens voor het tegenwoordige Seizoen.

Ieder Kleedingstuk gemaakt in onze EIGEN Fabrieken in het

West of England.

LET OP ONS EENIG ADRES:

J. LAWLEY & Co.

Langemarkt-straat tot Kerkplein, Kaapstad.

HAMELS!
HAMELS!

Publieke Verkooping
—VAN—
Eerste klasse Slacht Hamels

DE ondergeteekenden daartoe gelast door den Heer S. D. FICK, zullen publiek verkoopen te

Sir Lowrys Pass,
—OP—
Donderdag, 17 September, 1903,
500 Tip Top Slacht Hamels.

Hier is dus een Eerste Klasse kans am goede Slacht Hamels te verkrijgen.

KOM ZIEN! KOM KOOP!
S. D. FICK.

GUTHRIE & THERON, Afslagers.

Caledon,
4 September, 1903.

VERKOOPING
—VAN—
SCHAPEN.

DE ondergeteekenden, behoorlijk daartoe gelast, zullen ZONDER Reserve Verkoopen in het

Boston Hotel, D'Urbanroad Station,
Op VRIJDAG, 11 SEPTEMBER,
OM 10 UUR.
160 Kaapsche en Merino Schapen.

J. J. HOFMEYR & ZOON.
Afslagers.

TENDERS.

TENDERS zullen door den ondergeteekende worden ontvangen tot op den 15den dezer voor het bouwen van 4 klas kamers aan de Publieke School alhier

De laagste of eenige Tender niet noodwendig te worden aangenomen

Voor verdere informatie vervoege men zich tot

J. P. KRIEL DE VILLIERS,
Secretaris.

Fransch Hoek,
4 Sept., 1903.

Afdeelings Raad Malmesbury.

OMHEININGSWET 1883.

KENNISGEVING geschiedt mits dezen in termen van Wet 30 van 1883, dat op de aanstaande Vergadering van den Afdeelings Raad, te houden op Vrijdag, 2 October 1903, om 10 uur v.m., een resolutie gemaakt zal worden om Z.E. den Gouverneur te verzoeken een proclamatie uit te vaardigen, waarin kennis gegeven wordt, dat gedeelte I van bovengenoemde Wet van kracht zal zijn in het Veldkornetschap Achter Zwartland in de Afdeeling van Malmesbury. Objecties hiertegen (indien eenige) moeten aan den ondergeteekende niet later dan Donderdag 1 October tot 3 uur n.m ingezonden worden.

Op last,
A. L. BRODZIAK,
Secretaris.

Afdeelings Raad Kantoor.
Malmesbury,
5 Sept, 1903.

Verkoudheid.

Weest gewaarschuwd

Het is misdadig, een verkoudheid te veronachtzamen; een kittelende hoest kan op

BRONCHITIS

uitloopen, of een verkoudheid kan morgen

PNEUMONIA zijn.

KEENE'S middel tegen verkoudheid van "Een Nacht",

breekt eenige verkoudheid in een nacht.

BEVAT NIETS NADEELIGS.

Beter dan Longversterkers.

KOOPT HET VANDAAG.

Bij alle Apothekers en in het groot van

LENNON, Beperkt.

Het "iets" is gekomen.

Het is MAZAWATTEE THEE verpakt in 3lb. tins, prachtig beschilderd met portretten van de vier Boeren Generaals,

BOTHA,
DE LA REY,
VILJOEN,
DE WET.

Blijft niet in gebreke er een als een Souvenir te krijgen.

Denk er aan dat

MAZAWATTEE THEE

veel sterker is dan gewone Thee, en dat slechts een lepel vol gebruikt behoeft te worden, waar gij anders gewoon zijt er twee te gebruiken.

STA ER OP

MAZAWATTEE THEE

TE HEBBEN,

en zie toe, dat gij ze krijgt, daar vele winkeliers trachten om extra voordeel te behalen, inferieure soorten daarvoor in de plaats te stellen.

ALTIJD OP DE VOORPUNT,
Vrede of Oorlog.
HENNESSY'S THREE STAR BRANDY.
Zijn Zuiverheid en Smaak zijn de reden daarvoor.

BIEDT DE HEER

R. MÜLLER,

45, en 47, STRANDSTRAAT, KAAPSTAD

WEER TE KOOP AAN:

Het Volkslied van de gewezen Zuid Afrikaansche Republiek, prijs 2/6;

Het Volkslied van den gewezen Oranje Vrijstaat, 2/6; Drie liederen voor het Zuid Afrikaansche Volk:—1) Mijn Land, Mijn Volk en Taal, (2) Zuid-Afrika, en (3) Afrika voor de Afrikaanders—tesamen 3/;

Het Lied van Christiaan de Wet, prijs 2/;

"Never Give Up" Lied, prijs 2/; Zuid Afrikaansche Volkslied (Een ieder Natie heeft zijn land), 1 6.

De Droom van den Boer, Klavier Stuk, 2/-

"Scheid van Smuts," van een uittrekkenden Boer. Gedicht genomen uit de "Express" te Pretoria, Gecomponeerd door A. SPOEL, prijs 1/6.

The Boer Prisoner's Prayer (Bede van den Krijgsgevangen Boer) door J. H. L. Schumann, 2s.

Vaarwel! Lied ter gedachtenis aan den Oorlog tegen Transvaal en Vrijstaat, 1899—1902, door J. H. L. Schumann, 2s.

Koorboek door W. van Oosten, gebonden, prijs 3/-; Verzameling van vierstemmige Liederen ten gebruike van gemengde Zangkoren en Zangvereenigingen

Geestelijke Koorstukken en Zangsolos door Ds. J. A. Malherbe, gebonden, prijs 3/-; ten gebruike voor Kerkkoren en Christelijke Zangvereenigingen

SCHRIJF OM EXEMPLAREN OF KOM ZELF NAAR

R. MÜLLER, 45 en 47, Strandstraat, KAAPSTAD

Voorloopige Kennisgeving.

De Middelburgsche Apotheek zal binnenkort geopend worden door J. W. WARD, op het Marktplein (naast TUCH & FORD, Kleermakers) Middelburg, K.K., als een Voorname Medicijnen en Photographische bezigheid.

De datum van opening zal binnenkort worden bekend gemaakt.

Malmesbury Executeurskamer en Voogdij en Brand Assurantie Maatschappij.

PUBLIEKE VERKOOPING.

DE ondergeteekende behoorlijk gelast door de Executeuren Testamentair in den boedel van wijlen ANNA CATHARINA KOTZE, geb. CABERNS, weduwe van wijlen Fredrik Jacobus Kotze, van Melkboom, Malmesbury afdeeling, zal publiek doen verkoopen ter plaatse

Melkboom,
Malmesbury afdeeling.

Woensdag, 30 September, 1903, ten 10 ure des voormiddags,

de volgende:

LOSSE GOEDEREN.

50 Schapen en het gewone assortiment huisraad.

G. W. KOTZE,
Secretaris.

Malmesbury,
3 September, 1903.

J. W. MOORREES Jr. & Co
Afslagers.

Malmesbury Executeurskamer en Voogdij en Brand Assurantie Maatschappij.

Publieke Verkooping.

DE ondergeteekende, behoorlijk daartoe gelast door de Executrice Testamentair in den boedel van wijlen DIRK JACOBUS PETRUS KOTZE, van Visscherskraal, Malmesbury afdeeling, zal publiek doen verkoopen ter plaatse

Visscherskraal.

in de afdeeling Malmesbury, op

DINSDAG, 29 SEPTEMBER, 1903,

ten 10 ure des voormiddags,

de volgende

Losse Goederen.

6 Ezels, 14 Varkens, 81 klein Vee, 1 Wagen, 1 Kar, 2 Beesten, 2 dubbele voor ploegen, 1 enkele voor ploeg, 1 braaklands Egge, 1 saailands Egge, 2 Kruiwagens, 2 halfamen, 1 Span tuigen, 1 paar achtertuigen, 1 Snijmachine, en wat nog verder zal aangeboden worden.

G. W. KOTZE,
Secretaris.

Malmesbury,
3 September, 1903.

J. W. MOORREES Jr. & Co.
Afslagers.

MALMESBURY
Executeurskamer en Voogdij- en Brand- Assurantiemaatschappij

OPGERICHT IN 1864.

Opbetaalde Kapitaal ...	£8,220	0 0
Reserve Fonds	£28,000	0 0

De Kamer onderneemt de Administratie van Boedels als Executeuren, Voogden, Trustees in Insolvente Boedels, enz. Optrekken van Schepenkennissen, Transporten, Huwelijks Contracten, en Algemeene Agentschappen in en buiten de Kolonie.

Verassureert Los- en Vastgoed tegen billijke termen.

DIRECTEURS:
De WelEd. Heer G. W. D. BUST, Voorzitter.
De Wel-Ed. Heeren
N. J. H. CROSSER, H. J. M. DE GREEFF, W. D. MALHERBE, DR. A. J. T. ROUX, A. J. BASSON, A. W. LOUW.

AUDITEURS:
De WelEd. Heeren I. J. J. Van Aarde en P. G. Nelson.

De Directeuren vergaderen elken Dinsdag, 's voormiddags, in den Zomer te 9 uur, in den Winter te 10 uur.

KENNISGEVING.

DE Ondergeteekenden geven hiermede kennis, dat op 24 Juni, 1903, te Rivierplaats, nabij Calvinia, van hen weggeloopen zijn, de volgende drie muilen:—één middelmatige zwarte, één groote donkerbruine, één groote vale, alle merries, met het merk M. C. op rechter of linker achter bout.

Alle informatie omtrent of terugbezorging van gezegde muilen zal behoorlijk vergoed worden door de ondergeteekenden en indien eenigeen de gezegde ezels op zijn grond houdt zoader ze behoorlijk te schutten of aan ondergeteekenden kennis te geven, zal hij volgens wet vervolgd worden.

M. COHEN & Co.

Calvinia,
8 Augustus, 1903.

Uit de hand te Koop.

EEN splinternieuwe, zware prachtig met leeuwenkoppen gebeeldhouwde, massief eikenhouten Eetzaaltafel, met drie inlegbladen, en 12 bijbehoorende hooge eikenhouten stoelen, eveneens keurig uitgesneden, met bruin lederen ruggen en zittingen, tezamen voor slechts £24. De gewone winkelprijs is minstens £40. Verder prachtige Turksche tapijten van af £2 10s., spiegels, schilderijen, vouwstoelen, en keurig aangekleede poppen, speelgoederen, wollen dekens enz., bijzonder geschikt voor bazaars, tegen spotprijzen. Alles ingevoerd van Holland.

Kosteloos te bezichtigen bij:
B. GOLDSTEIN,
De Villierstraat, 16,
3e Huis van hoek Roelandstraat
Kaapstad.

BELANGRIJKE KENNISGEVING.

Aan het thee-drinkend Publiek.

HET is mij aangenaam te kunnen mededeelen, dat tengevolge de vermindering van invoerrechten op thee, ten bedrage van 2d. per lb, welke nu van kracht is geworden, de retail verkoopprijs van NECTAR THEE dienovereenkomstig zal worden verminderd, nadat de aanwezige voorraad, waarvoor rechten betaald zijn, zal zijn uitverkocht, en voor informatie van het publiek in het algemeen, wensch ik te verklaren, dat groote hoeveelheden NECTAR zeer nabij zijn, waarvan de labels den veranderden prijs dragen.

Ten einde den aanwezigen voorraad spoedig op te ruimen, is het raadzaam, dat elk lid van een gezin meer NECTAR THEE gaat gebruiken, dan tot nog toe is geschied, daar de drank die ervan verkregen wordt streelend is voor den geest en verfrisschend voor het lichaam.

Uw toegenegene,

HENRY ATKINS

Eenig Zuid Afrikaansch Vertegenwoordiger der Nectar Thee Maatschappij.

NECTAR

DE EERSTE, om aan het Publiek het volle voordeel te geven van de vermindering in invoerrechten.

NECTAR

DE EERSTE in kwaliteit.

NECTAR

DE EERSTE in waarde.

NECTAR

DE EERSTE in elke huishouding.

NECTAR

DE EERSTE in de schatting van het Publiek.

NECTAR

DE EERSTE in alles.

NECTAR THEE

Is een Delicieuse Drank voor alle Menschen in alle tijden.

Wordt verkocht door alle Kruideniers (grocers) en Algemeene Winkels over geheel Zuid Afrika in ¼'s, ½'s, en 1-lb. looden pakketten, en in 1-lb. en 3-lb. prachtig gedecoreerde tins.

VERKOOPINGEN.

I & J HERMANN, AFSLAGERS.
Arcade Verkoopkamers, Pleinstraat, ameublementen.

J. W. MOORREES JR. & CO., AFSL.
15 Sept.—Malmesbury, vaste goederen.
16 Sept.—Malmesbury, vaste en losse goederen.
17 Sept.—"Doornkuil," afd. Malmesbury, vaste en losse goederen.
29 Sept.—Visscherskraal, afd. Malmesbury, levende have en losse goederen.
30 Sept.—Melkboom, Malmesbury, 50 schapen en huisraad.
1 Oct.—Malmesbury, vast goed.

IMMELMAN & CO., AFSLAGERS.
16 Sept.—Vleeschbank nabij Herman Statie, levende have.

J. G. L. STRAUSS & CO., AFSLAGERS.
9 Sept.—Lokenburg, vaste en losse goederen en levende have.
26 Sept.—Nieuwoudtville, distr. Calvinia, erven.

A. BESTER, AFSLAGER.
23 Sept.—Vredenburg, afd. Malmesbury, 56 erven.

C. F. P. RABIE, AFSLAGER.
9 Sept.—Fauresmith, 3 plaatsen.

BALJUW te CARNARVON.
15 Sept.—Carnarvon, vastgoed.

GUTHRIE & THERON, AFSLAGERS.
17 Sept.—Sir Lowry's Pass, 500 slachthamels.
24 Sept.—Glen Elgin, afd. Caledon, losse goederen.
26 Sept.—Greyton, afd. Caledon, vaste en losse goederen, en levende have.
16 Oct.—Mosselrivier, afd. Caledon, levende have en losse goederen.

P. J. P. MARAIS, AFSLAGER.
29 Sept.—Porterville weg statie, levende have en losse goederen.

J. D. STIGLING, AFSLAGER.
11 Sept.—Klipbank, afd. Malmesbury, losse goederen.

J. J. THERON, AFSLAGER.
12 Sept.—Worcester levende have.

PAUL D. CLUVER, AFSLAGER.
25 Sept.—Klavervlei, Muldersvlei-station, vaste en losse goederen, levende have, enz.

J. P. CILLIERS, AFSLAGER.
17 Sept.—Somerset Strand, vaste goederen.

SCHUTZ & DE JAGER, AFSL.
17 Sept.—Colesberg, levende have.

NICO J. VLOK, AFSLAGER.
5 Oct.—"The Rest," levende have en losse goederen.

LINDENBERG & CO. AFSLAGERS.
15 Sept.—Worcester, vastgoed.

J. S. MARAIS & CO., AFSLAGERS.
9 Sept.—Paarl, erven.

P. F. HAUPT, AFSLAGER.
10 Sept.—Remonte kamp, Stellenbosch, losse goederen.

J. J. HOFMEYR & ZOON, AFSLAGERS.
11 Sept.—D'Urban Road station, 160 schapen.

FAURE, VAN EYK & CO., AFSL.
11 Sept.—Klapmuts statie, paarden en ezels.

DU TOIT & DE WAAL, AFSLAGERS.
26 Sept.—Middelburg, erven.

MARKTPRIJZEN.

KAAPSTAD.

NIEUWE MARKT. 7 September, 1903.

	£	s	d		£	s	d
Aardappelen	0	8	0	—	0	10	8
Appels	0	3	0	—	0	3	0
Citroenen	0	3	8	—	0	8	2
Eieren	0	13	6	—	0	16	3
[illegible]	0	2	11	—	0	3	3
Kalkoenen	0	10	0	—	0	13	9
Kool	0	0	6½	—	0	0	6½
Lemoenen	0	3	6	—	0	14	9
Nartjes	0	2	2	—	0	2	10
Patatas	0	6	8	—	0	6	8
Pompoenen	0	2	2	—	0	2	2
Uie	0	9	4	—	0	12	0
Zuurlimoenen ...	0	3	0	—	0	3	3

LET TOCH WEL!

Alle brieven gericht aan den Secretaris, Van de Sandt de Villiers & Co, Beperkt, of aan den Editeur, *Ons Land*, moeten toch alsjeblieft, om oponthoud te voorkomen, op het opschrift POST BUS 44 hebben.

DE ZUID-AFRIKAAN VEREENIGD MET ONS LAND.

DINSDAG, 8 SEPTEMBER, 1903.

Een veelbelovend begin.

ZATERDAGAVOND werd in Kaapstad een diné gegeven ter eere van professor FREMANTLE, die onlangs op den editorialen staf van de *South African News* is gegaan, als mede-editeur met den heer ALBERT CARTWRIGHT. De gasten die aanzaten behoorden allen tot de Zuid Afrikaansche Partij, doch zij vertegenwoordigden verschillende rassen en secties der samenleving. Het was een vergadering die eenige maanden geleden onmogelijk kon worden gehouden. Personen die verschillende gevoelens waren toegedaan omtrent den grooten strijd, die geëindigd werd met het teekenen van de Vereeniging vredesvoorwaarden, zaten daar aan denzelfden vriendschappelijken disch. Aan de zijde van den man die twaalf maanden in de gevangenis heeft doorgebracht op een beschuldiging van laster tegen de Britsche troepen (vervat in een brief overgenomen uit een blad dat ongehinderd in Engeland werd uitgegeven), zat een kapitein van genoemd leger, die den toast instelde van "Het land onzer inwoning." De man die meende, dat de oorlog op onrechtvaardige wijze op de twee gewezen republieken werd geforceerd door Engeland, had als zij-maat iemand die de politiek van Engeland tegenover die republieken verdedigde, enz.

Wat leert ons deze vergadering? Dat de Zuid Afrikaansche Partij voor de toekomst werkt, en gewillig is allen op te nemen die bereid zijn voor het toekomstig welzijn van het land en zijn bevolking te strijden volgens erkende beginselen, afgezien van verschillen van ras of afkomst of gevoelens omtrent het verleden. Dit is zooals het behoort te zijn, en wij vertrouwen dat deze vergadering een voorbeeld is geweest van wat men algemeen het geheele land door zal zien gedurende den op handen zijnde verkiezingsstrijd. Zuid-Afrika heeft de beste en vereenigde krachten van *alle* Zuid-Afrikaanders noodig, en terecht werd door kapitein FLETCHER-VANE geprotesteerd tegen het monopoliseeren van alle vaderlandslievende energie door het eene deel der bevolking. Wel, dat deel der bevolking was en is maar al te gereed om anderen te verwelkomen, die Zuid-Afrika als hun vaderland beschouwen en liefhebben.

De gezondheid van den gast van den avond werd voorgesteld door den heer J. G. V. D. HORST in een nette toespraak waarin hij gewaagde van de opoffering die professor FREMANTLE zich had getroost om zijn krachten en talenten aan de journalistiek te gaan wijden in 't belang van de beginselen voorgestaan door de Zuid-Afrikaansche Partij. "De Hollandsche Afrikaanders waardeeren opofferingen van dezen aard."

Professor FREMANTLE antwoordde in een gepaste toespraak, waaruit bleek dat hij handelde volgens zijn overtuiging. Dat hij een man is met liberale en patriottische beginselen, die alles in zijn vermogen wenscht te doen om het land en zijn bevolking vooruit te helpen. "Zijn politiek," verklaarde hij, "werd geïnspireerd door de begeerte om zijn land van nut te zijn, en deze begeerte vloeide natuurlijk voort uit de godsdienstige gezindheid. De politiek vanuit dit standpunt beschouwende, scheen het hem altijd toe, dat het ware beginsel, het centrale beginsel van liberalisme, was, de begeerte om een sterke, gezonde en zichzelf respekteerende natie aan te kweeken, waar iemands lot ook was geworpen."

Omtrent de toespraak van den heer SAUER bij deze gelegenheid, in antwoord op den toast: "Het land onzer inwoning," behoeven wij niet veel te zeggen. Wij geven elders een woordelijk verslag van deze toespraak en een ieder zal het voor zichzelven lezen. In zeer duidelijke bewoording wederlegde hij de bewering, dat de Zuid-Afrikaansche Partij de oorzaak was van het verongelukken van de spoorwegbill door de regeering zelf ingebracht en door haar verworpen. Dit werd gedaan in 't belang van Oost Londen en de andere zeehavens, die competitie vreezen en een zelfzuchtige politiek wenschen te volgen, een politiek die meer let op den handel met de Transvaal, dan op de ontwikkeling der koloniale hulpbronnen.

De verkrachting van het grondbeginsel waarop onze constitutioneele vrijheid rust door de regeering werd ook op krachtige wijze aan de kaak gesteld. "Als men de geheele constitutie zou vernietigen behalve dezen zin: dat geen geld uitgegeven kan worden zonder de goedkeuring van het parlement, zou de vrijheid der bevolking gered zijn." Geene constitutioneele rechten hebben waarde, tenzij de bevolking gereed is die rechten op constitutioneele wijze te handhaven. En geen volk is zoodanige rechten waardig, tenzij het bereid is die rechten te verdedigen. De kiezers zullen bij de stembus de gelegenheid hebben om te toonen of zij hun constitutioneele vrijheden waardeeren en liefhebben.

De verkiezings-strijd is feitelijk begonnen met de toespraken van Zaterdagavond. De kern van de geheele zaak is in de woorden van den heer SAUER: "Wij moeten zorg dragen dat wij het verkrijgen, dat het gouvernement van dit land niet zal behooren aan de weinigen die maaien maar aan de velen die arbeiden."

ALLERLEI.

De Molteno school kwestie.

Elders in deze uitgave publiceeren wij een verslag van de opening van een vrij gymnasium te Molteno. Men zal zich herinneren, dat de papieren in verband met de Molteno school-zaak gedurende de afgeloopen sessie van het parlement van het departement van onderwijs gevraagd werden. Uit deze papieren bleek, dat de publieke school van Molteno staat onder beheer van den municipalen raad. In het begin van Februari, 1903, schreef ds. A. J. Pepler, den plaatselijken leeraar der N. G. gemeente, een brief aan den municipalen raad, waarin hij voorstelde dat de publieke school zou overhandigd worden aan een schoolcommissie, op de gewone wijze door het publiek (de onderteekenaars van de achterwaarborglijst gekozen). Dit voorstel werd gemaakt omdat een 4 jarige ervaring hem met vele anderen tot de overtuiging had gebracht dat het stelsel niet goed werkte—dat leden van een municipalen raad niet juist gekozen werden wegens hun bevoegdheid als opvoedkundigen, en dat de school daarom wanbestuurd werd, of niet genoegzaam de aandacht van het bestuur genoot. Het voorstel van ds. Pepler was, dat het publiek de school zou overnemen zooals ze was, samen met de schuld van £3,000 die er op de gebouwen was.

De municipale raad zond echter geen antwoord op dit schrijven, en op den 7den Mei, schreef ds. Pepler een tweeden brief, waarin hij bedankte als lid van den raad. O.a., werd in dezen brief gezegd, dat hij (de schrijver) onredelijk en grof beleedigd werd door een der leden op hun laatste vergadering, zonder dat de voorzitter hem beschermde. Verder deelde hij aan den raad mede, dat een waarborglijst voor een publieke school—geen kerk of oppositie school—reeds was geteekend, en dat men besloten had zulk een school te openen. "Ik vertrouw slechts dat de dag spoedig zal komen, waarop iedere sectie van de samenleving in deze plaats dankbaar overtuigd zal zijn, dat ik mijzelven eerlijk heb opgeofferd in belang van de dierbare onderwijs-kwestie."

Deze correspondentie werd den 7den Mei aan dr. Muir gezonden, samen met een brief waarin ds. Pepler zijn spijt te kennen gaf dat hij niet langer met de bestaande school kon samenwerken, en dat hij besloten had een logieshuis voor 40 kinderen op te richten in verband met de nieuwe school.

Het antwoord van den superintendent is gedateerd 20 Mei, 1903, en zegt: "Uwe aanmerkingen zijn aangeteekend, en te gelijker tijd druk ik mijn groote verwondering uit over den inhoud van uw mededeeling, die de eerste aankondiging is die ik heb in verband met deze zaak."

Wat er sedert dien tijd door het departement van onderwijs en den municipalen raad van Molteno in deze zaak is gedaan weten wij niet. Wij betreuren het echter met ds. Pepler, dat de zaken zulk een wending hebben genomen. De nieuwe school te Molteno is een voldongen feit geworden. De verrichtingen in verband met de opening zullen met belangstelling gelezen worden.

De heer H. van Huyssteen, L.W.V.

Met genoegen plaatsen wij het volgende:—

Waarde heer,—Vergun mij, door middel van uw geëerd blad, een paar regels aan mijne kiezers te richten.

U hebt wellicht reeds vernomen, dat ik mij niet herkiesbaar zal stellen, als vertegenwoordiger van de kiesafdeeling George.

Wat mij tot dit besluit deed komen, was, onder anderen, de zwakke gezondheid van mij zelven, alsook die van mijn echtgenoote. Dit zou echter niet genoegzaam oorzaak geweest zijn, was het niet dat ik de verzekering had, dat er iemand gevonden zal worden, die ons vertrouwen zal verdienen—niet alleen door onze bijzondere belangen te behartigen, maar door tevens getrouw te zijn, aan de Zuid Afrikaansche Partij, vooral op de brandende kwesties van den dag.

Mits dezen wensch ik de kiezers mijn hartelijken dank toe te brengen voor de groote eer mij aangedaan, mij als uw vertegenwoordiger naar het parlement te hebben afgevaardigd.

Het was mij gedurende dien tijd, altoos een vreugde uwe belangen te bevorderen, waar de omstandigheden dit toelieten.

Mijn grootste verlangen was altoos, juist zoo te handelen, om de beste belangen van land en volk te bevorderen.

Met het neerleggen van dit waardige ambt, meen ik hoegenaamd niet mij geheel te onttrekken van de politieke wereld. De ondersteuners van de Zuid Afrikaansche Partij zullen altoos mijn hartelijkste medewerking hebben.

Als ik het mag, wil ik elk der kiezers aansporen het zijne getrouw te doen vooral met het oog op de naderende electie,—en het gevolg zal zeker "Het Gewenschte" zijn.

Wij voelen allen overtuigd ervan, dat er veel afhangt van dezen strijd—ik wil bijkans zeggen, dat de toekomst van land en volk thans in de weegschaal is, en besloten zal worden.

Derhalve eischt Zuid Afrika *getrouwheid* van elk die het waagt zich een zoon des lands te noemen.

Nogmaals mijn hartelijken dank u toebrengende.

Noem ik mij,
Uw dienstw. dienaar,
H. VAN HUYSSTEEN.

De vergadering te Vredenburg.

In de afgeloopen week werd een Bondsvergadering te Vredenburg gehouden met het doel kandidaten voor beide huizen te nomineeren. Volgens het verslag, dat wij elders publiceeren werd de vergadering bij meerderheid van stemmen verdaagd. Wij wenschen ons strikt onpartijdig te houden totdat de uitslag van de algemeene benoemingsvergadering bekend is, doch wij moeten op een paar punten in de Bondsconstitutie wijzen in verband met hetgeen op genoemde vergadering is voor gevallen. Op de vergadering werd de heer Jacob Retief, die tegenwoordig was, gevraagd of hij toch zou staan, indien hij niet door de algemeene benoemingsvergadering als Bondskandidaat gekozen werd. Het is volgens artikel XXI (*b*) der Bondsconstitutie niet geoorloofd voor eenigen Bondsman om zich tegen de wettiglijk aangekondigde Bondskandidaten verkiesbaar te stellen. Het antwoord van den heer Retief was, dat hij niet zou staan, indien hij billijk en eerlijk en fatsoenlijk behandeld werd. Dit is ook overeenkomstig de Bondsconstitutie, die in artikel XXV bepaalt, dat "in verband met benoemingsvergaderingen de algemeene beginselen van recht en billijkheid in het oog zullen worden gehouden." En als een Bondsman meent dat hij niet recht en billijk is behandeld, dan is de eenige weg voor hem om een klachtschrift bij de Commissie van Toezicht op Elekties in te dienen, volgens artikel XXIV(*b*). Daar de benoeming echter uitgesteld werd, is de vraag of de benoeming recht en billijk was natuurlijk nog niet ontstaan.

Aan het einde van het rapport komt het bericht voor, dat de heer Retief na afloop der vergadering zou verklaard hebben, dat hij besloten had zich verkiesbaar te stellen zelfs indien hij niet een der Bondskandidaten wordt. Dit is natuurlijk direkt in strijd met hetgeen hij op de vergadering heeft gezegd, en daarom nemen wij aan, dat er een misverstand is ontstaan. De verdaging der vergadering kon geen verandering in de positie te weeg gebracht hebben, daar de benoeming een open kwestie werd gelaten.

Wij vertrouwen dat alle punten, die aanleiding zouden kunnen geven tot verdeeldheid en misverstand, vermeden zullen worden. Onze kracht ligt in eensgezindheid, samenwerking en getrouwheid. Met overleg en verdraagzaamheid kan en zal alles in der minne geregeld worden.

Miss Hobhouse Fonds.

	£	s.	d
Reeds erkend	950	10	9
Beaufort West, den heer D. P. v. d. Merwe, per Ds. P. v. d. Merwe	5	0	0
Nieuw Bethesda, opbrengst van Bazaar, per Mevr. A. Weich	31	3	0
do. Gift van een broeder en zuster der gemeente, per Mevr. A. Weich	15	0	0
do. Gift van een zuster der gemeente, per Mevr. A. Weich	2	0	0
do. do. van een broeder der gemeente, per Mevr. A. Weich	2	0	0
Burgersdorp, per Ds. H. W. Geyer	109	12	0
Philipstown, per den heer Jacs. A. Botes	32	0	0
Matatiele, den heer P. de Lange	100	0	0
Paarl, Werkgezelschap van Vrouwen, Zuid Achter Paarl, per Mevr. D. G. Malan ...	1	10	0
Paarl, Mevr. D. G. Malan ...	1	0	0
Caledon, van kinderen in de Publieke School, per Mevr. C. Thom	5	0	0
Oudtshoorn, kerkeraad, per Ds. G. Murray	50	0	0
do. Vrienden, do.	5	0	0
Springbokvlakte, den heer A. J. van Deventer	10	0	0
Kaapstad, Kerkeraad Nieuwe Kerk, per Ds. Marchand ...	50	0	0
	1369	15	9

C. P. SCHULTZ.

Kaapstad, 7 Sept., 1903.

STADSNIEUWS.

Toen Vrijdag hier ter stede de groote brand plaats had, waar in het vorig nommer van dit blad melding is gemaakt, zag men aan een venster der eerste bovenverdieping van een der brandende magazijnen een nog klein katje, dat zijn vrees voor de vlammen door zijn klagelijke maauwen toonde. Een lid der brandweer was terstond gereed om, niet zonder bezwaar of zelfs gevaar voor zich, 't arme dier te redden. Katten hebben het nog niet ver genoeg gebracht om eigen vereenigingen tot bescherming van hun ras te vormen; maar het hier vermelde feit is de aandacht waard van die menschen vereenigingen die zich dierenbescherming ten doel stellen.

Ter vergadering der Havencommissie op Vrijdag, onder voorzitterschap van den heer Wilshere, werd een brief gelezen der firma Purcell, Gallop en Everett, dat zij een hoeveelheid timmerhout dat voor hen aan boord van een schip was geweigerd hadden aan te nemen omdat men van hen betaling volgens gewicht in plaats van meting geëischt had, en zich slechts tot een schikking verstaan hadden voor het geval dat de nieuwigheid voor goed werd ingevoerd, iets wat zij niet hoopten, daar het oude stelsel goed had gewerkt. Men besloot zich te houden aan het bestaande stelsel tot een rapport over de zaak zou zijn voorgelegd. Aan de rijks-koelkamer maatschappij werd verlof gegeven om Combrinck's zeehoofd tijdelijk met 50 voet te verlengen. Er wachtten vier stoombooten en zeven zeilschepen op ligplekken, en de lossing had 7,110 per dag bedragen. Wat den dood van den dok-beambte Frank Lambert door overrijden betreft werd gerapporteerd dat niemand er schuld aan had.

Zaterdag vond een algemeene inzameling van giften plaats ten behoeve van het nieuwe Somerset Hospitaal alhier. Van 's morgens vroeg zag men op bijna alle hoeken der strate dames met een groot rood kruis op haren arm en een doosje in de hand, gereed om allerlei vrijwillige giften te ontvangen. De heeren konden niet voorbijgaan, zonder een muntstuk in te werpen als de schoone er om vroeg. De inzameling was dan ook tamelijk groot. In de stad selve werd de som van £1040 bijeengebracht. Daar moet er nog bij komen hetgeen te Kampsbaai en in de voorsteden aldus gekollekteerd werd.

De heden morgen verwachte mailsteamer is de "Briton"; de morgen vertrekkende is de "Walmer Castle".

Gisteren middag werd er in de consistoriekamer der Groote Kerk een gekombineerde vergadering van dienende en rustende kerkeraadsleden gehouden, onder voorzitterschap van ds. J.P. van Heerden, bij welke gelegenheid gekozen werden: als ouderlingen: de HH. Melt Roux, H. C. van Breda (herkozen), J. A. Smuts, Paul Stemmet en F. J. v. d. Spuy. Als diakenen, de HH. M. Neethling, P. J. P. Fick, H. Eckstein (herkozen) en J. Pelitz.

Vrijdag is de zaak van den moord op de Kaapsche Vlakte weder voor den Wijnbergschen magistraat geweest, voor wien thans de andere broeder van den vermoorde, John Armstrong, timmerman even als Hart, met wien hij zamen placht te werken, getuigenis aflegde. Zijn getuigenis kwam vrij wel op hetzelfde neder als die van Walter Armstrong, wat de houding van Hart op den dag na het verdwijnen van Js. Armstrong en wat Hart's spiritisme betrof, doch bevatte veel minder bijzonderheden, en niets over de huwelijksplannen. Mrs. Manthey, die vlak bij den vorigen getuige woont en de Armstrongs zoowel als Hart kende, had een verhaal dat op een Zondag, kort voor James Armstrong's verdwijnen, Hart met haar over dezen als "dat zwijn" had gesproken, dat booze plannen tegen haar dochter koesterde; en kort nadat de vermoorde was vermist kwam Hart op nieuw met haar spreken over dingen die James Armstrong over haar dochter gezegd had, er bijvoegende, dat als een ander man zich tegenover die dochter even zoo gedroeg als de vermiste, hij denzelfden weg op zou gaan. Op haar vraag of hij wist waar die vermiste was antwoordde hij met ja, er bijvoegende dat als men hem vond men hem alleen aan zijn kleeren zou kunnen herkennen, en iets over een "Fransch huis" waar men iets in zijn drank gedaan en hem erg toegetakeld had. Hij was 't die de vermiste £100 bezat. Later had Hart met haar gesproken over een rijwiel dat hij gekregen had, maar niet met Armstrong's geld betaald, wan het was een geschenk; en over kleeren die hij had aangekocht, terwijl hij tevens goudgeld uit zijn zak haalde. Bij een andere gelegenheid had hij verteld van het rijke huwelijk door Armstrong te Port Elizabeth gesloten, vallende daar haar verhaal zamen met dat van Walter Armstrong over dat van den brief dien Hart van diens broeder zeide ontvangen te hebben, maar dien hij niet toonen kon om geheimen die er in stonden. Ten slotte had zij een verhaal over iets wat zij Hart had zien doen op den avond vóór het vinden van Armstrong's lijk, maar waarvan de betrekking tot de zaak onder verhoor niet duidelijk was. Onder contra-verhoor verklaarde zij het door Hart met haar besprokene niet verzwegen, maar ten deele zelfs aan de politie meegedeeld te hebben, zoo als zij trouwens van Hart niet hield en aan zijn spiritisme niet geloofde. Uit de haar hierbij gestelde vragen bleek het dat er praatjes waren als had zij van Hart toovermiddels wilde bekomen. De verdere behandeling der zaak werd uitgesteld tot Vrijdag aanstaande.

GEMENGD NIEUWS.

UIT HUMANSDORP wordt door de "Recho gewag gemaakt van een zaak van veediefte die toont hoe voorzichtig de boeren thans moeten zijn als zij op reis gaan. De heer J. du Preez kwam met zijn ossenwagen uit Port Elizabeth en spande uit aan Van Stradens rivier, zijn ossen latende rondloopen, en toen hij inspannen wilde waren er 7 weg, waarvoor hij slechts 3 terugvond. Hij gaf zijn verlies aan bij het naaste politie station, maar kwam, verder trekkende, een vriend uit Port Elizabeth tegen, die hem ried daarheen terug te gaan, want dat was de plek waar veedieven het gestolen vee heen brachten. Thuis komende zag intusschen de vriend self uit een krant, dat een naturel met 4 ossen was opgepakt, als verdacht van ze gestolen te hebben, en de politie verwittigd hebbende dat hij den eigenaar meende te kennen, bracht hij de zaak ten volle aan het licht en kreeg de heer du Preez zijn ossen weder. De dief bleek een briefje bij zich te hebben, geteekend "Conga" en hem machtigend de ossen aan een slachter te verkoopen.

DE BESTE GELDBELEGGING. — Het Weeshuis te Bethulie, O.R.K., is geopend op den 31sten Aug. ll. Het gebouw, dat voor uiterst 40 ingericht werd, is veel te klein, daar er nu al 60 weezen opgenomen zijn, 30 applicaties overstaan en meer applicaties verwacht worden. 40 weezen zijn in het huis opgenomen; 20 worden door belangstellenden verzorgd, tot dat het nieuwe gebouw voltooid is. Om te bouwen moeten wij geld opnemen, maar, waarde lezers, wij hopen, dat gij ons zult verrassen met uwe giften ten bedrage van de schuld. Als men de weezen zoo aanziet, wordt men met mededoogen vervuld; zij kunnen zich zelven niet helpen, wij moeten ze helpen, redden en troosten. Helpt ons, en leent den Heere, den Vader der weezen. De twee predikanten, Ds. Becker en Ds. Postma, zullen gaarne uwe giften ontvangen.

VERNUFTIG.—"Juffrouw Odendaal van Kroonstad is thans te Graaff Reinet," segt "Onze Courant," "en gaf verleden Vrijdagmorgen aan den winkel van de heeren Muller en Erasmus eene vertooning van een spinmachine, vervaardigd door haar zelve. De machine is zeer eenvoudig, hebbende twee aparte assen verbonden met elkander door een strook vel, met één slinger. Aan het uiteinde van de assen is er een klein radwiel, en daaraan wordt de wol of het haar gebonden, en gevolgelijk gesponnen in een onafgebroken draad, die later aan in eenig kleedingstuk vervaardigd wordt, hetzij door breien of haken. Eenige monsters van het werk alreeds gemaakt werden tentoongesteld en bestonden uit een mantel, muts en sokken voor kinderen. Zij schijnen zeer sterk te zijn en warm. Juffrouw Odendaal, die altoos met de commando's rond vluchtte gedurende den oorlog, bericht ons, dat deze machine hun zeer te pas kwam; kleeren voor vechters, vrouwen en kinderen werden op die wijze vervaardigd. De machine is thans te zien aan gemelden winkel.

EEN BRUIDSKOEK GESTOLEN.—Een paar weken geleden begaf een zeker jong paar zich in het huwelijk te Richmond. De bruidskoek, die er zeer aanlokkelijk uitzag, verdween plotseling, zoodat, toen men met messen en door uitgenoodigden vergezeld, de koek ging opsnijden, men slechts een leege schotel vond.

EEN groote Hoenderei.—Op de plaats van den heer M. Weeber, te Beaufort West, heeft een hoen een ei gelegd, dat 6½ ons weegt. Het is 6½ duim rondom, en 4 duim over den dop heen van het eene naar het andere einde.

EEN KAFFER PREDIKANT VOOR HOLLANDSCHE BOEREN. Het volgende nemen wij uit "Imvo" over: Al de kerken in het dorp Fort Beaufort schijnen goeden voortgang te maken. Een Hollandsche Gereformeerde Kerk staat er gebouwd te worden, en de Municipaliteit was zeer vrijgevig wat betreft een bouwplek daarvoor. De meeste Afrikaanders in het dorp zijn van de armer klasse, doch er zijn in den omtrek veel gegoede boeren, zoodat de nieuwe onderneming niet zal lijden wegens gebrek aan financieele ondersteuning. Gedurende den afgeloopen oorlog was de prediking zoo eenzijdig, dat het arme verdrukte volk de wijk nam naar de kleurlingen, waar de eerw. Isaac Wanchope voor hen in hun eigen taal predikte. Dat was onder de krijgswet—thans is het zeer verblijdend te bemerken, dat er een ware geest van conciliatie ontstaan is, en de Hollandsche Afrikaanders worden zelfs meer dan voor den oorlog gerespecteerd. Dit is zooals het behoort.

GISTEREN middag werd de jaarlijksche vergadering gehouden van de Zuid-Afrikaansche Onderlinge Levensverzekerings Maatschappij. De aftredende directeuren, de heeren H. M. Arderne, J. G. Steytler en Paul de Villiers, en de auditeuren, Harry Hands en P. C. Grant, zijn herkozen, daar er geen andere nominaties waren. Gedurende het afgeloopen jaar zijn de fondsen vermeerderd met £205,923 en bedragen thans £2,890,787.

WIJNBOUW. Er wordt gezegd dat de heer Dubois de wederaanstelling als regeeringswijnbouw deskundige zich heeft laten welgevallen.

DE Corinthian Voetbal Team heeft Zaterdagmiddag haar laatsten wedstrijd tegen Zuid-Afrika gespeeld te Groenepunt, en heeft Zuid-Afrika goed geklopt in 't "association" voetbal.

PAARL. L.l. Zondag vond de uitgestelde collecte plaats in de Zuider Paarl Kerk voor de gemeente Mafeking. Over de £38 werd ingezameld.

De constitutioneele kwestie.

Worcester, 5 Sept. 1903.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—De stap door onze Regeering genomen door het verdagen van beide Huizen des Parlements tot den 15den dezer, en alzoo feitelijk het ontbinden van de Wetgevende Vergadering is een zaak van grootere beteekenis dan het maar zoo oppervlakkig schijnt. Het betreft niet zoo zeer de vraag of er wel de noodige fondsen voorhanden zullen zijn ter bezoldiging van 's lands uitgaven gedurende het recess, of wel de belangrijkheid van het spoorwegstelsel, vervat in het wetsontwerp dat zoo eensklaps ter zijde is geschoven. Het geldt eene vraag van veel grootere beteekenis, n.l. of die stap eene is, welke de constitutie vrijwaart, en zoo niet, welk gevaar er bestaat dat zij mogelijk voor ons in de toekomst als precedent zal dienen.

Onze regeeringsvorm is gegrond op dien van Groot Brittannië, en in den regel komen de groote beginselen die daar geldig zijn ook hier in het spel. En als er één ding duidelijk is dan is het dit, dat de Britsche Regeering, op hoe gebrekkige wijze ook, van haar aanvang de kern had van eene ruime mate van volksvrijheid, doch dat hierop telkens inbreuk gemaakt werd door de vorsten des lands, zoodat men dan ieder keer die onwettige precedenten moest bestrijden en een nieuwe overeenkomst met den heerschenden vorst moest treffen om zijne wettige vrijheid weer te verzekeren.

Zoo gebeurde het dan ook dat na de afzetting van koning Jacobus IIden, wegens zijn verkrachting van de constitutie, toen Willem Prins van Oranje tot den troon geroepen werd, men den strengsten waarborg eischte tegen een verder zich vergrijpen aan de wetten des lands. Het duidelijkst wetsontwerp werd dan ook opgetrokken, (The Bill of Rights) waarin de voorrechten des volks gevrijwaard werden, en daaronder voornamelijk het recht door het Huis der Gemeenten voorbehouden om voor alle noodige uitgaven des lands te stemmen (het toeëigenen, "appropriation", is eigenlijk de term.) Voor dit beginsel van toeëigenen en waken over het behoorlijk besteden van publieke gelden had het Huis heftig gestreden reeds ten tijde van Koning Karel den IIden, toen het bevonden werd dat het geld uitgegeven was voor andere doeleinden dan die waarvoor het toegekend was; en zoo ver was het Huis reeds destijds (1665) gevorderd in het handhaven van gemeld beginsel, dat toen het nogmaals vergaderde in October, 1669, Sir George Carteret, schatmeester der vloot uit het Huis uitgezet werd wegens het uitbetalen van gelden zonder wettige volmacht. (Zie Hallam's History of England. Vol. II, pag. 36.)

Het is bijna noodeloos hier te melden dat dit belangrijk beginsel sedert dien tijd door het langdurig handhaven er van eerder versterkt is geworden dan anderszins; en dat het krachtdadigst zoo niet het eenigst middel om een minister die het vertrouwen des volks niet meer bezit te dwingen tot het erkennen daarvan thans bestaat in het onthouden van de noodige geld middelen om de Regeerings onkosten te bestrijken. Doch wat vinden wij in de onderhavige handelwijze van onze Regeering? De eerste minister krijgt een nederlaag in de Wetgevende Vergadering op het voorstel Burton vragende om een appèl van de uitspraken der krijgsraden en van die der Centrale Compensatie Commissie; verklaart zijne onmacht om de administratie voort te zetten en eischt van de oppositie de Toeëigenings-wet door te zetten ten einde gemelden minister in zijn ambt te behouden; en toen de oppositie dit weigerde en er op aandrong dat gemelde minister ten minste zijn eigen wetsontwerp op spoorwegen zou doordrijven verdaagde hij eensklaps de wetgevende vergadering met het doel zoo als reeds geschetst. Nu, zoo als reeds aangetoond, kan niemand eene oppositie meerderheid de aanname der toeëigenings-wet opdringen, en het flauwe betoog van het Engelsche blad, "the Cape Times," dat namelijk de oppositie het ministerie niet kan dwingen met de wet op spoorwegen voort te gaan, kan met veel sterkeren aandrang in het eerstgemelde tegenovergestelde geval worden toegepast. Wel is waar heeft de wetgevende vergadering de begrooting voor het loopend jaar voor zich gehad en voorloopig goedgekeurd, doch zij is nog niet eens voor den wetgevenden raad gelegd geworden. Indien de regeering de goedkeuring van laatstgemelde verkregen had zou men nog eenigszins kunnen redeneeren dat alsdan de toeëigening slechts een kunstmatige of formeele stap zou uitmaken, doch dat is nu geenszins het geval.

Onder bestaande omstandigheden is de regeering thans verplicht met een bepaalde politiek naar de stembus te gaan. Over het spoorweg ontwerp kan zij het niet, daar de oppositie zelf begeering is dat voor te staan. Nog minder kan zij zulks doen over de kritieke kwestie van de toeëigening van publieke gelden, daar het land niet mag gevraagd worden over een niet-constitutioneele voordracht te beslissen. De eerste minister is wettiglijk verplicht te bedanken. Hij is in de eerste plaats verantwoordelijk voor den politieken toestand thans teweeggebracht, en het is dus niet noodig de verantwoordelijkheid van andere hooggeplaatste personen hier te bespreken. Zoo als een drenkeling grijpt Sir Gordon nog naar een stroo, geene hulp van elders verwachtende, en toch nog zoo verkleefd aan het wisselvallig politieke leven.

Uw dw. dienaar,
J. N. P. DE VILLIERS.

Toestand in 't Noorden.

Een ex burger schrijft ons van de Oranjerivier Kolonie:—

Miss Hobhouse is onder ons geweest. Zij heeft niet alleen de steden bezocht, doch zij heeft het land rondgereisd en elke plaats op haren weg bezocht. Menigmaal moest zij zich laag bukken om de meer dan nederige woning —nauwelijks waard het een huis te noemen— binnen te gaan, om den stand van zaken te onderzoeken, en van hare ondervinding te spreken als zij verzocht om een oogenblik te rusten. Haar bezoek zal steeds in dankbare herinnering blijven bij duizenden van ons volk. Zij had niet alleen een vriendelijk en sympathiek woord voor de verarmden, doch zij staafde ook dit medegevoel door daden. Geld, kleeren, voedsel en andere benoodigdheden werden vrijgevig rondgedeeld, afgezien van nationaliteit. Haar bezoek was als het bezoek van een engel; en toch, ondanks hare zelfopofferende pogingen om de groote ellende, grenzende aan hongersnood, te verzachten, is zij aangevallen en zijn hare daden verkleind. Ik verwijs naar den aanval op haar gedaan door mejuffr. Katherine B. Brereton. Een lagere en onedelmoedige handelwijze is selden geschied. Mejuffr. Brereton heeft twee en een half jaar lang in de vier koloniën gereisd Zeker, zij is te Bloemfontein en Pretoria geweest, en misschien een half dozijn malen op en neer de lijn, in weelderige salonwagens, maar heeft zij gereisd, zeg twee dagen, of 100 mijlen weg van den spoorweg, om naar den staat van zaken een onderzoek in te stellen? Zij spreekt met schijnbare autoriteit over wat zij gehoord heeft, waardoor zij bijgevolg verschillende malen bezijden de waarheid is. Zij zegt dat de claims van de loyalen ter zijde gelegd werden totdat die van de burgers afgehandeld waren, enz. Ik ben een ex burger en in ons, zoowel als in de naburige districten, zijn de ex burgers nog niet betaald, terwijl de loyalen en zij, die tegen hun eigen bloed vochten —ik verwijs naar de Nationale Scouts—compensatie gekregen hebben.

Inderdaad was een premie gezet op rebellie, ten noorden van de Oranje Rivier. Niemand wenscht ten minste ondankbaar te zijn tegenover de Imperiale Regeering voor de vele manieren waarop de Boeren geholpen zijn sinds de vredesverklaring. Ik kan Mejuffr. Brereton inlichten dat de Repatriatie Commissie heeft opgehouden met het uitdeelen van rations. Slechts later, toen representatie gemaakt werden bij de bevoegde autoriteiten zijn opnieuw rantsoenen uitgedeeld. Wij waardeeren deze weldadige handelwijze van ons nieuwe Gouvernement en hopen dat deze edelmoedige daden zullen voortduren tot de ergste tijden voorbij zijn. Evenwel kunnen wij niet van het Gouvernement verwachten dat het alles doet, en veel zeer veel moet nog voor ons gedaan worden. De oproeping van Miss Hobhouse teekent slechts flauw de ellende. Ik als een van het volk en onder hen levende onderschrijf elke verklaring van Miss Hobhouse. Mejuffr. Brereton komt tot de volgende conclusie: "Omdat gij de vermetelheid hadt om oorlog te voeren tegen Engeland en verloren hebt, moet gij de gevolgen van uw dwaasheid dragen, en elkeen die pogingen in het werk stelt om de ellende te lenigen, behalve het Gouvernement, moet afgemaakt worden; de Boeren moesten gestraft worden voor hun zonde." Een fraaie meening! Wij danken u ervoor dat gij de oproeping van Miss Hobhouse opgenomen hebt, en dat een inschrijvingslijst ten onzen behoeve geopend is. Wij danken ook de edelmoedige gevers, die reeds getoond hebben dat voor hen medegevoel en daden één zijn [illegible]

PRINS [illegible] MUNICIPALE VERGADERING.

12 Augustus, 1903.

Tegenwoordig: — Raadsleden P. K. Neethling, S. en J. Luttig, J. McDermid, Jan Haak, G. E. Boulton, J. Lotz, C. P. de Wit en G. Rossouw.

Verkiezing van Burgemeester. — Voorstel McDermid—De Wit: "Dat Raadslid George E. Boulton Burgemeester zij voor het komende jaar."

Amendement. Voorstel Rossouw — Lotz: "Dat Raadslid Pieter K. Neethling Burgemeester zij voor het komende jaar."

Oorspronkelijke motie aangenomen.

Notulen der vorige vergadering gelezen en goedgekeurd.

Gelezen brief van F. Halting, vragende, of hij kon bouwen in zijn sluis met kalk en steen, daar hij te arm is, om het met concreet te doen.

Op voorstel McDermid—Neethling besloten dat de Raad zijn verzoek niet kan toestaan.

Gelezen brief van J. L. le Grange, vragende om een nieuwe sluis, daar de zijne niet langer voor gebruik geschikt is.

Op voorstel McDermid—J. Luttig besloten, dat de sluis aan den heer Le Grange gegeven worde.

Gelezen brief van den plaatselijken schaapinspekteur, den Raad vragende, om de dipkraal degelijk te laten repareeren.

Verwezen naar een commissie, bestaande uit Raadsleden Haak, McDermid en S. Luttig.

Gelezen rapport van gezondheids inspekteur, gedateerd 11 Augustus, 1903; hij klaagt: I. Dat de contracteur voor het verwijderen van nachtvuil elke neergeworpen hoeveelheid niet behoorlijk bedekt.

De contracteur, tegenwoordig zijnde, werd aangezegd, dat dit niet weer gebeuren mocht. II. Dat de armen en Engelsche kerkscholen in een morsigen toestand blijven.

Besloten, dat de Burgemeester de predikanten Du Toit en Whaits ga zien, en hun verzoeke, stappen te nemen om deze ergernis weg te nemen.

Hoofdweg.—Op voorstel McDermid—Neethling besloten, dat de Raad het beheer, repareeren, enz., van dezen weg overneme van af den eersten mijlpaal tot een punt ten zuiden van de woning van Piet Albert, bekend als de Messelplaats, mits de Afdeelingsraad jaarlijks de som van £50 bijdrage.

Kennisgeving van voorstel.—Raadslid Haak gaf kennis, dat hij op eerstkomende vergadering zal voorstellen, dat de Raad een geschikte plaats zie te krijgen voor(1) een lokatie; (2) een waschplaats; (3) een plaats waar de menschen hun vee kunnen laten drinken.

Markt.—De Burgemeester rapporteert, dat de markt geopend is op verzoek van zekere personen.

Rekening Koloniaal Gouvernement voor gevangenis arbeid, £7, gepasseerd en bevolen te betalen indien correct bevonden.

Rekening Bekker voor bediening van den Gouverneur, £1 1s., kon niet in behandeling worden genomen, daar de rekeningen in verband met het bezoek van den Gouverneur afgesloten zijn.

Rekeningen voor het halfjaar, geauditeerd door auditeur Stofberg, ter tafel gelegd en goedgekeurd, onderworpen aan auditeur Odendaals onderteekening.

Achterstallige dorpsbestuur belasting. — De secretaris een lijst van alle achterstallige belastingen in verband hiermede ter tafel te leggen bij volgende vergadering.

De heer L. J. Erasmus verzocht met toestemming van den Burgemeester, verlof te krijgen om schapen te slachten voor zijn slachterij in het dorp.

Niet toegestaan.

Een wedloop van 25 mijlen door een Veteraan.

NOG EEN GROOTE GEBEURTENIS.

De wandel-manie begint aan alle kanten toe te nemen. Het laatste plan is een wandeling van vijf-en-twintig mijlen voor veteranen van vijftig jaar en ouder. Deze gebeurtenis zal veel belangstelling verwekken en uitloopen op een inschrijving, talrijk genoeg, om het publiek in het algemeen te verrassen, daar zij maar weinig idee zullen hebben van het groot aantal "jonge oude mannen" dat wij bezitten, die tot athletische oefeningen geneigd zijn. Zou zulk een wedstrijd achttien maanden geleden voorgesteld zijn, dan zou waarschijnlijk een Woodstocksche Veteraan als de heer John David Maher, geen deelnemer geweest zijn. Sinds echter Dr. Williams Pink Pills for Pale People" hem van zware rheumatiek en jicht genazen, is hij weer even vlug en beweeglijk als velen tien jaar jonger, ofschoon hij bijna zestig jaar oud is.

De heer Maher is Chef-pastij-kok te Woodstock, bij Dix en Zonen, bakkers in de Coleridge straat. Van zijn jongensjaren af heeft hij in de Kolonie geleefd en hij is bekend als een der beste mannen in zijn vak. Zijn genezing is buitengewoon, daar hij een lijder was min of meer dertig jaren lang.

Jaren geleden zag men den heer Maher nu en dan op zijn krukken door Woodstock wandelen. Daarop ging hij naar Johannesburg, waar hij bij sommige tijden ook zijn krukken noodig had. De heer Maher zei: "Het was rheumatiek met meer dan een aanval van jicht, die ze noodzakelijk maakte, doch sinds ik Dr. Williams "Pink Pills for Pale People" gebruikte, heb ik geen krukken noodig gehad. Soms zwelden weken achtereen mijn gewrichten, enkels, knieen en ellebogen zoo op, dat het een marteling was, om mijn kleeren aan te trekken. Op andere tijden was ik genoodzaakt, weken achtereen mijn bed te houden, totdat de ergste aanval eenigen tijd week. Deze kwaal had ik voor meer dan dertig jaren.

"Er gingen dokters over mij en ik nam vele verschillende soorten van medicijnen; maar indien ik ook al verlichting voelde, was dit slechts tijdelijk. Ik besloot echter achttien maanden geleden, dr. Williams "Pink Pills" te probeeren. Het mijne was een hardnekkig geval, doch na redelijken tijd bemerkte ik, dat de pijnen en gezwellen minder begonnen te worden. Ik ging voort om de pillen te gebruiken, totdat de Rhumatiek geheel wegging, en sinds dien tijd heb ik geen aanval gehad; maar wanneer het slecht weer is en ik een kleinen steek voel, brengen een paar doozen der pillen mij altijd weer terecht.

"Ik zeg u", en de heer Maher sprak ernstig en met nadruk, "ik beveel Dr. Williams "Pink Pills" van harte aan en ik laat nooit een kans voorbijgaan om aan anderen te vertellen, wat ze voor mij gedaan hebben."

Het is door hun inwerking op het bloed, dat deze pillen rheumatiek genezen. Zij verdrijven het zuur, dat de kwaal veroorzaakt, uit het bloed, en het belangrijkste punt in hun genezingen, zooals het getuigenis van den heer Maher toont, is hun afdoendheid. Ge kunt misschien iets anders krijgen, voor tijdelijke verlichting, doch indien ge een blijvende genezing wilt hebben, moet ge Dr. Williams "Pink Pills" gebruiken. Zij zijn een bloed- en zenuw-medicijn en de meeste kwalen vinden hun oorzaak in bloed en zenuwen. Daarom hebben ze reeds, zooals getuigschriften bewijzen kunnen, duizenden lijders aan rheumatiek, jicht, lumbago, borstkwalen, tering in haar eerste stadium, verlamming, St. Vitus dans, maag- en leverkwalen, bloedarmoede, nierziekte, huiduitslag, en de speciale kwalen die eigen zijn aan vrouwen van den maagdelijken tot den middelbaren leeftijd genezen. Zorgt er voor dat ge de echte krijgt, want er zijn veel waardelooze namaaksels. Eerlijke handelaars zullen deze echter niet aanbieden, doch indien ge eenige moeite ondervindt om de echte te krijgen, zullen ze u postvrij gezonden worden door de Dr. Williams Medicijnen Maatschappij, Lange Marktstraat, Kaapstad, een bottel voor drie shillings en drie pennies, of zes bottels voor zeventien shillings. Het is te hopen dat het denkbeeld, om een wandeling van veteranen te beginnen, verwezenlijkt worde.

HET GENEZEN VAN LIKDOORNS.

De grootste triomf der medische wetenschap van dezen tijd. Onfeilbaar, wonderbaar, pijnloos. Keene's "Likdoorn Geneesmiddel van Eén Nacht", geneest terwijl gij slaapt, maakt dat ge gelukkig voelt. Wanneer anderer middelen falen, probeer dan dit wonderbare geneesmiddel en ge zult voor altijd van likdoorns bevrijd zijn; want Keene's Likdoornmiddel van "Eén Nacht" is van die soort, die nooit mislukt. Genees uw likdoorn van nacht en ge hebt morgen heerlijke voeten. Likdoorns van jaren her worden genezen. De wortel wordt zonder pijn verwijderd. Wratten worden in drie dagen genezen. Bij alle apothekers in Zuid-Afrika verkrijgbaar. Agenten voor wee verkoop Lennon, Bpkt.—(Adv.)

TELEGRAMMEN

OVERZEESCH.

Turkije.

Londen, 4 Sept—(Reuter)—De Amerikaansche minister te Constantinopel vertelt aan zijn regeering dat eenige Europeesche mogendheden mariniers in Turkije's hoofdstad hebben aan wal gezet en dat de Amerikanen zoo noodig dit voorbeeld zullen volgen.

Londen, 5 Sept — (Reuter)—Volgens berichten uit Salonika ontvangen zijn 400 Bulgaarsche opstandelingen omgekomen in de reeks van gevechten bij het meer Rapeka tusschen Klisfore en Kestoria. De rest der bende wordt gezegd door 2,500 man omsingeld te zijn, en 15,000 Bulgaren in de do pen binnen den kring van den strijd zijn naar het gebergte gevloden.

Twee schepen van het eskader der Vereenigde Staten zijn op de hoogte van Beirut verschenen.

Londen, 6 Sept—(Reuter)—De inneming der stad Neuska in Turkije door een Bulgaarsche macht blijkt zonder bloedvergieten geschied te zijn, hoewel een Turksch officieel bericht meldde dat het grooter deel van het garnizoen was omgebracht. Het blijkt nu dat het garnizoen, 200 man sterk, zich had overgegeven, en na zeer naar eisch behandeld te zijn, is ontslagen.

Gewapende matroozen van de buitenlandsche wachtschepen te Constantinopel beschermen het verblijf van verscheiden ambassadeurs aldaar met het oog op aanvallen die men vreest. Van daar de boodschap door den Amerikaanschen minister zijn regeering gezonden.

Londen, 7 Sept—(Reuter)—Schoon de hooge Turksche kringen in Konstantinopel beslist tegen oorlog zijn, is in den laatsten tijd de oorlogzuchtige geest onder de militaire kringen der Moslemsche populatie der Turksche Hoofdstad sterk toegenomen. De plaatselijke pers publiceert sterk gekleurde berichten over de verrichtingen der Macedonische opstandelingen, die strekken om de opwinding te verhoogen, die onder de Musselmannen heerscht.

Later —Het Bulgaarsche kabinet, dat onlangs te Euxinograd vergaderde, wordt gezegd besloten te hebben, dat Bulgarije zal blijven voortgaan, de striktste neutraliteit in acht te nemen, en men zegt, dat de minister van oorlog sterk opponeerde tegen een oorlogsverklaring aan Turkije. Bulgarije, zegt men, zou zelf geen oorlog verklaren, doch zou een uitdaging onbevreesd aannemen.

Servie.

Londen, 5 Sept—(Reuter)—De Koning van Servie is in haast naar Belgrado teruggekeerd, waar een ministerieele crisis heet te dreigen wegens de geschillen tusschen de officieren en het leger.

Lord Milner.

Londen, 5 Sept—(Reuter)—Gisteren heeft lord Milner een bezoek gebracht aan graaf Gebuchouski, Oostenrijksch minister van buitenlandsche zaken, om hem te bedanken voor de schikkingen te zijnen behoeve gemaakt. De graaf betuigde zijn genoegen hem te zien, en had een lang gesprek met hem over Zuid Afrika.

Londen, 7 Sept—(Reuter)—Lord Milner is van Weenen naar Carlsbad vertrekken.

Somaliland.

Londen, 7 Sept—(Reuter)—Het nieuws uit Somaliland is maar schaarsch doch toont aan, dat langzamerhand vooruitgang wordt gemaakt met de mobilisatie van 4 kameelcorpsen, elk 588 man sterk. Met deze korpsen zal het mogelijk zijn, een voorraad water voor verscheiden dagen mee te nemen voor een groote troepenmacht.

Algerie.

Londen, 6 Sept — (Reuter) — Een bende Arabische roovers deed onlangs een aanval op een Fransch konvooi, geëskorteerd door een kompagnie van het vreemden-legioen, in de buurt van El Mungar, Algerie. De kommandant van het legioen was onder de gesneuvelde, en men vreest dat het aantal der gewonden groot is.

Australie.

Londen, 4 Sept—(Reuter)—De regeering van het gemeenebest heeft tenders aangevraagd voor een maildienst naar Engeland met geheel blank scheepsvolk, zullende de schepen naar Suez of Vancouver moeten gaan en voorzien zijn van de nieuwste soort koelkamers.

Lady Roberts.

Londen, 4 Sept—(Reuter) Lady Roberts lijd aan een ernstige ontwrichting van haar sleutelbeen, ten gevolge van een ongeluk waar men het rechte niet van weet.

Schapenvellen.

Londen, 4 Sept—(Reuter)—De schapenvellen markt was heden onregelmatig, met prijzen van pari tot ½d. daling. Groot gewolde vellen rezen ½d., Lincolns ¼d. tot ½d.

Lijkschennis.

Londen, 4 Sept—(Reuter)—Een commissie van onderzoek heeft den stads "coroner" van Adelaide vrijgekend van de tegen hem gerichte beschuldiging, in verband met die van lijkenroof, omtrent het behouden van ingewanden dat hij erkende gedaan te hebben in het belang des rechts. De commissie gaat thans 17 beschuldigingen na van kopafsnijden en verminken, en de "coroner," die als chirurgijn zelf dit werk verricht heeft, zegt dat het ter wille der wetenschap was.

Engeland.

Londen, 4 Sept—(Reuter)—Z.M. de Koning is terug te Londen van zijn bezoek te Weenen aan den Keizer van Oostenrijk. De hertog van Devonshire, lord president van den raad, heeft een commissie van onderzoek aangesteld naar de vraag of zekere klasse der maatschappij niet uit een lichamelijk oogpunt achteruitgaan.

De broodprijzen stijgen wegens de schade aan het veldgewas berokkend door de gedurige regens, en de schaarschheid der oogsten overal.

Stoomvaartberichten.

Londen, 4 Sept — (Reuter) — De Goth is Vrijdag middag te Londen aangekomen; de Berwick Castle Donderdag avond te 7 ure van Las Palmas vertrokken.

Londen, 6 Sept—(Reuter) — De Dunvegan Castle heeft gisteren morgen te 7 ure Southampton bereikt; de Gaul Las Palmas Vrijdag avond te 7 ure; en de Greek Teneriffe verlaten op Vrijdag namiddag te 1 ure.

Een drijvende werkplaats.

Londen, 7 Sept—(Reuter)—De drijvende werkplaats, die op de Tyne voor het Natalsche Gouvernement gebouwd is, zal naar Durban gebracht worden op het dek van het nieuwe drijvende dok. De werkplaats heeft den vorm van een schip en is overvloedig voorzien van iedere soort van machinerie voor herstellingen.

Het Verre Oosten.

Londen, 7 Sept—(Reuter)—De correspondent der "Times" te Peking telegrafeert, dat de onderhandelingen tusschen Rusland en Japan voor het tot stand komen van een "modus vivendi" gebaseerd zijn op een Japaneesch memorandum, dat voorziening maakt voor wederzijdsche erkenning van hun respectieve spoorwegrechten in Mantsjoerije en Korea; elke mogendheid het recht hebbende, troepen te mogen zenden, ten einde haar rechten te verdedigen.

KAAPKOLONIE.

De Beers aan 't klagen.

Kimberley, 4 Sept—(Reuter)—De Beers Company heeft bezwaar gemaakt tegen de taxatie van vloeren en van de eigendommen door den afdeelingsraad, maar vooral tegen de vloeren, die volgens haar niet betaalbaar zijn. In het taxatiehof werden de objecties niet aangenomen en de rol blijft onveranderd.

Ruw te Port Elizabeth.

Port Elizabeth, 7 Sept — (Reuter)—Tengevolge van het zware weder van gisteren werd er groot ongemak veroorzaakt aan passagiers voor de mailbooten. De Walmer Castle, die via Kaapstad naar Engeland moest vertrekken, en de Kinfauns Castle, zijn nog hier. Daar de oostenwind sterk is afgenomen, verwacht men, dat ze vandaag zullen vertrekken.

Gistermiddag braken de stoomboot Koningin Louise en de bark Bass Rock van hun ankers los, doch vonden later veiliger ligplaatsen, de laatste geholpen door de sleepboot Sir Frederick.

Een spoorwegongeluk.

Queenstown, 7 Sept—(Reuter)—Gister morgen raakte een goederentrein, van Bosmanshoek komende, uit het beheer van den drijver en rende in den conducteurswagen van een anderen goederentrein, die bij een waterreservoir stond op de vlakte, drie mijlen van Sterkstroom. De conducteurswagen en eenige goederenwaggons werden verbrijzeld en de lijn was voor eenige uren geblokkeerd. De conducteur van den wegsnellenden trein, die er afsprong om zijn leven te redden, ontwrichtte zijn heup. Anders werd niemand beseerd.

Na een oponthoud van eenige uren was de lijn weer schoon.

Cradocksche erven.

Cradock, 4 Sept—(Reuter)—Een zeer welgelukte verkoop van stadserven is heden hier gehouden. Al de erven, 210 in getal, werden met uitsondering van enkele afgelegene, verkocht tegen een gemiddelde prijs van £81, en brachten samen £15,332 op. De voorwaarden hielden speculanten af door de bepaling dat de koopers binnen vier jaren hiervan af vijfdubbele grondbelasting betalen moesten. De geheele prijzen achtte men zeer voldoende, als het bewijs leverend welk een vertrouwen de ingezetenen in de toekomst hunner stad stellen.

Spoorwegzaken.

Oudtshoorn, 5 Sept—(Reuter)—Weder is er hier een openbare vergadering gehouden, en wel gisteren avond, waar de weigering van den minister van openbare werken om zijn belofte te vervullen van het verhoogen der spoorwegvrachten naar Port Elizabeth als het wagenvervoer van Mosselbaai naar Oudtshoorn niet voldoende bleek te zijn, ten sterkste wordt veroordeeld. Hoe ongenoegzaam dit vervoer is, blijkt uit het feit dat te Oudtshoorn nauwelijks een zak meel, suiker of steenkolen te vinden is. Men besloot zich rechtstreeks tot den eersten minister te wenden.

Politiek te Riversdal.

Riversdal, 5 Sept—(Reuter)—Vele boeren zijn heden in de stad, en hiervan maakte de heer Badenhorst, L.W.V., voor hier, gebruik om rekenschap te doen van hetgeen hij als zoodanig verricht had, een verklaring van de Conventie en van de tegenwoordige positie der regeering.

De heer J. J. Michau verscheen als waarschijnlijk kandidaat, en hield een korte toespraak.

TRANSVAAL.

Behuizing.

Johannesburg, 4 Sept— (Reuter) — De behuizingscommissie heeft heden haar zittingen geeindigd.

De heer Price, algemeene bestuurder der spoorwegen, zeide dat seizoenkaartjes van 1 April af zoo in prijs waren verminderd dat het aantal van die men nam zeer was toegenomen. Treinen of kaartjes voor werklieden had men niet, maar men dacht ze in te voeren als de nieuwe passagierswagens en hiervoor behoorlijke locomotieven waren aangekomen, en de lijn naar Krugersdorp verdubbeld werd. Hij ging het plan na om aan het Parkstation, even als aan de Kaapstad, plek voor rijwielen te hebben.

Roodwater.

Pretoria, 5 Sept—(Reuter)—Rhodesisch roodwater, heet te zijn uitgebroken in verscheiden kudden in dit district met noodlottige gevolgen. De uitbarsting veroorzaakt geen verbazing als men zich herinnert wat verleden week in een rechtzaak aan het licht kwam toen werd aangetoond dat besmet vee uit het district Barberton, na een zeer los onderzoek, was toegelaten naar verwijderde streken des lands te vertrekken. Het gedrag der beambten te Barberton werd op dit punt scherp berispt door de rechters van het hooggerechtshof.

Chinezen.

Johannesburg, 5 Sept — (Reuter)—Mijnwerkers vergaderingen gehouden aan de Fransche Rand en Wanderer, en ook een openbare vergadering te Florida op gisteren avond, hebben besluiten met groote meerderheid genomen ten gunste van invoer van Chineezen arbeid in de mijnen, onder beperkingen.

RHODESIA.

Allerlei uit Bulawayo.

Bulawayo, 7 Sept—(Reuter)—Meer dan 60 personen uit de honderd, die in Bulawayo in verband staan met het drukkers beroep, woonden de drukkers "Wayzgoose" verleden Zaterdag bij.

Sir George en Lady Farrar zullen morgen naar Mafeking vertrekken, van waar ze per motorkar naar Johannesburg zullen reizen.

Groote voorbereidselen worden te Gwanda gemaakt voor het openen van den spoorweg aan die plaats.

Kolonel Rhodes vertrekt van hier den volgenden Zaterdag.

KENNISGEVINGEN.

EEN onderwijzer wordt gevraagd op een buitenplaats 3 uur van Kimberley. Voor bijzonderheden daaromtrent, zie desbetreffende adv.

DE heer D. Nelson geeft kennis dat hij aangesteld is als Agent in de Paarl voor Molassine Meal. Omtrent de goede hoedanigheden hiervan enz. Zie achterstaande adv.

TENDERS worden gevraagd door de Kaapsche Gouvernements spoorwegen voor de levering van geneesmiddelen en levensmiddelen gedurende het jaar 1904. Bijzonderheden zijn heden per advertentie vermeld.

OMTRENT verbodsbepalingen, betreffende de plaatsen Kraairivierspoort en Koningskroon, leze men de advertentie van den heer F. J. D. Hattingh te Driefontein

DE heer J. P. Kriel de Villiers vraagt tenders voor het bouwen van vier klas kamers van de Publieke School te Franschoek. Zie desbetreffende adv.

EEN gecertificeerde onderwijzer of onderwijzeres wordt gevraagd voor de plaats Goede Hoop, 1½ uur van Jagersfontein, O.R.K. Voor bijzonderheden, zie adv.

DE heer F. J. Retief biedt een eerste klas hengst paard te koop aan. Zie adv.

EEN gouvernante wordt gevraagd te Rietfontein, Edenburg, O.R.K. Voor bijzonderheden, zie adv.

DE heeren Steenkamp, van Bokfontein, Calvinia, geven kennis dat niemand op hunne plaatsen Bokfontein, Oshoek en Uithoek mag jachten, enz., zullende overtreders streng volgens wet behandeld worden.

CREDITEUREN en Debiteuren in den boedel van wijlen Mevr. Maria Magdalena Burger van Spitskop, district Calvinia, worden in achterstaande advertentie opgeroepen om hunnen rekeningen in te dienen of betaling te doen binnen zes weken na datum der kennisgeving.

DE heeren Guthrie en Theron, afslagers te Caledon, zullen op 17 Sept. a.s. een verkooping houden van 500 slachthamels te Sir Lowry's Pass en een verkooping te Glen Elgin, afd. Caledon, van paarden, beesten, boerderijgereedschap en huisraad op 24 Sept. ek. Voor bijzonderheden omtrent beide verkoopingen, zie desbetreffende advs.

DE waarnemenden civielen commissaris van Clanwilliam geeft kennis dat op 22 dezer een vergadering van kiesers voor de afd. Clanwilliam zal gehouden worden, voor het kiesen van een Auditeur. Zie desbetreffende adv.

ELEKTIES.

BONDSTAK, WAGENBOOMS RIVIER, (DIST. WORCESTER.)

Op een vergadering van dezen tak gehouden den 2den Sept. 1903, werden de Ed. heeren De Villiers en Lochner (oude leden) aanbevolen als kandidaten voor 't Hooger Huis. Met betrekking tot een derden kandidaat was de vergadering van oordeel om de gevoelens van andere distrikten in dezen cirkel te respecteeren, en gaf ook haar afgevaardigden naar de bijeenkomst van 't Distriktsbestuur opdracht om in dezen te handelen naar bevind van zaken.

F. C. GOOSEN,
Secretaris.

PRIESKA.

Op een Bondsvergadering, den 15den Augustus alhier gehouden, werden de heeren J. F. du Toit, L.W.R., van Graaff Reinet, en H. J. H. Claassens van Victoria West als kandidaten gekozen voor het Hoogerhuis en de heer F. A. de Meillon van Stellenbosch voor het Lagerhuis.

MIDDELBURG.

Op de plaats Sprinfontein, wijk Willem Burgers Rivier Tak, werd den 26sten Augustus een Bondsvergadering gehouden, waar de heeren M. J. Pretorius, L.W.R., D. P. van den Heever, L.W.R., en P. W. Michau genomineerd werden als kandidaten voor het Hoogerhuis.

SOMERSET WEST.

3 Sept.

Als Progressieve kandidaten zijn de heeren Lewis en Shipherd reeds maanden lang aan het werken voor hunne verkiezing.

Als kandidaten van de Z. A. P. worden genoemd de twee oude leden, Marais en Krige.

Als independent, de heer W. A. Krige. Het zal dus goed wezen, als de partijen, die verdeeld zijn tusschen de twee broeders, elkaar ten eerste kunnen ontmoeten, ten einde tot eene goede verstandhouding te geraken. In dezen kritieken tijd kunnen wij toch niet onze stemmen verdeelen; het publiek of liever de kiesers moeten nu beslissen. Zij, de broeders naar wij vernemen, zijn bereid, zich te onderwerpen aan de meerderheid, ten einde onze zaak te bevorderen, en hen zelven uit de moeilijkheid te redden.

KIEZER.

RIVERSDAL.

Een speciaal telegram dat bij ons Zaterdag middag besteld werd, meldde, dat er op dien dag een groote publieke vergadering te Riversdal gehouden werd onder voorzitterschap van den heer J. H. Hofmeyr. Ongeveer 400 woonden de vergadering bij. De heeren J. F. Badenhorst en J. J. Michau werden eenstemmig genomineerd als kandidaten voor de wetgevende vergadering bij de aanstaande algemeene verkiezing.

ACHTER PAARL.

De Bondstak van Achter Paarl zal op Zaterdag, 12den dezer, te 3 uur n.m. vergaderen in het Slot-van-de-Paarl schoolgebouw, ten einde een kandidaat aan te bevelen voor het hoogerhuis, en om ander werk van algemeenen aard te verrichten.

D. G. MALAN,
Voorzitter.

PRINS ALFRED HAMLET.

Op een Bondsvergadering, den 31den Sept te Prins Alfred Hamlet (Ceres) gehouden, werden met algemeene stemmen voor het Hoogerhuis genomineerd de heeren J. N. P. de Villiers, Lochner en Graaff.

HANOVER.

Op de algemeene Bondsvergadering van den Boesmansvallei Tak, op 3 Sept. te Daggafontein gehouden, werden tot kandidaten voor het Lagerhuis genomineerd de heeren N. F. de Waal, Middelburg en Cronwright Schreiner, Hanover; en voor het Hoogerhuis de heeren Pretorius en Van den Heever.

KENNISGEVING.

Eene vergadering van het District's Bestuur van Murraysburg zal te Murraysburg gehouden worden op Zaterdag, den 12den September aanstaande, met het doel kandidaten te nomineeren voor het Hoogerhuis voor den Middellandschen Cirkel.

A. J. DE VILLIERS,
Secretaris Dist. Best.

BEAUFORT WEST EN JANSENVILLE.

De heer Oosthuizen wenscht een woord van dank te zeggen aan zijne vele vrienden; daar de laatste sitting van het parlement nu ten einde is, en hij plaatselijk afgesneden werd van de kiesafdeeling van Beaufort West, met de redistributie van kiesetels; en daar hij destijds al besloten heeft, en ook aan velen van zijne vrienden bekend gemaakt heeft, dat hij niet van plan was, om bij de aanstaande verkiesing weder bij hen aan te kloppen voor ondersteuning, wenscht hij bij deze gelegenheid al zijne gewezen kiesers en vrienden hartelijk te danken voor de onbeperkte ondersteuning, die zij hem gegeven hebben, en hij hoopt en vertrouwt, dat zij andermaal er in zullen slagen, om een standvastigen burger te zullen zenden met zijn ouden collega, "van wien hij zooveel hulp en bijstand ontvangen heeft, beide met de elektie en in het parlement."

En mocht het gebeuren, dat hij door een andere kiesafdeeling gekozen wordt, dan kunnen zij altoos er op staat maken, dat hij hun niet vergeten zal, en bereid zal wezen, om voor hen te doen wat mogelijk is; maar hij wenscht ook te zeggen, dat het bijkans noodeloos sou wezen, daar zij sulk een *held* hebben in mijnheer Weeber, om voor hun belangen te waken, en die altoos bereid was, om voor hen in de bres te springen.

MURRAYSBURG.

Op de vergadering van den Murraysburg Tak van den Afrikaner Bond, gehouden te Murraysburg op Dinsdag avond, 1 Sept. l.l., werden de volgende heeren genomineerd tot kandidaten voor de staande elektie:

voor het Hoogerhuis, Middellandschen Cirkel:
op voorstel A. J. de Villiers-D. P. Pienaar, de heer J. F. du Toit, Graaff Reinet;
op voorstel D. C. Theron-J. P. v. d. Merwe, de heer R. P. Botha, Richmond;
op voorstel A. J. de Villiers B. J. Burger, de heer H. M. Claassens, Victoria West.

Bij de stemming kregen de heeren du Toit en Claassens de meerderheid. De vergadering besloot slechts twee kandidaten te nomineeren.

Voor het Lagerhuis, afdeeling Graaff Reinet: de heeren Dr. Te Water en Albertus du Toit werden met algemeene stemmen gekozen.

Als afgevaardigde naar de benoemings vergadering van dezen tak werd de heer A. J. de Villiers gekozen, met den heer D. C. Theron als secundus.

A. J. DE VILLIERS,
Secretaris.

CLANWILLIAM.

Op de Bondsvergadering, den 1sten September te Brakfontein gehouden, werden voor het Hoogerhuis benoemd de heeren Izak van Zijl, "Aties", Koos Lochner, L.W.R., en De Villiers, L.W.R.

WILLOWMORE.

5 Sept—(Speciaal)—Door tak Voor Baviaanskloof, Willowmore, zijn op den 2den dezer voor Jansenville genomineerd de heeren O. A. Oosthuizen en G. Lotter. De tak versoekt anderen takken in de kiesafdeeling, dese heeren ook te nomineeren.

Ventersstad, 3 Sept. 1903.

Aan den Editeur.

Waarde Heer,—In uwe uitgave van 29 Aug. komt een schrijven voor van den heer M. J. Prinslo, waarin hij den heer P. W. Michau socht verdacht te maken, alsof hij hier elektie agenten heeft, door wie hij soekt in het Parlement te komen. Ik moet protesteeren tegen zoodanige verdachtmakerij van kandidaten. Wij werken voor den heer Michau ongevraagd, omdat wij hem gaarne samen met den ed. heer Pretorius in het Parlement willen zien.

Uw dw. dr.,
A. G. NIENABER.

VAN RHIJNSDORP.

Op een Bondsvergadering te Vierfontein, wijk No. 4, distr. van Rhijnsdorp, den 31sten Augustus gehouden, werd met algemeene stemmen de heer I. J. van Zijl van Aties als kandidaat genomineerd voor den Wetg. Raad voor den N. W. Cirkel, met den heer Albert van Reenen van Kaapstad als secundus.

VREDENBURG.

Opsomming van Bondsvergadering, gehouden op 3 September, ingezonden door den heer Anderson, Bondssecretaris.

Tegenwoordig zoowat 37 leden alsook de heeren Jacob Retief, John Kotsé, R. Abel, A. Bresler, Porterville, Daantje Retief, Paarl, en verscheidene ondersteuners der Afrikaander partij.

Na gebed werden notulen der vorige vergadering gelezen en goedgekeurd.

De Secretaris gaf bevredigende reden voor verandering van datum der vergadering, en daarna zeide hij dat hij meende dat de geest der vergadering het zoo wilde hebben, dat de heeren bezoekers die de vergadering wilden toespreken eerst zulks konden doen en na repliek dan de vergadering zouden verlaten, zoodat alleen leden van dezen tak bijeen konden wezen om het werk volgens het doel der vergadering te verrichten. Daarna wilde de heer Keytel de heeren Malan en Retief voorstellen.

Maar de Secretaris protesteerde er tegen en meende, dat het tegen den zin der vergadering was, eenige bezigheid te aanvaarden, zoolang de heer Retief en anderen in de vergadering waren en dreigde, een amendement in dien zin voor te stellen, want hij achtte het billijk dat er geen invloed op eenig lid zou uitgeoefend worden. Zij behoorden vrij te wezen en te handelen naar eigen gevoelen.

Zoo stemde de heer Retief toe, na eerst de vergadering toe te mogen spreken, waarop de secretaris verzocht hem eerst te vergunnen, hem eenige vragen te doen Maar de heer Retief achtte zulks onbillijk en willigde in dat vragen gedaan zouden worden na zijn aanspraak en nam toen het woord.

Hij merkte aan o.a., hoe hij te Darling de mannen daar ontmoette en hoe glad en gunstig alles voor hem afliep; maar hij merkte iets verkeerds te Moorreesburg en nog meer te Vredenburg, waar men op een groote publieke vergadering hem bijna eenparig voorstelde als kandidaat voor het Lagerhuis. Hij ontmoette, voor deze vergadering aanging, een zijner vrienden en hij moest erkennen, dat zeer tot zijn verbazing die vriend sei, dat de reden, waarom hij niet bij de vergadering van 22 Augustus stemde, was, dat hij minachting voor de vergadering voelde om de onwaardige en onbillijke wijze, waarop deze vergadering bijeen geroepen werd, daar er ook geen behoorlijke kennis van gegeven was. Retief zeide, dat het verregaande was, de opinie van zulk een vergadering te minachten, en gaf verder te kennen, dat hij van voornemen was te buigen voor het besluit van het Districtsbestuur en niet te staan, als hij niet door den Bond genomineerd werd en hij verwachtte ook, behoorlijk en eerlijk behandeld te worden door deze vergadering, daar de publieke vergadering goed vertegenwoordigd werd door Bondsmannen. Hij achtte ook, dat hij niet noodig had achter te staan voor eenigeen in bekwaamheid en meldde, wat hij gedaan had voor zijn menschen en partij en wat hij voor de zaak deed.

De secretaris zeide toen, dat de voornaamste der vragen, die hij den heer Retief wilde voorleggen, door dezen beantwoord waren; nl. indien hij er niet in slagen mocht, bondskandidaat te worden, of hij zich dan nog zou opdringen en tweedracht verwekken.

De heer Retief deed toen de uitdrukking, dat hij niet in zulk een geval zou staan, mits hij goed en eerlijk en fatsoenlijk behandeld zou worden.

De secretaris: "Dan meent gij de belofte voorwaardelijk te maken?"

De heer Retief verhaalde dat een heer, Steph Walters, wou weten, wat er achter de genoemde voorwaarde stond, maar geen bevredigend antwoord kreeg.

De heer Jan L. Loubscher stond op en zeide, dat hij wist dat hij de bedoelde persoon was, van wien de heer Retief zoo even melding maakte en als eerlijk en oprecht man beaamde hij wat hij gezegd had. Er was geen twijfel, dat de publieke vergadering op een zeer onbehoorlijke manier en zeer korte kennisgeving bijeengeroepen werd. Toen de vergadering een aanvang nam, wilde dezbr. Retief weten, of men dit niet een bondsvergadering kon noemen; maar hij vond het zijn plicht, dit niet goed te keuren.

De secretaris zeide, dat hij er niets van wist en dus ook niet tegenwoordig was. Hij was naar een vendutie van Schickerberg, welke zeer veel deed, om menschen naar het dorp te brengen.

De heer Jan Heijdenrijch zeide, dat hij te Witklip kwam en hem daar verteld werd, dat de heer Retief Zaterdag te Vredenburg zou wezen om onderzoek te doen in zekere zaken, betreffende compensatie en commandeerbriefjes.

De heer Retief wilde toen te kennen geven, dat de Bondsvergadering zou plaats hebben op Zaterdag; maar de Secretaris bewerkte het zoo, dat de vergadering in plaats daarvan op Vrijdag gehouden was.

De Secretaris ontkende dit ten sterkste. "Want", zeide hij, "onze Voorzitter heeft kennisgevingen vóór Vrijdag op publieke plaatsen opgeplakt". Hij zeide ook, dat de heer Retief soo aanhoudend zinspeelde op de eensgezindheid van de publieke vergadering en zoo werd er ook in de "Cape Times" van melding gemaakt. Maar men moest niet uit het oog verliezen, dat ze in het geheel niet zoo eenparig was, als voorgegeven werd. Want wij hoorden allen van S. Walters als tegenstemmer; maar geen melding werd gemaakt van den heer Schickerling, die den heer Retief een zeer onaangenaam tijdje gaf, en dan ook vele anderen van die tegenwoordig waren en die het onwenschelijk achtten, gebruik te maken van hun recht tot stemmen en stil bleven zitten.

De heer Jac. Laubser meende, dat de vergadering haar gevoelen toen onomwonden behoorde uitgesproken te hebben; dan zou de heer Retief vandaag zeker niet hierheen gekomen zijn en de zaken zouden dan gansch anders geweest zijn.

De heer Gustav du Bois wilde gaarne weten, waarom de Secretaris zoo onverwacht gekant was tegen den heer Retief; of het was omdat deze tegen de Saldanha Baai companie werkte, of dat de heer Retief iets tegen onze menschen deed. Want hij wist alleen, wat die heer voor ons gedaan had.

De secretaris zeide, dat, als de vergadering de redenen wilde weten, waarom hij den heer Retief niet kon ondersteunen, dan moest hij melden onder veel andere redenen, dat onze geachte twee oude leden nog niet te kennen gaven, dat zij van plan waren, zichzelven niet weder verkiesbaar te stellen; omdat zij ons getrouw en oprecht gediend hebben, kan hij niet zien, waarom hij zoo ondankbaar zou wezen, om hen als het ware in het aangezicht te slaan zonder oorzaak; dat de heer Smuts ook ons aller ondersteuning waardig was; want hij had een ware vuurproef doorgestaan met de Schreiner crisis en werd beproefd bevonden, niet toelatende, door een zoo geleerden en flinken advokaat misleid te worden; dat de belangen van Hopefield niet de onze waren, voornamelijk wat verlenging van spoor betrof want ingezetenen van Hopefield hadden zelfs verklaard, dat, indien de spoor naar de Baai doorging, dit tot groot nadeel van Hopefield zou strekken en de heer Retief koesterde natuurlijk dezelfde opinie.

De heer Retief outkende dit, doch de secretaris las een uittreksel van des heeren Retiefs getuigenis voor, voor het Select Comite, om dit te bekrachtigen; ook werkte de heer Retief tegen de innige belangen van de Baai, door het Saldanha Baai Schema tegen te gaan, enz.

De heer Retief trad weder in zekere bijzonderheden over de maatschappij en meende, dat het ergste van de zaak was de overneming door het Gouvernement, hetwelk het land zoowat £280,000 zou kosten en zeide, dat die som door het Gouvernement zelf voor de werken behoorde gebruikt te worden.

De secretaris vroeg hem, of hij het getal belastingbetalers der Kolonie kon geven, doch dit kon hij niet, waarop de secretaris zei, dat al was dit een millioen, dan elke belastingbetaler slechts 5s. 6d. moest betalen voor de geheele overname door het Gouvernement en 11 sh., indien er maar een half millioen inwoners waren, en hij was zeker, dat het voordeel voor een ieder verre boven deze geringe som per jaar zou wezen. Hij merkte ook aan, dat de heer Retief door zijn oppositie toonde, ook niet met onze partij te willen werken. Want volgens zijn inzien was deze zaak nu een partijkwestie geworden; want als men de divisielijsten doorkeek, met betrekking tot dit, dan vond men, dat de Bondsmannen zich aan de eene zijde schaarden en de Progressieven aan den anderen kant.

De heer Jan Laubscher wilde weten, of de heer Malan er voor was.

De secretaris zeide, dat volgens zijn inlichtingen hij van gedachten was, dat de heer Malan voor het schema was.

Daarop seide de heer Laubscher, dat hij niet kon verstaan, hoe dan de heer Retief samen met hem kon staan.

Na eenige verdere besprekingen zeide de secretaris, dat hij niet de vergadering verder wilde ophouden, maar alleen den voorzitter nog verlof wilde vragen, een brief uit Zwartland voor te lezen, door "Kiezer" geschreven, hetwelk hij deed.

De heer Retief keurde die handelwijze niet goed, want hij meende, dat het een verkeerden invloed op de verdere vergadering oefenen zou, waarop hij er aan herinnerd werd, dat de brief bestond uit gegronde feiten.

De heer Jno Kotze van Hopefield sprak toen en zeide o.a., dat, sedert hij de laatste vergadering bijwoonde, er veel gif uit gesproten was. Met grooten lof en eer gewaagde hij van den hr. Retief.

De heer Retief merkte daarna op, hoe onnoodig al deze onaangename argumenten, redevoeringen en bitterheden waren; want hij kon geen Bondsnominee worden, daar hij alreeds in de minderheid was. Want Malmesbury met 130 stemmen, Moorreesburg met 55, Riebeek West met 35, en Riebeek Kasteel met 38, gaven alreeds de meerderheid aan de heeren Malan en Smuts. Maar hij zou graag gezien hebben, hoe Vredenburg zich zou gedragen na het genoemde voorstel der publieke vergadering alhier.

De secretaris zeide, dat men al hetgeen er aangeroerd was, aan den heer Retief had te danken. Want waarom had hij niet bij het begin der vergadering die verklaring gemaakt?

Hierna werd den heer Retief en anderen niet leden verzocht de vergadering te verlaten.

De voorzitter las daarop voor een telegram van den heer Lochner, vragende deze benoemingsvergadering uit te stellen tot later, zoodat de Parlementsleden dan allen te Vredenburg konden tegenwoordig zijn.

Dus stelde de heer Jan Laubscher voor, gesecondeerd door den secretaris, dat de zaak zou worden uitgesteld tot later.

Na stemming verklaarde de voorzitter, dat degenen voor uitstel de meerderheid hadden, maar de heer Keytel protesteerde. De voorzitter trachtte weder te tellen, doch er vond verwarring plaats en men werd verplicht, taktiek te gebruiken, om de zaken weder te herstellen. Eindelijk kwamen zij weder bijeen en verdeelden zich in twee zijkamers en na telling vond men, dat de voorsitter Richter had 21 voor en 16 tegen.

Zoo ging een der geestdriftigste vergaderingen, ooit te Vredenburg gehouden, uiteen.

Later, nadat de vergadering over was, kwam de heer Retief naar een groepje heeren toe, die over het een en ander spraken, en vroeg den secretaris den uitslag der vergadering; en nadat dit hem bekend gemaakt was, seide de heer Retief, dat het hem speet; maar hij achtte, dat hij niet fatsoenlijk en behoorlijk behandeld werd door Vredenburg en dus maakte hij bekend, dat hij nu in eenig geval zal gaan staan voor Malmesbury, en hij verzekerde zijn toehoorders dat hij "top of the poll" zal uit den strijd komen.

N. W. CIRKEL.

De volgende nominaties voor den Wetgevenden Raad zijn door de verschillende Bondstakken gemaakt:

Malmesbury tak ...	Graaff en De Villiers
Riebeek West ...	Do.
Riebeek Kasteel ...	Do.
Moorreesburg ...	Do.
Darling	Do.
Mosselbankrivier (Koeberg) ...	Do.
Vredenburg ...	Do.
Middel Zwartland ...	Graaff alleen.
Hopefield ...	Graaff, Lochner, De Villiers, Louw en Van Zijl.

KAAPSTADSCHE TAK.

Gisteren werd een vergadering van den Kaapstadschen Bondstak gehouden over stappen te nemen in verband met de wetgevende raads verkiezing. Men besloot een vrije hand aan het distriktsbestuur te laten.

WELLINGTON.

KENNISGEVING VAN BONDSVERGADERING.

Een algemeene Bondsvergadering zal te Wellington gehouden worden op Zaterdag, den 12den dezer, des namiddags te drie (3) uur in de Drill Hall. Belangrijk werk zal afgehandeld worden, sooals bijvoorbeeld de kiezing van afgevaardigden naar de Benoemingsvergadering in de Kaapstad. Bondsleden worden dringend uitgenoodigd.

P. J. CILLIE, L.W.V

Wellington, 4 September, 1903.

De heeren J. J. Michau en Badenhorst, L.W.V., zullen de kiezers van Riversdale aanst. Vrijdag te Ladismith ontmoeten. Beide heeren vertegenwoordigen de Zuid Afrikaansche partij en hebben grooten invloed in 't district.

VICTORIA OOST.

Requisities worden invloedrijk geteekend in bovengenoemde kiesafdeeling, de heeren King en Slater vragende zich herkiesbaar te stellen voor de wetgevende vergadering.

BRIEVENBUS.

Een correspondent van Ventersburg schrijft d.d. 27 Augustus l.l. naar aanleiding van de berichten in de Bloemfonteinsche telegrammen, dat de nood in de O.R.K. niet zoo groot is als beweerd wordt, en zegt, dat hij bewijzen kan, dat door sommige menschen honger geleden wordt. Het Repatriatie Departement heeft reeds lang opgehouden met het verschaffen van voedsel en schr. weet niets van een uitdeeling, zooals door een bericht uit Bloemfontein beweerd wordt. Alles dat vroeger ontvangen werd, daar werd voor geteekend, om later terug te betalen. Sommigen hebben reeds betaald. Als men geld van het Gouvernement leent, of claims uitbetaald krijgt, worden deze dingen afgetrokken. Ook bruinen, die vroeger op zichzelf boerden, hebben nu niets om van te leven. Wie werken kunnen, die kunnen ook werk krijgen, maar ouden en onbekwamen niet. Een familie van 9 personen, zegt schrijver, kan niet bestaan van 5 sh. per dag. Voor de ossen zijn bewijzen geteekend en wat de verleende hulp betreft, een arme kan geen hulp krijgen, want hij moet twee borgen geven en dat moeten twee grondbezitters zijn. De eene grondeigenaar wil wel voor den anderen borg staan, maar behoeftigen worden uitgesloten. Sinds twee jaar heerscht er al droogte; als het nu wilde regenen, dan kon men in vijf maanden weer uit eigen opbrengsten leven; maar hoe met hen, die geen kost hebben? Als er in die vijf maanden niet naar hen wordt omgezien, moeten zij van honger dood gaan. In de Transvaal is de toestand nog ellendiger. Want de Transvaal is armer dan de O.R.K. Niet omdat deze met den oorlog er zooveel beter afgekomen is, maar omdat er de bijwoners niet zoo gevonden worden, waarvan er in Transvaal velen zijn. Schr., die een Engelschman is, woont op zijn plaats sinds den vrede en kan alles bevestigen

De heer H. S. van der Spuy, W.K.zn., van Noorder Paarl, schrijft omtrent water uit den Paarlschen Berg, dat er voor het dorp water noodig is, maar niet voor andere doeleinden, daar in den somer sommige menschen, die 1000 gallons per dag noodig hebben, slechts 100 gallons krijgen. Men behoeft geen reservoir te maken tegen de steilte van den berg, maar wel een dam boven op den berg, waar het water gelijk loopt. Dan kan er geen verspoeling plaats hebben. Een muur van 9 voet breed en 15 voet hoog is meer dan genoeg. Het water kan dan opstooten zoover als het wil achteruit. Aan weerskanten moet de dam een goeden uitloop hebben, zoodat de onderkant weer in den ouden loop komt. Geen pijpen door den muur, maar wel boven over, zooals bij den dam te Beaufort West en dan een klein cementgat onderkant waar de pijpen liggen. Klippen zijn er genoeg. Er moet alleen cement heen gebracht worden.

APPLICATIES worden gevraagd voor de betrekking van Bestierder der Sterkstroom Handelmaatschappij. Zie verder adv.

DE heeren Faure van Eijk & Co., afslagers te Paarl, zullen op 11 Sept. a.s. een verkooping houden van paarden en ezels te Klapmuts Statie. Zie desbetreffende adv voor bijzonderheden.

HOOGGERECHTSHOF.

VRIJDAG, 4 SEPT., 1903.

(Voor den hoofdrechter en rechters Maasdorp en Kotsé.)

TOELATING

als procureur werd (adv. Schreiner) aan J. C. le Roux verleend.

HENDERSON EN EEN ANDER vs. HANEKAM.

Een appèl van een uitspraak van het hooge hof te Kimberley. Eischers waren Henderson, een te Londen woonachtig directeur van maatschappijen, en een Transvaals syndicaat; verweerder is een boer in Griqualand West, die met zekeren O'Leary een overeenkomst in 1896 had aangegaan waardoor deze voor vijf jaren recht kreeg op zijn plaats naar delfstoffen te zoeken en voor zich te houden, en tevens dat om na afloop dier jaren die overeenkomst nog 18 maal te hernieuwen. O'Leary had het hem toegekende recht verkocht aan eischer, en toen dezen op grond hiervan den boer voor het hof te Kimberley brachten om hem te dwingen hem al de voordeelen te verschaffen die hij aan O'Leary had toegekend, werd de eisch gewezen van de hand met kosten, op grond dat eischers niet de rechte personen waren om den eisch te stellen. Voor eischers traden adv. Schreiner en Benjamin, voor verweerder adv. Sir H. Juta en Buchanan op.

Het punt waar het hier op aankwam was de beteekenis der overeenkomst, of deze zich beperkte tot den persoon wien zeker recht werd toegekend, of een recht gaf over een zaak waar de persoon aan wien het gegeven was, ten gunste van anderen kon beschikken. Adv. Schreiner gaf de gronden op die zijns inziens voor dit laatste pleitten: naast rechtsgeleerde autoriteiten ook dat de overeenkomst over 95 jaren liep, dus een langeren tijd dan iemand pleegt te beleven na zijn meerderjarigheid bereikt te hebben; dat het aan O'Leary toegekende recht een was waar een eenloopend persoon geen gebruik kon maken; en dat dus met het oog op de zaak, niet op den persoon, de overeenkomst meest zijn gesloten. Sir H. Juta bracht hiertegen in dat een overeenkomst waarin een boer al zijn rechten op zijn plaats als landbouwer behield maar slechts het delven naar metalen enz. aan een ander afstond, slechts als staande op den persoon van dien anderen kon beschouwd worden, en dat hiervan in de overeenkomst wel bepaald werd dat Hanekam's erven zich aan de overeenkomst te houden, maar alleen van O'Leary's persoon, niet van iemand gesproken werd die in zijn rechten kon treden. Het hof behield zich de uitspraak voor.

(Voor rechter Maasdorp en Kotsé.)

VAN NIEKERK vs. WAKEFIELD.

Ook deze zaak was een appèl, en wel een van een uitspraak van den r. m. van Umzimkulu over een recht van weg-Pondoland. De getuigen waren reeds vroeger gehoord; thans hielden adv. Upington voor appellant, Burton voor respondent hun pleitrede, gene om te betoogen dat het recht van weg reeds lang bestond eer Wakefield in het land was gekomen, deze om er op te wijzen dat het nu en dan bezigen van een sijpadje niet voor een bewijs kan gelden dat dit padje een erkende weg voor de buren was. Uitspraak weder voorbehouden.

ALGEMEENE MOTIES

waren er twee. Adv. Buchanan trad op voor de petitie van Stidoor Seltser, ten behoeve van diens 19jarige dochter Annie. Zekere Kaplan had deze ten huwelijk gevraagd, en was aan haar verloofd; de verloving was door een kostbare ring bezegeld, in de couranten geadverteerd en aan Kaplan's vrienden bekend gemaakt; en plotseling had Kaplan de zaak afgebroken en zich verwijderd, naar het heette om naar de Oranjerivier te gaan, maar het scheen dat hij nog in de Kolonie was. Wat applicant wilde was dat men Kaplan zou aanhouden om terecht te staan wegens schennis van trouwbelofte; of anders om beslag te leggen op de verlovingsring. Dit laatste werd toegestaan.

De andere zaak was de reeds vroeger vermelde paardenzaak van Snydam vs. Markotter, waarin adv. McGregor voor applicant aanvroeg om het absoluut maken van den rule nisi, dat respondent gelastte het paard door applicant te Uniondale op stal gezet en door hem er uitgehaald, terug te geven. Respondent's bewering was dat het paard hem door de militairen ontnomen en in handen van applicant geraakt was, en dat, toen hij applicant geschreven had om het terug te bekomen, maar geen antwoord had bekomen, het uit de stal had genomen waar het tijdelijks geplaatst was.

Adv. Buchanan seide dat alles aankwam op het eigenaarschap; rechter Kotzé antwoordde dat volgens het Romeinsch-Hollandsch recht respondent in geen geval recht had het zonder rechterlijke uitspraak voor zich te nemen.

Respondent werd tot teruggave en in de kosten veroordeeld, en het hof verdaagde tot Maandag.

HET AFPAREN.

Mooifontein, 3 Sept., 1903.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Vergun mij een plaatsje ter inlichting, daar ik zie, dat er een zoo groote opschudding wordt gemaakt over mijne toestemming, aan den ed. heer de Smit gegeven, te stemmen voor een klerk van den Raad inplaats van den heer Le Sueur, die bedankt heeft, en ook op de opmerking in "Ons Land" van 29 Aug. l.l., en van een paar telegrammen door mij ontvangen van eenige mijner vrienden. Nu wil ik hun eerst zeggen, dat het te laat was toen ik ze ontvangen heb, daar ik niet op het dorp woon. Geachte vrienden, uw telegrammen zijn den 27 Aug. te Aliwal aangekomen en zeker ook van Kaapstad verzonden en den 28sten eerst door mij op de plaats ontvangen, en volgens mijn papieren was de stemming reeds den 26sten afgeloopen; vandaar, dat ik niets gedaan heb; dus zal u mij zeker verschoonen. Verder, het telegram van den wed heer de Smidt is den 22en aangekomen en den 25sten door mij ontvangen en beantwoord, mijn toestemming gevende, meenende, dat mijn Partij er mede tevreden was en niet dat het een partij kwestie was; net voor kiezing van 1sten klerk, zoo als door hem gevraagd en niets meer. Telegram: "Clerk of Council to be elected; kindly wire your consent to my voting".

Maar wat mij nu verbaasde is, waarom niet den heer Hofmeyr gekozen als assistent of tweeden klerk, daar toch volgens mijn nederige zienswijze de post van 1sten klerk den heer Barnett Clarke toekomt, en ik waarschijnlijk zelf voor hem gestemd zou hebben, was ik tegenwoordig. Nu, geachte vrienden, ik hoop gij zult mij verschoonen en vergeven; gij weet, het is niet uit te min belangstelling, dat ik weg ben gegaan; het was om noodlijdende vrienden, die op mij wachtende waren, uit de O.R.K. en Transvaal te komen helpen. Zoo breng ik tegelijkertijd mijn hartelijken dank aan de paar vrienden, die mij ook wat hebben gegeven. Nogmaals hartelijk dank.

Nu, heer Editeur, ik heb niet het afparen gebroken; net mijne toestemming gegeven, soover het mij betreft, om reden bovengenoemd, ik heb mijn partij beloofd, dadelijk te komen, als zij mij noodig heeft en mij bijtijds kennis geeft.

De Uwe,
N. J. DE WET

"HOLLANDIA".

Aan den Editeur!

Op Donderdag den 3den September heeft de heer A. C. van der Hoop, om lid te worden van de vereeniging "Hollandia" hier ter stede, de voorwaarde gesteld, het reglement der vereeniging "Hollandia" te veranderen in dier voege, dat alleen Hollandsche onderdanen lid kunnen worden dezer vereeniging. Dat is uitmuntend en het beginsel had zoo moeten zijn en blijven.

Maar nu, wie zijn Hollandsche onderdanen?

Vele leden van Hollandia, te beginnen van den voorzitter, de heer P. Deijs, zijn sedert lang Britsche onderdanen en wanneer die Britsche onderdanen voor hulp naar het Consulaat van Holland gaan, kunnen zij geen hulp krijgen, aangezien zij geen Hollanders meer zijn.

In allen gevalle ben ik volkomen in akkoord met dit: Holland, zoowel als "Hollandia" aan echte Hollanders alleen en voor de eer van Holland en Hollanders raad ik de vereeniging "Hollandia" aan, geen geld, voor welk doel ook, van vreemden te aanvaarden. Hollanders alhier zijn machtig genoeg, zich zelven te helpen!

H. C

Kaapstad, 4 Sept 1903.

Wijlen D. P. van den Heever L.W.R.

Aan den Redacteur van "Ons Land."

Wel-Ed. heer,—Met deelneming las ik wat heden in uw blad over wijlen ons Parlementslid, den Ed. heer D. P. van den Heever, diens aangeboren welbespraaktheid en diens deelname aan de behandeling van belangrijke politieke kwesties, vooral ten behoeve van den boerenstand, gezegd is. Zoo ik een woord schrijf over een hoofd-verdienste van den overledene, die trouwens ook in uw blad met een woord is aangeroerd, dan is dit omdat zij uit een tijd dagteekent waarvan de meerderheid uwer lezers zich slechts weinig kunnen herinneren.

Toen in 1877 de eerste aanhechting der Transvaal plaats had wekte deze wel bij de Afrikaander bevolking verstoordheid, te meer omdat in die dagen, sedert het bezoek van den heer Froude aan Zuid-Afrika, het niet ontbrak aan hen die een nauwere maar goedschiks gemaakte vereeniging tusschen Zuid-Afrika's koloniën en staten in het verschiet zagen en verwelkomden, doch juist hiervoor in een daad van geweld gevaar zagen; maar de beweging die er door ontstond was beperkt, en over werkeloosheid van Afrikaander kant in zaken van groot belang werd geklaagd. Aan die werkeloosheid kwam een einde door de verstoordheid die zich in de wijndistrikten tegen den accijns op brandewijn voordeed en tot oprichting der boerenbeschermings vereeniging leidde. Van die accijnskwestie wil ik thans slechts dit herinneren dat op een der eerste vergaderingen die er over plaats hadden, een tegenstander van den accijns als wijlen het Parlementslid J. G. Marais verklaarde dat, al raakte men den accijns niet kwijt, het een zaak van 't hoogste gewicht voor de landelijke bevolking was dat zij toonde voor haar belangen in de bres te springen.

Schoon echter ook de beweging van 't moederland der Afrikaanders tegen den tienden penning door de Spaansche regeering geheven, als het begin van Nederland's grootheid mag gelden, is een belastingskwestie op zich zelf niet de meest verkieslijke aanleiding tot een nationale beweging; en in zoo ver kon men de oprichting van den Afrikaander Bond als een meer hengelijk verschijnsel beschouwen. Die bond bood echter in de eerste dagen van zijn bestaan andere bezwaren, zoo als de beslist anti-Britsche geest die er niet zonder reden in gezocht werd, en de persoonlijkheid van sommige der leidslieden; en eerst door de zamensmelting van Bond en Boerenbeschermings Vereeniging heeft die macht van het Afrikaanderisme zich verheven waar het thans, in al de tegenheden waar het mee moest kampen, toch nog, in weerwil van den haat en de lagen der zich noemende progressieven, op roemen kan.

Nu waren het de wijndistrikten der Kolonie waar de Boerenbeschermings Vereeniging tot stand kwam, en een dier distrikten was ook het uitgangspunt der beweging ten behoeve van den Bond. In het oosten der Kolonie had men met dit alles zoo weinig te maken, dat toen er hier, door toedoen van den heer Froude en Lord Carnarvon, van federatie spraak was, men op een plek als Grahamsstad hier vooral ook daarom voor ijverde omdat men dan tevens afscheiding tusschen oosten en westen hoopte te bekomen en, als bestond er geen Afrikaander bevolking in het oosten, er dan alles op Engelsche leest te kunnen schuiven. Maar wie was het die in de oostelijke distrikten waar het Afrikaanderdom de kracht der bevolking uitmaakte, die bevolking, zonder eenigszins rassenhaat te zaaien of het Britsch oppergezag tegen te gaan, opwekte om voor haar eigen belangen te zorgen en haar nationale plichten te betrachten? Wie was het die hiertoe van het eene dier distrikten naar het andere reisde om er vergaderingen te beleggen, en wiens welsprekendheid en werkkracht in het oosten dienzelfden geest wekte die in het westen door den accijns was in het leven geroepen? Niemand anders dan Oom Daantje, die zoo hij voor den Bond zich moeite gaf, zich toch in geen opzicht vereenzelvigde met de strekkingen die dezen in het begin ook bij welgezinden verdacht maakten, maar op eigen gelegenheid en met eigen kracht werkte. Hij was toen in dat gedeelte van Zuid-Afrika waar hij arbeidde—en het staat in beteekenis bij geen ander achter,—de rechte man op de rechte plek: en niet slechts als zoodanig maar als weldoener van 't land waar hij toe behoort mag men hem prijzen wien, als de hoogste belangen van 't land op 't spel staan, die lof met recht kan worden toegekend.

Dit is het wat ik wilde aanstippen, want verdiensten van vergetelheid te vrijwaren is de plicht van ieder die maar eenige aanspraak heeft op den naam van

HISTORICUS.

Kaapstad, 5 Sept., 1903.

AFRIKAANDER BOND.

PRIESKA.

Vergadering 15 Augustus, 1903.

Vergadering gehouden op Zaterdag namiddag 15 Augustus, 1903, ten huize van den heer Jan W. van Niekerk, Prieska. Met 16 leden tegenwoordig.

Notulen van laatst gehoudene vergadering gelezen, goedgekeurd en geteekend.

De Voorzitter, den heer S. Z. Grove, nam den stoel in, en maakte aan de leden het doel der vergadering bekend, namelijk om kandidaten te nomineeren voor het Hoogerhuis en Lagerhuis.

De heer Jan A. van Niekerk stelde voor, gesecondeerd door den heer Jan G. Lourens:

"Dat er twee (2) kandidaten zullen worden genomineerd voor het Hoogerhuis".

De heer C. J. D. Celliers stelde voor als amendement: "dat er drie (3) kandidaten zullen worden genomineerd". Doch daar er geen secondant was, werd het origineele voorstel dus aangenomen.

Voorgesteld door den heer Jacobus P. J. Botha, gesecondeerd door den heer Jacobus van Heerden:

De weledele heeren J. F. du Toit, L.W.R., van Graaff Reinet, en H. J. H. Claassens, van Victoria West, als kandidaten voor het Hoogerhuis.

Algemeen aangenomen.

De heer Jan W. van Niekerk stelde voor, gesecondeerd door den heer Jan G. Louwrens:

Den weledelen heer J. A. de Meillon, van Stellenbosch, als kandidaat voor het Lagerhuis.

Met algemeene stemmen aangenomen.

De heeren S. Z Grové en G. C. Kruger werden als eene commissie aangesteld om requisities op te trekken.

Vervolgens ging men over om afgevaardigden te kiezen naar de algemeene vergadering.

Op voorstel van den heer J. P. J. Botha, gesecondeerd door den heer D. S. Fourie, werd de heer Carel J. D. Cilliers gekozen, met opdracht dat hij stemme volgens de kiezing der vergadering.

De heer Cilliers bedankte de vergadering voor de eer aan hem bewezen.

Als secundus werd, op voorstel van den heer G. van Heerden, gesecondeerd door den heer Adrian J. Louw, gekozen de heer A. Z. Grové.

De heer Jan W. van Niekerk sloot de vergadering met gebed.

(Get.) GERT C. KRUGER,
Secretaris.

DE heeren Du Toit en De Waal, afslagers te Middelburg, zullen op 26 Sept. ek. een publieke verkooping houden van erven te Middelburg. Zie desbetreffende adv. voor bijzonderheden.

DE secretaris van den Afdeelingsraad van Malmesbury geeft kennis dat op de e.k. vergadering een besluit genomen zal worden om Z. E. den Gouverneur te verzoeken een proclamatie uit te vaardigen waarbij gedeelte I van wet 30 van 1883 van kracht zal zijn in het veldkornetschap Achter Zwartland. Voor objecties ens., zie achterstaande adv.

DE heeren J. J. Hofmeyr & Zoon, afslagers, zullen op 11 Sept. a.s. een verkooping houden in het Boston Hotel, D'Urbanroad Station, van 160 schapen. Zie adv.

DE heeren J. W. Moorrees Jr. & Co., afsl. te Malmesbury, zullen aldaar op 1 October e.k. een verkooping houden van vast goed. Zie voor bijzonderheden desbetreffende adv.

OMTRENT een bruin paard, komen aanloopen op de plaats Leeuwbosch, zie desbetreffende adv.

EEN eerste klas vee- en zaaiplaats is te koop in de nabijheid van Vrijburg, Bechuanaland. Zie adv. voor bijzonderheden.

De heer J. W. Sauer, L.W.V., over den politieken toestand.

Zaterdag avond werd prof. Fremantle in Kamp's Café onthaald op een diner, gegeven door eenigen zijner vrienden in de politiek en journalistiek. De voorzittersstoel werd bekleed door den heer J. W. Sauer, L.W.V., en er waren ongeveer 50 aanwezigen, onder welke men bemerkte den edelen heer J. H. Hofmeyr, dr. Kolbe, weleerw. B. J. Marchand, de heeren Burton, L.W.V., J. T. Molteno, L.W.V., Silberbauer, L.W.V., kapitein Fletcher-Vane, dr. Seller, dr. L. Beck, weleerw. D. Drew, drs. A. en J. Petersen, adv. H. S. van Zijl, de heeren A. en J. Chiappini, J. C. Graaff, C. P. Schultz, A. Cartwright, P. J. Louw, J. G. van der Horst, Zoutendijk, enz.

Heildronken werden door den voorzitter ingesteld op den Koning en den Gouverneur, waarna hij de gasten vroeg op te staan als blijk van hulde aan de nagedachtenis van wijlen den edelen heer D. P. van den Heever, L.W.R.

De heer J. G. van der Horst stelde met een nette toespraak den toast in op prof. Fremantle, den "gast van den avond." Spreker zei, dat ze prof. Fremantle eerden omdat hij zijn plicht had gedaan als burger van den staat. Hij sprak van den professor als een uitstekenden schrijver, en zei dat hij zich zelfopofferingen had getroost, hetgeen zeer door Hollandsch sprekende Afrikaanders op prijs wordt gesteld. Zijn academisch werk had hij opgegeven, schoon hij dat liefhad, en had zich aan de praktische politiek gewijd. Hij had thans een grooter gehoor dan een studentenklas. Daarna weidde hij uit over des professors kennis der opvoeding en merkte o.a. aan, dat de groote zaak niet was of de kinderen onder dwang de school moesten bezoeken, maar wel wat of daar geleerd werd.

Professor FREMANTLE stond toen op om te antwoorden en werd met luide toejuichingen begroet. Alvorens te antwoorden op de vriendelijke woorden van den heer Van der Horst, wenschte hij zich te vereenigen met wat de heer [illegible] had aangemerkt over den edelen heer D. P. van den Heever. Spreker had eerst gemeend het diner uit te stellen, doch wist dat de heer Van den Heever de laatste persoon zou geweest zijn om 's lands werk uit te stellen; ook beschouwde hij het diner niet zoozeer als een compliment aan hem als om den heer Sauer de gelegenheid te geven zich te laten hooren over de belangrijke kwesties voor het land. Om deze reden had hij met belangstelling uitgezien naar de gelegenheid om den heer Sauer te hooren, ofschoon hij dacht dat hij tamelijk goed kon gissen wat deze zou zeggen. Spreker zei, voortgaande, dat hij altijd in de oppositie pers nieuws omtrent de Z. A. partij ging zoeken, en onlangs had hij gezien dat er verdeeldheid was onder hunne (der Z. A. partij) leideren. Een oude politicus had veel op zijn geweten, en de heer Sauer was grootendeels er voor verantwoordelijk, dat spreker naar Zuid-Afrika was gekomen. Hij was er dankbaar voor dat hij hier een grooter werkkring kon hebben dan in Engeland het geval zou geweest zijn. Hij dacht het recht dat veel lof toegezwaaid was aan de "S. A. News." De lof kwam niet hem maar den heer Cartwright toe. De heer Van der Horst had van opofferingen gewaagd; hij wilde echter erkennen, dat hij geen opofferingen had gemaakt voor partij of politiek. Hij deed slechts wat het lot over hem had beschoren, en kon er geen crediet voor eischen of aannemen. Hij voelde het moeilijk zijn werk te veranderen omdat hij daardoor de nauwe gemeenschap van de jongelingen moest missen. Hij had in de journalistiek niets gevonden dat hij niet verwacht had, behalve meer liefde en verdraagzaamheid. Hij had soms te krasse woorden gebruikt, doch over één zaak kon men moeilijk anders dan de scherpste woorden gebruiken, en die was de schennis van een plechtige belofte aan heel het volk gegeven. Hij verafschuwde zulk gedrag. Voortgaande zei hij, dat er boven de deur van den ouden tempel te Delhi geschreven stond: "Geef uw woord in pand en ondergang is niet ver af." Een partij behoorde bij elkaar gehouden te worden door hooge beginselen en niet woordverpanding (pledges). Er waren eenige punten, waar hij 't niet eens was met de Z. A. partij, doch wat algemeene beginselen aanging, waren zij het allen beslist eens, en geene "pledges" waren noodig om ze bij elkander te houden. Hij was steeds liberaal geweest en op liberale beginselen was de Z. A. partij gegrond. Van zijn kindsbeen af werd hij opgevoed in het geloof en leerde de geschiedenis van het volk waarvan God koning was. Hem was geleerd om niet zoozeer de uiterlijke overwinningen van Engeland te bewonderen, maar de blijvende diensten die Engeland aan de wereld heeft bewezen door het daarstellen van een stelsel van vrijheid en vrije nationale zelfontwikkeling, dat Engeland's roem was en zou blijven. Later had hij een aktief belang in de politiek beginnen te stellen en hij geloofde, dat patriotisme niets beteekende tenzij het op zich nam naar de mate zijner krachten de nationale beweging te leiden door een aktief deel in de politiek te nemen. Voor hem liefde de politiek door zijn begeerte om het land te dienen, een begeerte die voortvloeide uit den godsdienstzin. Het hoogste doel was om een sterk, gezond en zelfrespekteerend volk aan te kweeken. Een algemeene wensch echter was nutteloos, er moest kennis bij komen. Om loyaal aan Groot Brittanje te zijn behoorde men ware Zuid-Afrikaanders te zijn—een Zuid Afrikaansche natie—in den zin waarin men van de Z. A. partij spreekt. Vrijheid was een grootere zaak dan eenig rijk. Vrijheid kan aan geen ander beginsel ter wereld ondergeschikt worden gemaakt. Hij geloofde dat de Z. A. partij de ware patriotische beginselen vasthield—zij waren de ware imperialisten. Wat aanging den jongsten oorlog, vond hij het onmogelijk geheel met deze partij saam te gaan. De eindelijke reden voor den oorlog kon men vinden in de misstappen die Engeland in de vorige eeuw gedaan had—en voornamelijk de annexatie der Transvaal in 1877, de Jameson strooptocht en het feit, dat onder de rampzalige leiding van den heer Chamberlain Engeland niet zijn best had gedaan om het kwaad te vergoeden. Hij wist, dat de agitatie die op den oorlog uitliep, aangevuurd werd door enkelen die haastig rijk wilden worden. Na den oorlog kwam de suspensie kwestie aan de orde, en toen was het duidelijk dat men bedrogen was wat betrof de bedoelingen van de progressieve partij. Voor de private bedoelingen van individuen kon de vrije ontwikkeling van het volk niet aan banden gelegd worden. Hij was blijde dat de suspensie kwestie was ontstaan, want deze had allen bijeen gebracht die het oog hadden op de ontwikkeling van een groot volk in Zuid-Afrika. Vervolgens sprak hij over de belangrijkheid der constitutie en de handelwijze van sir Gordon Sprigg. Zuid Afrika moest open staan voor alle volken behalve Aziaten, omdat men zich met deze laatsten niet kon assimileeren. De hulpbronnen zoowel in de steden als op het platte land moesten worden ontwikkeld en de rechten der werklieden moesten worden geëerbiedigd en het behoorde hun plicht te zijn waarlijk progressief te wezen.

Professor Fremantle werd, toen hij ging zitten, hartelijk toegejuicht.

De volgende toast, "het land onzer inwoning," werd ingesteld door kapitein Fletcher-Vane die den naam van den heer Sauer er aan verbond. Hij zei, dat de handelwijze van sir Gordon Sprigg hem had teruggevoerd naar de 17de eeuw. Hij vond een Hampden der 17de eeuw in den heer Sauer, een Pym in den heer Merriman, en een Strafford in sir Gordon Sprigg. Strafford was echter veel meer doortastend (thorough)—[gelach] Tot op het oogenblik waren de Hollandsche Afrikaanders de eenige ware Afrikaansche patriotten, en spreker zei, dat hij getracht had om de Engelschen te bewegen dit patriotisme niet uitsluitend in handen der "Dutch" te laten en in de eerste plaats Zuid-Afrikaanders te worden en Engelschen in de tweede plaats.

Rede van den heer Sauer.

DE ZUID-AFRIKAANSCHE PARTIJ EN DE VERKIEZINGEN.

De heer Sauer zeide in antwoord: "Professor Fremantle en heeren, ik heb juist op mijn horloge gezien, en ik vind dat de tijd kort is—(uitroepen van "neen, neen")—zoodat ik een moeilijke zaak te volbrengen heb, en ik ben opgestaan, om de opmerkingen, die ik voornemens was tot u te richten, te halveeren. — ("Neen, neen.") — Ik weet, wat "neen, neen" beteekent. Ik herinner me een vriend van me, die op vele vergaderingen van deze soort was geweest, en die gewoon was te zeggen: "Gij moet naar huis gaan, voordat gij de kurk der laatste flesch champagne opentrekt" — (gelach) — en ik zal thans zijn voorbeeld volgen. Mijne heeren, ik ben zeer verheugd, dezen avond hier aanwezig te zijn, om onzen gast eer te bewijzen. Ik was onder den indruk, toen ik hier kwam, dat ik zou hebben voor te stellen zijne gezondheid te drinken, en vele mijner opmerkingen waren aan hem gewijd, gedeeltelijk streelend, gedeeltelijk beoordeelend. (Gelach). Doch thans wil ik slechts met een paar woorden daarvan afstappen. Hij (Professor Fremantle) kwam hier om een leerstoel in te nemen, en hij deed zulks met onderscheiding, in de "South African College," eene instelling die zeer velen onzer dierbaar is. (Hoor, hoor). Daarna begon hij functies uit te oefenen, die zijn sfeer van invloed uitbreidden, en ik hoop dat die sfeer binnen kort nog verder uitgebreid zal worden. (Hoor, hoor). Ik apprecieer, en ik ben zeker, dat gij hetzelfde doet, zijn optreden, omdat hij in zijne deelneming aan publieke zaken, begon, die volgens hare merieten te behandelen, wars van hetgeen zoo algemeen in dit land is, wakende voor introductie van omstandigheden, die niets met de zaken in kwestie te doen hebben. Want dit is een land, waar wij steeds trachten de bedoeling te bedekken. (Hoor, hoor, en gelach). Hij vond, daarvan ben ik zeker, toen hij hier kwam, dat dit een land was, in hetwelk een verschillend gebruik gemaakt werd van zijn eigen taal. (Gelach). Hij vond dat een Bondman werd voorgesteld als een soort van ongeletterd wezen, gekant tegen elken vooruitgang—zooals de Edele Jan Hendrik Hofmeyr, bijvoorbeeld—(gelach)—hoewel hij eens als ernstig bondgenoot onzen politieken mullah onlangs van zijn leiderschap afzette, ten gunste van dien grooten "conciliator," Dr. Jim. (Gelach). Hij vond uit, dat met een progressief in dit land bedoeld werd, een man, gekant tegen liberale beginselen, en zooals wij nu weten, ook tegen materieelen vooruitgang, zooals bijvoorbeeld, de spoorweg onderneming. (Hoor, hoor). En terwijl ik spreek over spoorwegen, mijne heeren, wensch ik u voor een oogenblik op te houden. Wij hebben onlangs een crisis gehad; eigenlijk een kluchtige crisis. (Hoor, hoor). Als de geschiedenis zal worden te boek gesteld, zal die crisis bekend gesteld worden als de

OOST LONDEN—KOKSTAD—RIVERSIDE CRISIS.

(Groot gelach). Nu, Oost Londen en Aliwal Noord zijn beide gelegen, in wat bekend is als de grens-provincie; Oost Londen aan het eene einde, Aliwal aan het andere; Aliwal aan het hoofd, Oost Londen aan den staart—(luid gelach)—en het hoofd objecteert er tegen, om door den staart te worden bewogen. (Gelach). Wel, in verband met deze crisis, verscheen mijn uitnemende jonge vriend daar (de heer Burton) op het tooneel. Hij legde een kleine motie ter tafel, die twee bedoelingen had. De eene was, dat consideratie zou gegeven worden aan diegenen, die dachten dat zij onvoldoende of onbillijk behandeld waren door de compensatie commissies, en hij stelde voor, dat een rechter zou worden aangesteld, ten einde zulke menschen in staat te stellen, om herstel van grieven te krijgen—geen onnatuurlijke zaak, in aanmerking genomen de omstandigheden van dit land, en geen onredelijke zaak voor een Britsch onderdaan om aan eenig land te vragen. (Hoor, hoor). Het andere gedeelte van zijn voorstel liep over menschen, die door krijgsraden waren beboet geworden, dezulken, als waarvan mijn vriend (Kapitein Vane) weet—, ik wil niet zeggen bij presideerde—, en waar op zijn zachtst gesproken, de informatie der bijgebrachte getuigenis niet van dien aard was, om een indruk achter te laten, dat een verder onderzoek, betreffende de rechtvaardigheid der vonnissen, niet noodzakelijk was. Hij kreeg zijn voorstellen er door, en een storm stak op, doch voordat ik daarmee verder doorga, laat mij dit zeggen, dat wat betreft een gedeelte van het voorstel van den heer Burton, geheel eenzelfde resolutie, en misschien nog iets sterker, was aangenomen, in wat wij zullen noemen "een andere plaats." Daar ondervond zij niet de oppositie der regeering. De Minister, die een lid van dat groote lichaam was, verscheen zelfs niet eens, om er over te stemmen, en zij passeerde. Het andere gedeelte der resolutie van den heer Burton gaf gevolg aan een beginsel, dat het Ministerie zelve had aangenomen in de zaak van den heer Schoeman. (Hoor, hoor). Wij zagen toen, dat Sir Gordon Sprigg zeer sterk was, en ik waardeerde zijn gevoelens op dat punt, toen hij zeide, dat er een onrechtvaardigheid begaan was, welke moest hersteld worden. (Hoor, hoor). Ik maak daarvan hier melding, mijne heeren, om u duidelijk te maken, dat pogingen zijn aangewend, om te verklaren, dat deze zaak op touw was gezet door de Zuid-Afrikaansche Partij, om te heropenen, wat genoemd werd een krijgswet onderzoek, doch dit was niet het geval.—(Een stem: "Absoluut valsch.")—Ik ga thans niet er over discussieeren, of er een commissie van onderzoek naar de grieven, geleden onder de krijgswet dient te zijn; velen denken, dat er eene zoodanige commissie dient te komen, doch na het onderzoek in Engeland gehouden, is de noodzakelijkheid daarvoor grootendeels opgeheven. (Gelach en hoor, hoor). Ik kan echter dit zeggen, dat ik geen oorlog ken, in het Britsche rijk gevoerd, welke niet gevolgd is door een krijgswet onderzoek, en ik denk, dat de beste belangen van Groot Brittanje zouden zijn gediend geworden, indien in tijds een krijgswet onderzoek ware gehouden geworden, en eerlijk gedane beloften waren vervuld geworden. (Applaus). Nu, nadat de eenvoudige voorstellen van mijn edelen vriend waren aangenomen geworden,

ONTSTOND ER EEN CRISIS.

Minister vonden dat zij verslagen waren geworden (gelach), dat zij een ernstigen nederlaag hadden geleden. Ik dacht, lijden was het kenmerk van de geheele ministerieele klasse. Zij hadden reeds vroeger een nederlaag geleden; in het kort, waar zij ooit een meerderheid hadden, was het door de hulp der Zuid-Afrikaansche Partij (hoor, hoor), en Sir Gordon Sprigg, van wien ik niet voornemens ben met eenig onvriendelijk woord te spreken, liet den indruk achter, dat hij was, als een oud soldaat, betrekkelijk koel voor den nederlaag. (Luid gelach). Welnu, wij vonden, dat het Ministerie plotseling zijn zelf-respekt herwonnen had, en besloten was, wetende, dat een ontbinding in elk geval moest plaats hebben, om aanspraak te maken op zijne waardigheid. Wij trachtten het Ministerie duidelijk te maken, wij van de Zuid-Afrikaansche Partij, dat wij onschuldig in een toestand geraakt waren; en dat er in elk geval geen vijandig motief bestond, voor zoover de regeering er in betrokken was, doch, dat wij alleen getracht hadden uitdrukking te geven aan een algemeen en diep ingedrongen gevoelen over het geheele land, namelijk: dat de kwestie van compensatie zoude behandeld worden op eene wijze, die satisfactie zou geven aan de menschen, die zeer geleden hebben. (Applaus). De Ministers, het spijt me, dit te moeten zeggen, waren onverbiddelijk. Zij kwamen weder in het Huis terug, om te zeggen, dat zij bereid waren voort te gaan met de bezigheid van het Parlement, voor zoover dit noodzakelijk was, om gelden te verkrijgen, doch, wat betrof de andere zaken, speciaal de spoorweg bill, dat die zouden moeten blijven overstaan tot lateren tijd, en Sir Gordon Sprigg ging zelfs zoo ver, om te zeggen, dat tegen dien lateren tijd, hij een spoorweg bill zou kunnen indienen, die misschien niet gelijk was aan die, welke thans voor het Huis was. (Gelach). Of dit nu zou moeten afhangen van den uitslag der verkiezingen weet ik niet, maar ik achtte dit een ongelukkige uitdrukking, en wij zeiden, dat, terwijl wij bereid waren, om de gelden toe te staan, wij van meening waren, dat de spoorweg bill—niet ingediend door ons, doch een bill vermeld in de rede van den Gouverneur, en ingediend door het Ministerie—, welke de tweede lezing had gepasseerd, voor een select comité was geweest en bijna onveranderd in het Huis was teruggekomen, zou worden afgehandeld gedurende de tegenwoordige sessie van het Parlement; in dit geval waren wij bereid de noodige gelden toe te staan. (Hoor, hoor). Tweemaal weigerden wij gelden toe te staan, zonder de toezegging van de regeering, dat het ontwerp verder zou worden behandeld. Doch de regeering was onwrikbaar en wij vonden, dat die partij, die buiten het Huis bekend is als de "Progressive" Partij, doch binnen de muren van het Huis als de "pledged" partij, (hoor, hoor), in haar begeerte om een crisis te bewerken, welke ik thans in het bijzonder zal bespreken, de regeering ondersteunde in haar streven, om gelden te verkrijgen, zonder deze zeer belangrijke kwestie, de spoorweg bill, verder in behandeling te nemen. Welnu, mijne heeren, wij deden al wat wij konden doen. Wij wisten, dat deze spoorweg voorstellen zeer gewenscht waren. Wij wisten, dat zij zouden strekken tot ontwikkeling des lands, en wij voelden, dat speciaal met het oog op de beschuldigingen, die gemaakt waren dat het een maatregel was, voorgebracht alleen met de bedoeling, om een zeker aantal leden in orde te houden, en dus voorgebracht niet als spoorwegwet, doch als politieke maatregel—het noodzakelijk was voor het Huis zijn eer te verdedigen en aan te dringen op een bill, die wij geloofden, te zijn in het belang des lands, om gedurende de tegenwoordige sessie wet te worden. (Hoor, hoor). Het gebeurde echter niet. De regeering wilde er niet verder mede voortgaan. Het einde was, dat het Parlement werd verdaagd en geen spoorweg bill werd gepasseerd. Nu, mijne heeren, ik heb vele redenen gehoord voor de niet passeering van deze spoorweg bill, doch daar ik eenigszins in intiemer kringen ben ingewijd, kan ik u zeggen, waarom die bill geen wet werd. (Hoor, hoor). Stel u voor, de regeering weigerde haar eigene wetsvoorstellen te passeeren (gelach), terwijl zij den steun heeft van de meerderheid in het Huis. Daar waren twee redenen voor. De eerste is duidelijk voor alle diegenen, die de houding van den Procureur-Generaal gedurende eenigen tijd hebben nagegaan. Toen ik als kleine jongen voor 't eerst in 't circus kwam, zag ik een lenig en vlugman op twee paarden klimmen—(gelach)—maar toen hij probeerde in het circus rond te rijden, kwam hij slechts tot op de helft van den weg. Ik vrees, dat de heer, naar wien ik gerefereerd heb, overeenkomst heeft met dien circus rijder. Terwijl hij er zich over verheugde onze stemmen te krijgen, brak hij brood met anderen, (Hoor, hoor). Hij trachtte een allemans vriend te zijn, ongetwijfeld met het oog op de moeilijkheden en onzekerheden der komende elektie. (Hoor, hoor). Misschien denkt hij, dat Kaapstad meer progressief is, dan het werkelijk is. Doch het was duidelijk voor ieder, dat de Procureur-Generaal sedert eenigen tijd er naar streefde om een vereeniging te bewerken van de Ministers met hen, die hen schuldig verklaarden aan elke misdaad in den politieken decalogus—(de politieke tien geboden)—een vereeniging met hen, die Ministers beschuldigd hadden van verraders te zijn voor hun eigen land, die hun partij verraden hadden, en zich valsch gedragen hadden tegenover het Britsche rijk. Dat is ders te zijn van hun eigen land, die hun parvan de Ministers, en het schijnt, dat met het oog op de aanstaande elektie gedacht is, dat alles kon vergeten worden, om eenheid en zetels te verzekeren. Nu is er nog een andere reden, en misschien een meer praktische, waarom die bill geen wet werd, en die is, omdat mijn haven, de "fighting port"—Oost Londen—, gekant was tegen de passeering der spoorweg bill. (Hoor, hoor). Ik zeg mijn haven, omdat mijn vriend aan mijn rechterzijde (Professor Fremantle) gezegd heeft, dat oude politici als de heer Hofmeyr en ik zelf veel op ons geweten hebben (gelach), en ik heb veel gedaan, en hoop ook in de toekomst veel te zullen doen, om aan de redelijke eischen van Oost Londen tegemoet te komen, doch er zijn daarvoor grenzen. Terwijl ik bereid ben Oost Londen te verplichten, zal ik niet dulden, dat Oost Londen zijn invloed zal gebruiken, om een wets-voorstel te doen schipbreuk lijden, dat grootelijks zal strekken voor de ontwikkeling van dit land. (Hoor, hoor). Nu kan men opgemerkt hebben gedurende deze sessies, dat de groote zeehavens in dit land slechts

EEN BEKROMPEN OPVATTING

hebben van publieke zaken. (Hoor, hoor). Misschien nemen zij een te nauwgezet standpunt in, in handelsbelangen. Zeker zijn zij afkeerig van competitie. Wij hebben het kunnen waarnemen in Kaapstad—Saldanha Baai werd opgeofferd wegens de bestaande belangen van Kaapstad. (Hoor, hoor). De heer Walton, de afgevaardigde voor Port Elizabeth vertelde ons onlangs, dat wij voldoende havens in dit land hadden. Ik weet niet, dat de Mossel Baai spoorweg, die met Port Elizabeth zou hebben gecompeteerd, en nu handel drijft met Oudtshoorn, niet ongunstig werd opgenomen, omdat hij een mededinger was van de "honest port." (Hoor, hoor). Wij weten, dat Oost Londen openlijk opponeerde tegen dat gedeelte der bill, dat betreft de Kokstad—Riverside uitbreiding. Nooit zijn er krachtiger representaties bij mij gemaakt van Oost Londen. Waarom, dat weet ik niet. Ik weet, dat bij beiden, Sir Gordon Sprigg en Dr. Smartt, even krachtige representaties werden gemaakt. Zij zijn de leden voor Oost Londen, en ik ben dat niet. Ik weet, dat Dr. Smartt in het select comité, welks verhandelingen op de tafel van het Huis zijn gelegd, voorstelde, dat de Kokstad—Riverside uitbreiding zou uitgesteld worden, tot zekere andere spoorweg in de Transkei was voltooid, wat verscheidene jaren zou nemen. Daarom, zeg ik, dat het Oost Londen is, dat geheel of bijna geheel verantwoordelijk is voor de mislukking der spoorweg bill. (Applaus). Nu, mijne heeren, dit is een gewichtig fout, in dit opzicht, dat ik reeds een langen tijd heb waargenomen, dat de groote zeehavens in groote mate onbekend zijn, met de omstandigheden van dit land, slechts onverschillig betrokken in de ontwikkeling van dit land. Hun belang is meer, om handel te bevorderen naar het noorden, hetgeen snel kan geschieden. Snelle opbrengsten en snelle winsten is hun motto. Kaapstad, Port Elizabeth en Oost Londen zijn veel meer betrokken in den handel ten noorden van de Oranjerivier, dan zij zijn in den handel van de distrikten in deze Kolonie—de steden in de distrikten van het eigen land—en het is daarom dat thans de vooruitgang van dit land is opgeschoven uit hoofde van de spoorweg bill. Nu moet ik zeggen, dat het eenigszins verbazingwekkend is, dat hooggeplaatste imperialisten zulk een bekrompen standpunt innemen, om te objecteeren tegen de spoorweg bill, omdat Natal een weinig handel zou krijgen met de Transkei, en Oost Londen wellicht een weinig zou lijden. Nu, mijne heeren, hoezeer ik ook het verlies van de spoorweg bill betreur, en hoezeer ik ook medegevoel met hen, die teleurgesteld zijn door het niet doorgaan, voel ik toch desniettegenstaande, dat er iets

VEEL BETREURENSWAARDIG IS

Doch voordat ik daaraan toe kom, moet ik zeggen, dat Sir Gordon Sprigg ons een buitengewoon compromis aanbood. Hij zeide: indien gij mij de gelden toestaat, wat wij natuurlijk weigerden, indien gij mij de gelden toestaat en niet aandringt op de spoorweg bill, zal ik mij verbinden den Wetgevenden Raad niet te ontbinden. Wat de ontbinding van den Wetgevenden Raad nu te doen had met de passeering van de spoorweg bill, gaat mijn verstand te boven. Ik geloof, dat er minder verband is tusschen hen, dan er is tusschen den "Tenterden steeple" en "Goodwin sands." Wij weigerden dien voorslag, omdat wij het verband niet inzagen, en wij geloofden niet, dat Sir Gordon Sprigg een stap zou nemen, die veel zou wegnemen van 't groote vertrouwen, dat hij op verdienstelijke wijze won, door zijn optreden in zaken, die nauw verbonden waren met de welvaart van dit land. Hoe betreurenswaardig en beklagenswaardig het uitstel in de bevordering der ontwikkeling van dit land, door middel van spoorwegen ook zijn moge, is er iets, dat nog veel erger is, ik meen

DE SCHENDING ONZER CONSTITUTIE

door de regeering. (Hoor, hoor). Stoffelijke vooruitgang is een goede zaak, maar recht, wet, orde en vrijheid zijn beter. ("Bravo" en applaus). Sir Gordon Sprigg werd daarbij natuurlijk gesteund door hen die nog slechts korten tijd geleden, niet alleen wenschten de constitutie te breken, doch haar geheel te vernietigen. Hij werd opgehitst door een sectie der pers, welke Johannesburg beschouwt als haar politiek en finantieel Mekka, om voort te gaan in zijn woeste vaart. Maar hij heeft niet het recht de wet te breken. Ik heb altijd de overtuiging gehad, dat de wet gemaakt was voor den arme zoowel als voor den rijke, voor den zwakke zoowel als voor den sterke. Wij hebben in de laatste tijden veel hooren spreken over de zonde van schennis der wet, en het uitmeten van een geëvenredigde straf voor een gepleegde misdaad. Zij dient voor allen met dezelfde maat gemeten te worden. De wet was, zooals ik het versta iets heiligs, iets dat ieder had te gehoorzamen, en indien iemand haar schond, deed hij zulks op zijn eigen gevaar. En, mijne heeren, indien wat wij gelooven te zijn begrippen van vrijheid, waarop Engeland en Engelschen zich beroemd hebben, zoo geadministreerd worden, dat ze waar slechts eenigszins mogelijk zekere menschen of een zekere klasse der gemeenschap treffen, dan zult gij spoedig uitvinden, dat alle eerbied voor deze fijne begrippen verdwenen, en met recht verdwenen zal zijn. Willekeurige maatregelen, zooals deze, kunnen slechts ongunstig werken in de toekomst op de welvaart van dit land, en indien dit ooit een land zal worden, waar vrijheid op breeder grondslag van precedent tot precedent zal worden nagelaten, gelijk in Engeland, dan dienen wij hier Ministers te hebben, zooals in Engeland en andere deelen van het rijk, die constitutioneele rechten en publieke plichten als heilig beschouwen. En in welk opzicht hebben zij de constitutie van dit land geschonden? Op haar tenderste plek. Als gij de geheele Britsche constitutie, geschreven en ongeschreven, verscheurdet, en slechts een regel over liet, waarin gezegd wordt, dat geen geld kan uitgegeven worden zonder machtiging van het Parlement, dan nog zou de vrijheid des volk gered zijn. Al het overige is slechts opsmuk, en indien dat recht eens wordt vernietigd, en indien de Eerste Minister, de Procureur-Generaal en andere hooggeplaatsten dit recht vernietigen kunnen, uit zucht naar macht of om andere redenen, dan zeg ik, dat er een eind is aan uw vrijheid. En hoe betreurenswaardig de handelwijze der regeering ook in andere opzichten moge zijn, dit zeg ik is een toestand, die noodlottig kan worden voor onze welvaart in de toekomst, tenzij wij sterk genoeg zijn om toe te zien, dat stappen genomen worden, opdat er geen herhaling van zoodanige handelwijzen zal kunnen plaats vinden. (Luid applaus). Wel, mijne heeren, ik heb daarover genoeg gezegd, en wensch thans nog slechts een of twee woorden meer te zeggen. (Uitroepen van: "Ga voort.") Wij staan aan den vooravond eener ontbinding. Ik weet niet, of er eene ontbinding zal plaats hebben van een of van beide Huizen. Sedert dezen grooten aanslag van Ministers, schijnen zij verborgen te zijn, en is het moeilijk, om te weten, wat hun voornemen is. Doch hetzij dan een of twee huizen, ik vertrouw, dat zekere beginselen wel voor 't publiek zullen gehouden worden. Ik heb gehoord, dat er een syndikaat is gevormd, ergens in de buurt van "Cotswold Chambers" (gelach), dat twaalf bezoldigde elektie agenten in dit land zal invoeren—(een stem: acht-en-twintig en gelach)—zoodat zij een bakkers dozijn zullen hebben. (Gelach). Ik hoop, dat de Zuid-Afrikaansche Partij zich geen schrik zal laten aanjagen door dezen toevoer van menschen. Ik hoop, dat, wanneer deze arme, ongelukkige kerels hier zullen komen, dat zij, wanneer zij in de wildernissen van de Karoo rondgaan, iemand zullen hebben, om hen te vergezellen, anders zullen zij verloren gaan, vooral indien zij met de mazen der Beck wet niet bekend zijn. (Gelach). Wij zullen dan een uniek schouwspel hebben in de wereldgeschiedenis. Er is altijd iets nieuws in Zuid-Afrika. Wij zullen menschen hebben, die in motorkarren en door andere middelen getrokken worden van den Rand en Parklaan, die het land doorkruisen en de menschen zullen vragen om hunne stemmen, die zij nog onlangs van hen wenschten af te nemen. (Hoor, hoor). Doch er zijn zekere andere kwesties, die ik hoop, dat wel onder onder de aandacht der kiezers zullen blijven, en ik wil slechts in het kort naar een of twee daarvan refereeren. Daar is de

INVOER VAN CHINEEZEN

in het land. Welnu, ik ben het geheel eens met Professor Fremantle, waar hij zeide, dat dit een gastvrij land is. De Hollandsche bevolking van dit land in hare maatschappelijke samenleving, is de meest gastvrije bevolking ter wereld, en als ze niet verkeerd begrepen werd, zou het erkend worden, dat zij, ook op politiek gebied, zeer gastvrije menschen zijn. Wij heeten alle klassen welkom, die geen "ongewenschten" zijn; die dit land maken tot hun tehuis, en die voornemens zijn zich te vereenzelvigen met zijne belangen. Wij erkennen, dat het onmogelijk is een muur om Zuid-Afrika te bouwen, en te zeggen, dat wij alleen bezit gaan nemen van dit deel der wereld, en dat wij het voornemen hebben alle anderen uit te sluiten. Dit is nooit een plank geweest op het platform van den Bond of de Zuid-Afrikaansche Partij. (Hoor, hoor). Doch wij gevoelen sterk, dat de welvaart en de belangen en de politiek, die dit land betreffen, behooren gehandhaafd te worden, eerstens door hen, die thans hier zijn, en verder door hen, die hier komen, om hier te blijven en deel uit te maken van het land. Maar wij erkennen niet, misschien gedeeltelijk op grond zijner deugden, een "Chinaman" als deel der samenleving, die wij wenschen. (Luide kreten van "hoor, hoor.") Zij zijn ons vreemd, kunnen Goddank nimmer met ons assimileeren, en wij gelooven, dat het voor hen en voor ons beter is, dat zij niet hier komen. Ik ben niet in staat mij op te heffen tot dat altruistische standpunt van dien eminenten landsman van mij, Sir Pieter Faure, waar hij zegt: "Afrika voor iedereen." Neen, wij zeggen, Afrika voor diegenen, die kunnen assimileeren, voor diegenen, die deel van ons kunnen worden, en die de bedoeling hebben, om dit te maken tot een land, waarin beschaafde menschen kunnen leven, en in de toekomst gelukkig kunnen zijn. (Toejuiching). Nu, mijne heeren, op die kwestie, nemen wij, als partij, een gezond standpunt in. Wij zijn er in onze ziel overtuigd van, dat het onze plicht is, de Aziaten uit te sluiten van Zuid-Afrika. (Hoor, hoor). En ik zou bijna kunnen zeggen, dat er velen zijn, die niet met ons zitten, die in dezen een even sterk gevoelen hebben. Doch ik voel dit, dat zij, die een andere partij beheerschen, die de finale beslissing in hunne macht hebben, die de oorlogs materialen leveren, geen gezond standpunt in deze kwestie innemen. (Hoor, hoor). Het is van geen nut, om in een belangrijke kwestie als deze een private en ook tevens een publieke meening er op na te houden. Men dient eene meening te hebben, en die meening dient te zijn deze: om alle middelen aan te wenden, om te beletten, dat Aziaten Zuid-Afrika overstroomen. (Luid Applaus). Nu, mijne heeren, denk ik, dat het ons aangenaam zal zal zijn, heden avond eer te bewijzen aan een Engelschman, en dat wij het genoegen hebben nog een anti-Engelschman hier te hebben, Kapitein Vane, en dat wij het genoegen hebben nog een ander en nog anderen, die ik ook hier aanwezig zie. Engelschen en Afrikaanders zijn in vele opzichten gelijk. De Afrikaander is dit slechts in meerdere mate dan de Engelschman (gelach.) Zij hebben dezelfde gebreken; zij hebben dezelfde groote hoedanigheden; zij hadden eens denzelfden godsdienst; zij bezitten dezelfde koppigheid, en ik geloof, dat zij dezelfde liefde hebben voor vrijheid en patriotisme, (hoor, hoor en applaus), indien zij elkaar slechts beter konden begrijpen. Als Engelschen ons zoo goed begrepen, als wij hen begrijpen, zou alles recht komen, doch zij doen dit niet, dikwijls kunnen zij niet, de omstandigheden zijn zoodanig, dat zij er niet toe in staat zijn, (hoor, hoor) dan weder zijn er machthebbende agenten, die trachten om te voorkomen, dat Engelschen en Hollanders elkander leeren kennen. Ik heb nimmer een Engelschman, dien ik een Engelsch "gentleman" zou noemen, als ambtenaar naar de binnenlanden zien gaan, die niet bij zijne terugkomst zeide, dat onder zijn verloren vrienden de Afrikaander boeren van het distrikt waren (hoor, hoor.) Het is steeds zoo. Er zijn natuurlijk klassen in elk land, en eenige klassen schieten niet zoo goed op, zelfs niet in hun eigen land, doch dat daargelaten, indien in verband met de twee nationaliteiten, de eene de andere zoo goed begreep, als de andere de eene begrijpt, zou alles recht komen. (Gelach en hoor, hoor.)

Het is niet onmogelijk dit te bereiken, en het is onze plicht ons best te doen, het zoover te brengen, en wij dienen dat iets in ons publieke leven te verbannen, dat zaken beschouwt van een nationaal standpunt. Wij hebben noodig in dit land Engelschen, die dezelfde politieke houding aannemen als Canadeezen en Australiers doen, wij hebben noodig Engelschen, die niet zeggen, als wij voor onze rechten opkomen, dat wij disloyaal zijn. Er zijn zekere rechten, die ik wil hebben, en die voor mij kostbaarder zijn dan alle vlaggen der wereld (applaus.) Ik heb steeds gezegd, dat zooals ik de Britsche constitutie begrijp, zij geheel bestaanbaar is met mijn Britsch onderdaanschap en mijn rechten als zoodanig (applaus.) Ik twijfel zeer, of datgene wat hier in de afgeloopen week is gebeurd, in Canada of Australie zou hebben kunnen gebeuren. (Een stem: "Of in Engeland".) In Engeland, dat weten wij.

BRITSCHE BEGINSELEN

denken wij somtijds, zijn speciaal bedoeld voor gebruik in Engeland zelve, doch gelukkig is het zoo ver gekomen, ik weet niet, of dit geschied is onder een preferentieel tarief of niet, dat zij zijn uitgevoerd naar Canada en Australie, en wij wenschen ze ook uitgevoerd te hebben naar deze streken. Ik zeg dit, omdat gij zoodoende den band tusschen Engeland en dit land verder zult versterken, op een basis van goede verstandhouding, vriendschap en wederkeerige genegenheid, welke langer zal blijven bestaan dan eenig aantal legercorpsen, dat naar Zuid Afrika kan worden gezonden. Het is een waarheid, waarop de waarachtige Brit zich kan verheffen, dat zij vrije naties gesticht hebben in verschillende deelen der wereld, die tezamen gehouden worden, omdat zij gelooven in zekere idealen, welke zij gelooven, dat het hun roeping is, te onderwijzen. Nog een woord. Wij moeten zien, dat de komende strijd gestreden wordt op Zuid Afrikaansche grondslagen. Wij moeten zien, dat wij hier rechten krijgen, die men geniet in andere deelen. Wij moeten zorgen, dat in den strijd die zal plaats hebben, wij niet uit het oog verliezen dit feit: Dat dit een land is, in het bijzonder door gevaar bedreigd, wegens de grooten rijkdom, die een klasse der samenleving bezit. Reactie, geloof ik, neemt toe in de verschillende deelen van de wereld. Zij kan gemakkelijk overheerschend worden in dit land, tenzij wij voorzichtig zijn, en wij moeten voorwaarts schrijden, vastbesloten tot het uiterste, om populaire rechten op te houden en te versterken. Wij moeten op onze hoede zijn, om ons ervan te verzekeren, dat de regeering van dit land niet zal behooren aan

DE ENKELEN, DIE OOGSTEN,

maar aan de velen, die arbeiden (hoor, hoor) en indien wij slagen, om dit duidelijk te maken maken voor de bevolking van dit land, dan ben ik overtuigd, dat de Zuid Afrikaansche partij zal voorwaarts schrijden naar het slagveld, voerende in haar banier het motto:

VRIJHEID EN POPULAIRE RECHTEN,

en zal terugkeeren, gekroond met den lauwer der overwinning. (Luide toejuichingen.) En als wij op die grondslagen voortgaan, dan zullen wij niet slechts een grooten dienst aan Zuid-Afrika hebben bewezen, doch zullen ook Engelschen in dit land in staat zijn, om te gevoelen, dat wij waar zijn geweest, jegens de beste en hoogste tradities van hun eigen rijk. (Lange en aanhoudende toejuichingen.)

Hiermede namen de verrichtingen een einde.

Opening van 't Molteno Vrije Gymnasium.

(Van een Correspondent).

Eigenlijk zou de opening van het Vrije Gymnasium te Molteno eerst tegen het begin van October plaats hebben; doch aangezien het den heer G. Knothe, Rector van het Gymnasium, mogelijk was zijn werkzaamheden reeds vóór dien tijd te aanvaarden, werd besloten de opening op den 24sten Augustus te bepalen.

De plechtigheid had plaats in het nieuwe schoolgebouw. Ten gevolge van tijdgebrek kon de verandering van den datum niet zoo algemeen bekend gemaakt worden, als wenschelijk was.

Desniettegenstaande verzamelde zich te elf uur v.m., afgezien van de schoolkinderen en de leden van het curatorium, een groot aantal van belanghebbenden, zoodat de zaal propvol was.

Toen de heer Knothe de zaal met Ds. A. J. Pepler, voorzitter van het curatorium, in gezelschap binnentrad, werd hij op indrukwekkende wijze door de aanwezigen begroet, die staande het alombekende derde vers van Ps. 134 zongen.

Ds. Pepler sprak toen een paar inleidende woorden, en las daarop met luide stem het volgende verwelkomings adres:—

"Den Wel-Ed. heer G. Knothe, B.A.,
Rector van het Vrije Gymnasium,
Molteno.

"Wel-Ed. heer, — Het oogenblik met verlangen ingewacht, is voor ons aangebroken. Wij mogen in naam van ons curatorium en van anderen, die met ons medewerken voor godsdienst, taal en nationaliteit, u als Rector van ons Vrij Gymnasium begroeten en verwelkomen.

"De blijdschap, die heden ons aller hart vervult, kan begrepen worden alleen door degenen, die eene gezonde opvoeding en degelijk wetenschappelijke vorming onzer jeugd ter harte nemen. En wat wij van u vernomen hebben is genoeg om ons de blijde verzekering te geven, dat wij onder bijzonder hoogere leiding daartoe geslaagd zijn den rechten persoon op de rechte plaats te krijgen.

"Deze inrichting, die wij aan uwe zorg opdragen, is onder bijzonderen dwang ontstaan, uit een diep gevoelde behoefte geboren, niet juist als eene tegenkanting tegen bestaande scholen, ook niet als een louter kerkelijke, maar zuiver bedoeld, hoofdzakelijk, op de ruime basis van het gouvernements systeem gevestigd, voor eene degelijke karaktervorming en opleiding ook naar de universiteits en onderwijzers examina.

"Vindt ge alles nog maar in het klein, toch kleinheid is niet altoos geringheid—eene kleine plant, die nog moet groeien, opwassen, om later vrucht te dragen. Een klein vuurtje nu ontstoken, dat op een of andere wijze zal moeten door branden tot verwarring en heil van ons dierbaar volk en vaderland.

"Wij vertrouwen, dat gij met uwe assistenten in harmonie samenwerken, en een aangenaam verblijf in ons midden hebben zult, en dat de goede pogingen door u allen aangewend onder den onmisbaren zegen des Heeren met succes bekroond zullen worden.

Met hoogachting noemen wij ons,
UEd.'s dw. dienaren,
A. J. PEPLER, V.D.M.
A. ERLANK.
G. HOEXTER, M.D.
J. P. VAN ZIJL.
J. J. DE WET."

Hierop sprak de voorzitter de vergadering toe. Het was hem zeer aangenaam te zien, dat er een goede opkomst was, maar hij moest zijn leedwezen uitdrukken dat, tengevolge van de verandering van den openingsdag, er niet meer publiciteit gegeven kon worden. Spreker gaf een kort resumé van de oorzaken (nl. de betreurenswaardige toestand der gouvernementsschool) die hem en anderen er toe gedreven hadden dit werk te beginnen. Het was hem een groote blijdschap te zien, dat de zaak reeds zoo ver gevorderd was. Op de eerstkomende Synode der Ned. Geref. Kerk zou de onderwijs kwestie een voorname behandelingspunt zijn, en ongetwijfeld zouden er plannen beraamd worden om het onderwijsstelsel op een gezonderen basis te plaatsen. Hij had altoos groot belang gesteld in de zaak van onderwijs en kon met alle bescheidenheid roemen, dat hij nooit achteruit heeft gestaan wanneer godsdienst, taal en nationaliteit bedreigd werden. De zaak was een van allerhoogst belang. Van alle kanten—zelfs van Parlementsleden en predikanten—had hij gelukwenschende brieven en aanmoedigingen ontvangen. Hij rekende op ondersteuning van Dordrecht, Burgersdorp, Venterstad en zelfs de Transvaal! Velen waren van meening, dat het eene "Dutch School" was, doch dit was niet het geval. Engelsch en Hollandsch zouden gelijke rechten hebben. De Bijbel zou de eereplaats innemen. Dagelijks zou er godsdienst onderwijs gegeven worden. Men zou boeken gebruiken, die alle partijen bevredigden, zoodat kinderen er ook voor de catechesatie voordeel uit trekken konden. Ter verduidelijking en algemeene informatie zouen er plus minus 1,500 circulaires van vongenden inhoud gedrukt en door 't geheele land verspreid worden:—

HET MOLTENO VRIJE GYMNASIUM.

Deze inrichting, buiten het gouvernement staande, wordt den 24sten Augustus, onder een degelijken staf van onderwijzers geopend.

De Rector zal zijn de heer G. Knothe, B.A., iemand bekend als uiterst bekwaam voor dit vak.

Het bestuur bestaat uit negen leden; te weten: de heeren Ds. A. J. Pepler, Dr. Hoexter, C. J. Hattingh, J. J. de Wet, J. P. van Zijl, C. Pretorius, H. C. Buurman, A. Erlank en A. J. Pienaar.

HET DOEL ZAL ZIJN:

(a) Eene gezonde opvoeding der jeugd naar godsdienst, de Hollandsche taal en nationale behoefte.

(b) De voorbereiding voor de universiteits examina tot matriculatie, en

(c) De vorming van onderwijzers voor het platteland in het bijzonder.

Er zal tevens zijn eene kost-inrichting onder een voorbeeldigen huisvader tegen slechts £30 per jaar.

Voor logies doe men dadelijk aanzoek bij:

Ds. A. J. PEPLER,
Voorzitter en Secretaris van het Curatorium.

Hij schatte het een groot geluk, dat men er in geslaagd was den heer Knothe, die zich elders zeer verdienstelijk gemaakt had, aan het hoofd der inrichting te krijgen. In verband met het Gymnasium was er een kostinrichting onder toezicht van den heer Pienaar als huisvader, opgericht, waar kinderen tegen £30 per jaar degelijk logies konden verkrijgen. Ouders behoefden dus hunne jonge kinderen niet meer naar de westelijke provincie te zenden en konden hier te plaatse tegen een betrekkelijk matigen prijs een degelijke en christelijke opvoeding aan hunne kinderen geven. Ten slotte richtte hij nog een paar woorden aan de onderwijzers. Hij wees er op, dat de oogen van het geheele land op hen gevestigd waren en sprak de hoop uit dat ze in liefde en eendracht met elkander zouden ter bereiking en bevordering van het grootter bereiking en bevordering va het grootsche, verheven en heerlijke ideaal dat hij voor oogen had.

Dr. Hoexter zei, dat het ook voor hem een aangename uur was. Zijns inziens moest men niet denken, dat de onderwijzers alleen aansprekelijk voor de opleiding der kinderen waren. De ouders, vooral, konden veel doen om het werk der onderwijzers te bevorderen doordien ze hunne kinderen aanhielden om hunne lessen grondig voor te bereiden. Ook hij wenschte de onderwijzers succes toe.

De heer C. Pretorius was het eens met den laatsten spreker. Hij vergeleek op treffende wijze de inrichting bij een boompje, dat in een dor land geplant was. Zoodanig boompje moest behoorlijk gesnoeid en begoten worden indien men er later de vruchten van wilde genieten. Alleen door liefderijke samenwerking van bestuur, ouders en onderwijzers kon de inrichting voor ondergang gevrijwaard worden.

De heer Van Straten (Ouderling der Geref. gemeente), zei op doeltreffende wijze, dat hij met het grootste genoegen en met een gevoel van innige blijdschap de verschillende aanspraken aangehoord had. Hij wees er op, dat nu een deur geopend was voor de ouders, die hunne kinderen christelijk en in een nationalen geest wilden laten opleiden. Met de grootste vrijmoedigheid zou hij elkeen aanraden zijn kinderen zonder vrees naar het Gymnasium te zenden. Nog liever zou hij zien dat Hollandsch als voertaal gebruikt werd. Hij wenschte ten slotte het Gymnasium Gods rijken zegen toe.

De heer Buurman gaf zijn blijdschap te kennen over hetgeen hij gezien en gehoord had. Hij wilde niemand aanstoot geven, maar moest echter zeggen, dat aan een samenwerking met de thans bestaande gouvernementschool niet te denken was. Ontegenzeggelijk was het streven van dit ondernemen een grootsch en verheven streven. Ds. Pepler had zeer veel gedaan voor de zaak van onderwijs in dit distrikt. In het adres van verwelkoming, dat men hem bij zijn komst alhier aanbood, sprak men de hoop uit, dat hij zich ook aan deze zaak zou wijden. Wat hij verricht had ging al zijne verwachting te boven. Ook hij, de spreker, wenschte de inrichting voorspoed toe, en hij zou alles in zijn vermogen doen de zaak direct of indirect te bevorderen.

De heer G. Knothe, Rector van het Gymnasium, sprak als volgt:—

Hooggeachte heeren—voorzitter en leden van het Curatorium!

Geachte heeren en dames!

Van harte dank ik u voor de gulle (ik kan zeggen ongeëvenaard gulle) ontvangst, die mij hier in uw midden ten deel is gevallen, voor de vriendelijke woorden van verwelkoming die mij van alle kanten zijn toegesproken. Vooral echter dank ik u voor het onmiskenbare vertrouwen in mij gesteld doordien u mij — een vreemdeling in uw midden—tot dezen allergewichtigsten post heeft benoemd. Dien lof, echter, die mij zoo ruimschoots door Ds. Pepler werd toegezwaaid, acht ik voor geheel en al onverdiend. Indien er werkelijk iets roemenswaardigs in mij te vinden is — beschouw ik het als loutere, onverdiende genade. Ik geloof niet, dat het noodig zal wezen een resumé te geven van de onderhandelingen, die tusschen Ds. Pepler en mij in zake mijne aanstelling als Rector van 't Gymnasium gevoerd werden—dit dient echter gezegd te worden, dat het een wonderbare voeging Gods is, dat ik hierheen heb kunnen komen, en ik beschouw dezen dag als een zeer belangrijken van mijn leven. Er is alreeds zooveel over de zaak gesproken, dat mij, als het ware, al de woorden uit den mond genomen zijn. Ik zal echter trachten nog in het algemeen een paar woorden te zeggen. Ook ik moet mijn groot leedwezen uitdrukken, en te kennen geven dat het mij uitermate pijnlijk is afgescheiden van de regeering te handelen. Naar ik versta heeft men alles gedaan en alle pogingen in het werk gesteld om hand in hand met het departement van onderwijs gaan, doch te vergeefs! Gelijk West Europa in de laatste helft der negentiende eeuw bevindt Zuid-Afrika zich thans in een periode der krachtig opbloeiende nijverheid. In ongeveer één halve eeuw had hier een reusachtige revolutie plaats op elk gebied, het zij commercieel, sociaal of politiek. Personen van meer gevorderden leeftijd zullen zich zeker nog herinneren wanneer zij een rugblik slaan op de afgeloopen jaren, hoe verbaasd, en bijna met een geloof van boven natuurlijke kracht, men de eerste telegraaf beambten in ons land aanzag, die langs de geheimzinnig-suizende draden als op den adem des winds uit verre steden in enkele oogenblikken berichten ontvingen! Hoe verwonderd beschouwde men het stoomros, dat zware lasten voortstuwde! De werken der galvano-plastiek! De delverijen en dergelijke zaken meer, welke de jeugd thans schier als zelfsprekend leert kennen! Dit proces van ontwikkeling—of beter volksontwikkeling—kan niet geforceerd of door regeerings besluiten gedecreteerd worden, maar moet langzamerhand geschieden. (Het roosknopje kan niet opengebroken worden om een fraaie roos of te geven—maar moet zijn tijd afwachten). Het voornaamste middel ter bereiking van zoodanige ontwikkeling in ons land bestaat, mijns inziens, uit degelijk en praktisch onderwijs. De tijd is voorbij waar men met betrekkelijk weinig geleerdheid vooruit kan komen. Tenzij Afrikaansche jongeling dit beseft en door doelmatige opvoeding en degelijk onderwijs zich er toe bekwaamt en sterkt, om met deze nog dagelijks toenemende revolutie gelijken tred te houden—zal hij moeten achterblijven en zien hoe de plaats, die hij van rechtswege als zoon des lands had moeten innemen, door anderen, d.w.z., vreemdelingen, wordt ingenomen. Als men in dit land vrucht wenscht te genieten van het onderwijs, dan moet naar mijne geringe beschouwing het stelsel liberaal zijn en door liberaal bedoel ik tweetalig—en tweetalig beteekent, dat er voldoende voorziening behoort gemaakt te worden voor de twee predomineerende talen in Zuid-Afrika, namelijk: Engelsch en Hollandsch. Men kan zonder die twee talen niet behoorlijk vooruit komen even zoo min als een vogel zonder twee vlerken kan vliegen. Dit feit is een "sine qua non" ter bereiking van nationaal zelfbewustzijn en nationale kracht; en omdat men dit hier te Molteno ook heeft ingezien en beseft, zijn wij hier vergaderd. Het is een dag van allerhoogst belang. Ds. Pepler sprak van de opening van het Gymnasium. Ik zal spreken van een hoeksteenlegging. Men heeft de zaak van christelijk, nationaal, onderwijs vergeleken bij een tempel der Wijsheid, dien het Zuid-Afrikaansche volk heeft opgericht—een tempel die zou rusten op vele zuilen! Het gewelf van dezen tempel strekt zich uit van zuid tot noord—van oost tot west. De zuilen zijn verspreid over geheel Zuid-Afrika. Er worden nog dagelijks nieuwe zuilen bij de reeds bestaande gevoegd om het kostelijk gewelf, dat van kristallijnen glans der waarheid glinstert, te dragen en te schragen. De luister van dit heerlijke gewelf schijnt tot in de verst gelegen en donkerste hoeken van Zuid-Afrika. In deze gewesten dreigde dit heerlijke gewelf om een of ander oorzaak in te vallen, en toen heeft Ds. Pepler na jaren lang getob zich aan het werk gemaakt om, als het ware, de baan te breken. Met de graaf in de hand, heeft hij de doornen en klippen in het zweet zijns aanschijns uit den weg geruimd—zoodat men heden in staat gesteld is den hoeksteen te leggen van een nieuwe zuil hier te Molteno. Gaarne brengen wij bij deze gelegenheid hulde aan zijn (Ds. Pepler's) onverdroten ijver, zijn scherp vernuft, zijn helder en praktisch inzicht, gepaard aan onvermoeiden ondernemingsgeest en energie. Deze zuil zal hebben een voetstuk sterk en onwrikbaar vast. Want gelijk al de andere zuilen om den tempel, staat ze gegrond op Gods onomstootelijk woord. Daarop wordt geplaatst de steen van nationaal zelfbewustzijn—van taal en de ware geschiedenis van Zuid-Afrika (niet een parodie van zaken). Dan volgt de steen der Eendracht. Afrikaanders reiken hier elkander de hand en leggen alle geschillen en verschillen van welken aard ook ter zij—allen bezield zijnde met het ééne verlangen, namelijk, den goeden vooruitgang en het welgelukken dezer zaak. Hierop zullen nog achtereenvolgens gelegd worden de steen der hoop voor het goed gevolg van het ondernomen werk, de steen des vertrouwens, de steen van ijver en energie, zoowel van het onderwijzers personeel alsook van het bestuur — de steen van gehoorzaamheid en plichtbesef der leerlingen e.z.v., zoodat deze zuil in den loop des tijds een groote en krachtige steunpilaar van den tempel—en het centrum van eventueel in dit distrikt op te groeien zuilen—zal worden. Wij hebben nu 't werk aanvaard en willen gezamenlijk trachten een succes er van te maken. Ter bereiking van dit doel is mijns inziens de samenwerking der drie heerschende factoren—zonder die er geen school tot behoorlijken bloei kan genaken—namelijk: de ouders, de onderwijzers, het schoolkind—een onmisbare vereischte. Want aangezien een driehoek uit drie hoeken bestaat—en naar mate deze drie hoeken lijnrecht met elkander moeten verbonden zijn, ten einde een behoorlijken driehoek te vormen—na die mate moeten de betrekkingen tusschen ouders, onderwijzers en kinderen in lijnrechte verbinding met elkander staan, ten einde den bloei en de welvaart der school te waarborgen. De ouders spelen hierin de eerste rol. Een ouder of moeder mag misschien de ondoordachte vraag doen: "Op welke wijze kan ik bijdragen tot de intellectueele ontwikkeling van mijn kind? Zijn de onderwijzers niet voldoende?" Ik zeg neen, en driemaal neen! Afgezien van het feit, dat het kind aan de knie der moeder den grondslag ontvangt van godsdienst en karakter—afgezien daarvan, zeg ik, wordt door de huiselijke omgeving en wijze van opvoeding een "impetus" gegeven aan de verstandelijke ontwikkeling der jeugd. Ik zou ouders nauwkeurig in de volgende kategorieën willen indeelen. In de eerste plaats zij, die meenen dat 't voldoende is als hunne kinderen 4—5 uren per dag in de school zitten en er niet behoorlijke zorg dragen dat de kinderen 's avonds hunne lessen leeren en voorbereiden—maar integendeel ze liever laten rondloopen, en den kostbaren tijd op straat verkwisten! Kategorie twee omvat diegenen, die een "factotum" van de onderwijzers willen maken. Zij houden de kinderen dagen—zelfs wekenlang zonder grondige reden uit de school en schuiven dan de schuld op de onderwijzers als het kind niet behoorlijke vorderingen gemaakt heeft. Nu de derde kategorie. Zij bevat diegenen, die meenen, dat de kinderen "volleerd" en geëduceerd" zijn wanneer zij nauwelijks den derden of vierden standaard bereikt hebben. Zij nemen de kinderen uit de school voordat ze in staat zijn een behoorlijken brief te schrijven! (Het verblijdt mij zeer, dat Dr. Hoexter ook over dit punt gesproken heeft.) Tot de vierde kategorie behooren zij, die ontevreden zijn wanneer hun kind op rechtvaardige wijze getucht wordt. Zij vergeten al te vaak het woord van den wijzen Salomo: "Wie de tucht lief heeft, heeft de wetenschap lief, maar wie de bestraffing haat, is onvernuftig." Onder de laatste—en naar ik meen—laagste kategorie vallen zij, die geheel en al weigeren hunne kinderen naar school te zenden. Dat er nog zoodanigen zijn, gaat mijn verstand te boven! Naast de ouders nemen wij (de onderwijzers) onze plaats in. Comenius, een Duitsche paedagoge, die in de zestiende eeuw leefde, vergeleek op treffende wijze de verhouding tusschen onderwijzer en leerlingen met den invloed dien de zon op het koude en bevroren aardrijk uitoefent. Want gelijk de zon door middel van hare warme stralen onzen kouden en donkeren aardbol verlicht, verwarmt en verlevendigt en de in de aarde sluimerende zaadkorrels tot ontkieming, wasdom en vruchtdragen verwekt—op zoodanige wijze behoort de onderwijzer of onderwijzeres door vermaningen, voorbeeld en wandel de koude en onontwikkelde verstanden der leerlingen te verlichten, te verwarmen en te verlevendigen, zoodat er goede vruchten gezien mogen worden. Mijn oprechte wensch is derhalve deze, dat wij (Miss Van Rooyen en ik) zamen naar den rechten zin des woords mogen zijn en dus ook strekken tot den bloei van het "Gymnasium." Doch nu komen wij tot het laatste en niet minder belangrijke deel van onzen driehoek, namelijk: de kinderen. Hoeveel zij door vlijt en gehoorzaamheid kunnen bijdragen om het werk dat op de schouders der onderwijzers ligt te vergemakkelijken en te bevorderen, behoeft niet gezegd te worden. Ik heb alreeds aangestipt, dat wij in een ontwikkelings milieu leven, d.w.z., in een tijdperk waar de groote uitvindingen op electro-technisch gebied dagelijks toenemen en voor de opgroeiende jeugd een wereld van intellectueele en industrieele heerschappij valt te veroveren. Een ieder van jullie kan er van partij trekken, want Emerson zegt terecht: "Geen enkel jongmensch kan uit een eervollen werkkring des levens gestooten worden, wanneer hij zich self er niet uitstoot." Ik wensch en hoop ten slotte, dat er uit dit mosterd zaadje een groote en heerlijke boom moge worden—dat er mannen en vrouwen uit deze inrichting mogen voortgaan die werken zullen voor den welvaart van kerk en staat. Dat geve God!

De voorzitter sprak toen nog eenige woorden ten slotte en sloot de plechtigheid door een vurig gebed.

Men zong als slot gezang van Psalm 145 vers 4.

VERBANDLIJSTEN.

1 SEPTEMBER, 1908.

HYPOTHEKEN.

M. J. Hurter—C. Searle en Co.—George.
S. J. Marais—F. W. Odendaal—Fraserburg.
J. W. Diesel—Armstrong en Co.—Uitenhage.
M. Anderson—F. Orlandini—Kaapsche Afd.
H. O. Arend—C. H. Wolfe—Kaapsche Afd.
A. L. Verster—K. Shuldham—Barkly Oost.
D. J. Maritz—T. Tregidga—Kaapsche Afd.
G. Andrew—A. J. Pereira—Kaapsche Afd.
C. S. Eckard, F. J. W. Eckard—W. P. Cressey—Richmond.
A. Cohen, L. Kaplan, Cohen en Kaplan—M. Goldstein—Kaapsche Afd.
S. Tolfas, B. Tolfas, Tolfas en Zoon—Stellenbosch Distrikt Bank, Beperkt — Stellenbosch.
L. W. Arangies—Malmesbury Executeurskamer en Trust en Brandassurantie Maatschappij—Malmesbury.
R. R. Naidoo—B. Bernstein—Port Elizabeth.
J. H. McTeer—Fairbridge, Arderne en Lawton—Kaapsche Afd.
R. W. Wiggil—N. S. Goldschmidt — Queenstown.
F. C. Euvrard—J. P. Malan—Worcester.
T. Ennor—J. M. Churchill—Kaapsche Afd.
L. J. Mulligan—J. P. Smit—Dordrecht.
J. M. de Klerk—J. Z. Pansegrouw — Aliwal Noord.
M. A. F. Rowan — "Merchants' Indemnity Corporation, Ltd."—Kaapsche Afd.

KUSTINGS.

J. J. Tesorierre—M. Norton—Port Elizabeth.
N. J. Oosthuizen—S. C. Scheepers—Alexandria.
J. P. Jansen—H. G. Corbett—Queenstown.
W. H. Warren—G. Smith—Matatiele.
R. J. Pansegrouw—C. P. van den Heever—Hanover.
M. Hayward—J. Krause—Kaapstad.

Uw gevaar begint als uw rug zeer doet.

Als gij u vermoeid, zenuwachtig, prikkelbaar en in slechte orde bevindt, als uwe oogen zwaar en opgezwollen zijn, als de ledematen pijn doen en opzwellen, als de urine dik en brandend is, als de eetlust slecht, het bloed onzuiver, het uiterlijk bleek is; als er zich hoofdpijnen, duizeligheid, slapeloosheid voordoen, zullen Doan's Backache Kidney Pills de oorzaak uwer ziekte genezen—de nieren—hun medehelpende giften, die u ziek maakten, uit uw lichaam te verdrijven. En uwe genezing zal een blijvende zijn.

Mevr. Phoebe Eliza Crowie woont op no. 3, Collison Lane, dwarsstraat van Chapelstraat, Kaapstad, en zij zegt: "Ik ben zeven-en-dertig jaar oud, en voor omtrent een jaar heb ik veel geleden van nierziekte, pijnen in den rug en indigestie. Ik ben bij mijn dokter geweest, die zijn uiterste best deed mij te genezen, doch met geen gevolg. Ik leed ook veel aan duizeligheid en neuralgische pijnen in het hoofd. De pijn in mijn rug kwelde mij gewoonlijk wanneer ik in zittende of liggende houding was en veroorzaakte mij stekende pijnen, alsof een dolk door mijn rug ging. Omtrent een maand geleden hoorde ik van, en kreeg ik den raad een proef te nemen, met Doan's Backache Kidney Pills, en zond ik dus naar Lennon's apotheek om een doos er van, en begon ik ze overeenkomstig de voorschriften in te nemen. Van den allereersten dag af voelde ik er dadelijk het voordeel van en hield vol met het gebruik er van. Ik ben blijde, dat ik aldus deed, omdat het mij aangenaam is te kunnen zeggen, dat ik door Doan's Backache Kidney Pills nu weder geheel een nieuwe vrouw ben. Ik ben ontslagen van al mijn oude kwalen, en kan u niet te veel danken voor de voordeelen, die ik verkregen heb door Doan's Backache Kidney Pills."

Indien gij ziek zijt, schrijf ons en laat ons uwe symptomen weten. Het zal ons aangenaam zijn u den besten raad te geven, die in onze macht ligt, vrij van eenige kosten. Uw brief zal strikt vertrouwelijk behandeld worden. Doan's Backache Kidney Pills worden verkocht door alle apothekers en winkeliers door geheel Zuid-Afrika, of zijn verkrijgbaar direct van de eigenaars, Foster-McClellan Co., P.K. Bus 1297, Kaapstad, na ontvangst van zeventien shillings voor zes doozen, of drie shillings en drie pence voor één doos.—(Adv.)

Ds. BOTHA VAN RICHMOND.

Aan den Redacteur van de "Kerkbode."

Wel-Eerw. Heer en Broeder, — Mij is gevraagd geworden u ten behoeve van de "Kerkbode" de volgende officieele informatie te doen toekomen. Daar de moeilijkheden in de gemeente Richmond bleven voortduren, gevoelde Ds. Botha zich gedrongen om de Rings Commissie van den Ring van Beaufort in te roepen, om te zien wat kon en moest gedaan worden.

De Commissie vergaderde daarop te Richmond op den 28sten en 29sten Augustus. Na de bezwaren ingebracht tegen de ambtsvervulling van den predikant te hebben gehoord, besloot de Commissie dat deze eensdeels niet van groote beteekenis waren en anderdeels gemakkelijk langs broederlijken weg konden worden verholpen. De groote oorzaak der ontevredenheid, werd haar verder verzekerd, was de brief uit de kampen geschreven, eene ontevredenheid waaromtrent niet het vooruitzicht bestond dat zij spoedig zou worden weggenomen. Begrijpelijker wijze oefende dit een nadeeligen invloed uit op den geestelijken toestand der gemeente. Daar echter verreweg het grootste deel van den Kerkeraad en de helft der gemeente niet wenschte, dat de band tusschen leeraar en gemeente zou worden losgemaakt, zoo gevoelde de Commissie geene vrijmoedigheid om den genoemden broeder te adviseeren dat hij moest gaan.

Aangezien Ds. Botha niet wilde hebben dat de gemeente, zooals de ontevredenen beweerden, om zijnentwil moest schade lijden, en aangezien hij gemoedelijk bezwaar had om zijn heilig ambt te bedienen in eene gemeente waarvan velen zich niet door hem wilden laten bearbeiden, zoo besloot hij om vrijwillig en onvoorwaardelijk te bedanken als predikant van Richmond, hetgeen hij dan ook deed.

Daarop werd besloten, daar Ds. Botha geene voorwaarden stelde bij zijne bedanking en de gemeente toch ongaarne zoude willen hebben dat hij ledig heengaan, dat hem een geschenk zou worden overhandigd bij zijn vertrek en aan de Commissie werd beloofd dat het geschenk £1,000 zou bedragen.

Namens de Rings Commissie,

F. SPYKENS.

MARKT PRODUKTEN.

KAAPSTAD.

Van den heer H. Findlay, voorheen Ball & Co.

Struisveeren.—De aanvoer blijft beperkt en slechts een kleine markt werd deze week gehouden, nl. 436 lbs., vertegenwoordigende £824.

Feitelijk heb ik geen verandering in prijzen te rapporteeren, daar de eenigszins meerdere aanvrage om zwarte goederen geheel opgeheven wordt door de verminderde competitie voor vleugels, waarvan de lijnen die alleen voor plaatselijke vereischten geschikt zijn, volle prijzen brengen.

Uitvoer gedurende de laatste 4 weken : 2,493 lbs. : waarde £4,469.

Ik noteer de volgende als marktprijzen :

	£ s. d.		£ s. d.
Witte ordin. prima ...	12 0 0	—	14 0 0
do. Eerste ...	8 0 0	—	11 10 0
do. tweede ...	5 10 0	—	7 10 0
do. derde tot infer.	1 15 0	—	4 10 0
Wijfjes eerste tot super.	7 10 0	—	10 0 0
do. tweede ...	4 10 0	—	6 10 0
do. derde tot infer.	1 15 0	—	4 0 0
do. infer. tot slechte	0 15 0	—	2 10 0
Fancy byocks ...	4 0 0	—	6 0 0
Staarten witte ...	1 0 0	—	1 10 0
do. lichte ...	0 15 0	—	1 5 0
do. donkere ...	0 5 0	—	0 10 0
Zwarte lange ...	4 10 0	—	6 0 0
do. middelmatig...	1 0 0	—	3 10 0
do. kort ...	0 7 0	—	0 12 6
do. vlos ...	0 2 6	—	1 10 0
Vale, lang	2 0 0	—	3 0 0
do. middelmatig ...	0 5 0	—	1 10 0
do. korte	0 1 0	—	0 3 0
do. vlos	0 2 0	—	1 10 0
Spadonas witte ...	2 0 0	—	3 10 0
do. donker ...	0 10 0	—	1 0 0
do. lichte ...	1 5 0	—	2 0 0

Wol.—Sinds mijn laatste opgave zijn er een paar kleine partijen van het nieuwe scheersel ingekomen en de navraag gaat geheel over superieure conditie partijen, daar beschadigde partijen slap bij verkoop zijn.

Ik noem:—

Sup. lang karoo vetwol 6d tot 7d; medium 5½d tot 6d; ordinaire 4½d tot 5½d; sware en inferieure 4d tot 4½d.

Vellen.—Schaapvellen zijn zwakker in Londen en prijzen zullen bijgevolg aan deze zijde teruggaan, en mijne opgaven hiervoor meeten als nominaal beschouwd worden.

Ik noem :

Bokvellen, naar gelang van gewicht, 9d tot 10d per lb ; zongedroogde, 6d per lb ; bastaards, 4d per lb; Kaapsche, 2s elk ; lange wol, 6d per lb; korte wol, 5d per lb; beschadigde 4d per lb.; pelts, 4d per lb.

Hebt gij duizelingen in uw hoofd ?

VAN BELANG VOOR VROUWEN.

BILE BEANS GENEZEN OPNIEUW TE KAAPSTAD.

In het schilderachtige gedeelte van Woodstock, bekend als het "Walmer Estate", woont Mevrouw F. E. King, Southsea-terrace 3, die, in gesprek met een verslaggever zeide :

Vele jaren lang heb ik aan duizeligheid in het hoofd geleden, en somtijds was ik zoo duizelig, dat ik dikwijls moeite had om mijn evenwicht te bewaren. Als ik in gebukte houding werkte of recht op stond, had ik groote moeite om mij goed te houden, en verbeeldde ik mij dat ik in de rondte draaide, zoodat ik verplicht was te gaan zitten om mij weder te herstellen.

Ik leed ook aan vlekjes voor mijn oogen, en kon geen verlichting vinden, tot ik op een goeden dag een proefdoos Bile Beans van Chas. Forde thuis vond. De eerste doos die ik nam deed mij goed, en mij een voorraad ervan van een plaatselijken apotheker aanschaffende, werd ik hoe langer zoo beter, en ben vandaag geheel vrij van duizeligheid en eenig soort van onaangenaam gevoel in het hoofd.

Bile Beans, die de bovenstaande genezing bewerkstelligden, reinigen de maag van alle verteerde stoffen en beletten het bloed te gisten, dat opstijgende naar het hoofd in den vorm van gas, de hersenen drukt, en duizeligheid, hoofdpijn enz. veroorzaakt.

Chas. Forde's Bile Beans voor galziekte, zijn ook een zeker geneesmiddel voor hoofdpijn, verstopping, aambeien, slechten adem, slechte spijsvertering, oprispingen, duizeligheid, zwakte, bloedarmoede en alle vrouwen kwalen. Alle apothekers hebben ze in voorraad, en gij kunt ze ook verkrijgen direct postvrij van de Bile Bean Manufacturing Co., Kortemarkt straat 32, Kaapstad, na ontvangst van den prijs, 1s. 7½d. of 3s. 9d. per doos, drie voor 10s. of zes voor 18s. 9d.

Gij kunt een gratis proefdoos krijgen door deze coupon met een penny postzegel voor port te zenden aan het Hoofddepôt voor Zuid Afrika, Kortemarkt straat 32, Kaapstad. (Advt.)

Gratis Monster Coupon

BILE BEANS.

Zie "Ons Land," 8 Sept., '03.

WONDERVOLLE DROOM ZALF te koop (alom verkrijgbaar). Postkaart te richten postbus 726, Kaapstad, zal het u brengen. (Adv.)

Rekening Courant van den Afdeelingsraad van Philip's Town, voor het Half-jaar geeindigd 30 Juni, 1903

	Hoofdwegen. £ s. d.	Andere Wegen, enz. £ s. d.	Totaal. £ s. d.
Aan Balans —			294 13 5
„ Algemeene Belasting :— Achterstallige		126 18 9	126 18 9
„ Andere Bronnen van Inkomsten :			
„ Honden belasting		42 5	42 5
„ Diversen :			
„ Weg belasting certificaten...		8 10	8 10
„ Waardeer dito		12 6	12 6
Totaal	£434 2 5		472 19 8

	Hoofdwegen. £ s. d.	Andere Wegen, enz. £ s. d.	Totaal. £ s. d.
Per Balans—			
„ Salarissen van Secretaris, Auditeuren en alle andere Beambten	105 6 8		105 6 8
„ Betalings aan Raadsleden	26 10		26 10
„ Maken, Onderhoud, Reparatie en Verbetering van Afdeelingswegen en Dammen daarop ...	241 12 4		241 12 4
„ Andere Uitgaven, t.w. :—			
„ Honden belasting	8 9		8 9
„ Kleine uitgaven	29 15 5		29 15 5
„ Advertenties	22 9		22 9
„ Balans op Rekening, t.w. :—			
In de Bank ...			37 19 1
In de Kast ...			18 2
Totaal	£434 2 5		472 19 8

Wij certificeeren mits dezen (*i*) dat wij bovenstaande Rekening van Ontvangsten en Uitgaven van den Afdeelingsraad van Philipstown voor het half jaar geëindigd 30 Juni, 1903, hebben nagezien ; (*ii*) dat (onderworpen aan paragraaf *v* hiervan) dezelve door behoorlijke bewijsstukken gestaafd is ; (*iii*) dat in zoo ver als wij kunnen vernemen, de ontvangsten daarin aangeteekend de eenige sommen zijn gedurende gemeld tijdperk ontvangen ; (*iv*) dat de uitgaaf wettig en overeenkomstig stemmen, Resolutien en Contracten van den Raad is ; (*v*) dat wij niet hebben toegelaten de som van——————om redenen gemeld in nevensgaand Rapport ; (*vi*) dat het balans uit £0 18 s. 2 d. in handen van den Thesaurier bestaat (hetwelk aan ons werkelijk voorgelegd was op den 1en dag van Juli, 1903, zooals opgegeven in den Vorm C.A. 45 A.) en uit een Crediet balans van £37 19s. 1d. in de Standard Bank te Philipstown en (*vii*) wij certificeeren verder dat wij de opgaaf van Baten en Lasten van gemelden Raad voor het laatste half-jaar hebben onderzocht, dat dezelve met het Grootboek overeenkomt, en, voor zoo ver wij kunnen uitvinden, ten alle deele correct is.

(get.) F. H. BATTENHAUSSEN, Auditeur.

Philipstown, 10 Juli, 1903.

Ik, Daniel Rudolph de Wet certificeer mits dezen, onder de voorzienings van Sectie 2 van Wet 32 van 1888, dat bovenstaande een waar en naauwkeurig opgaaf is van mijne rekening als Thesaurier van den Afdeelingsraad van Philipstown voor het half-jaar geëindigd 30 Juni, 1903, en dat het balans is zooals gespecificeerd op nevensgaanden Vorm C.A. 45 A.

(get.) D. R. DE WET, Thesaurier.

Geteekend voor mij, als getuige, dezen 10en Juli, 1903,

(get.) D. J. SCHOLTZ, Vrederechter.

Geëxamineerd en goedgekeurd door den Raad op den 4den dag van Augustus, 1903.

(get.) HOLT OKES, Voorzitter.

Middelburg Erven.

PUBLIEKE VERKOOPING.

DE ondergeteekenden gelast door den heer H. J. BEYLEVELD, Executeur in den Boedel van wijlen G. P. BEYLEVELD, SR., zullen per publieke veiling verkoopen vóór het woonhuis van den overledene in Van Reenen Straat, op

ZATERDAG, 26 SEPTEMBER, 1903.

OM 10 UUR V.M.

Water Erf No. 1 Blok M, groot 300 vierkante roeden met het Woonhuis daarop bevattende 6 vertrekken, alsook Buitengebouwen, Smids Winkel, enz.

Water Erf No. 2 Blok M, groot 300 vierkante roeden met Woonhuis bevattende 4 vertrekken.

Water Erf No. 4 Blok M, groot 300 vierkante roeden met Woonhuis bevattende 3 vertrekken.

Alle drie Erven zijn beplant met alle soorten keurige vruchtboomen, en elk Erf heeft 1½ uur water twee maal per week.

HUISRAAD :

Bevattende Ledekanten, Tafels, Stoelen, Kleerkasten, Klavier, Harmonium, Lampen, Schilderijen, Spiegels, Keukengereedschap, Glas- en Breekwaar, 1 Tent Kar, enz., enz.

DU TOIT & DE WAAL, Afslagers.

Middelburg, 5 Sept., 1903.

P. J. LOUW,

WIJNHANDELAAR.

55, Buitenkant Straat.

De Beste Koloniale en Geimporteerde Wijnen, Brandewijn, Whiskey, Bier, enz., Steeds Voorradig.

PRIJSLIJSTEN OP AANVRAAG

BOOMPJES en KARREN,

Blugom, Rooigom en Hekkia, 4s. per 100, Kojavel 3 d. per stuk, Bakkies 2 d. elk, Kyappels 2s. 6d. de honderd. Een lichte 4 plaats, afslaan Kapkar, Amerikaansche en open, beide voor 1 of 2 paarden met tuigen, te koop bij J. J. v. D. MERWE Pzn., Burgstraat, WELLINGTON.

Eerste Klas School. Richmond.

BENOODIGD : Werkzaamheden te beginnen in October, TWEE GECERTIFICEERDE ONDERWIJZERESSEN, voor Standaards II en III. Salaris £75 en £80 per jaar. Alsook, een gekwalificeerde en ervaren KINDERGARTEN ONDERWIJZERES, bekwaam Naaldwerk en Drill te onderwijzen, en een gedeelte op zich te nemen van het toezicht van het werk van de leerling onderwijzers.

Doe aanzoek op of vóór 8 September, 1903, bij

P. A. C. RAATH,
Secr. Richmond School Commissie.

12 Augustus, 1903.

Afdeelings Raad, Clanwilliam.

VERKIEZING VAN EEN AUDITEUR.

Kennisgeving geschiedt mits dezen in termen van Sectie 111 van Wet 40 van 1889, dat een Publiek Vergadering van Kiezers voor de Afdeeling van Clanwilliam zal gehouden worden in de Hofzaal van den Resident Magistraat, te Clanwilliam, op DINSDAG, 22 dezer, om 10 uur, met het doel om een Auditeur van de rekeningen van bovengenoemden Raad te kiezen.

E. H. VAN NOORDEN,
Waarn. Civiele Commissaris.

Afdeelingsraad Kantoor,
Clanwilliam, 4 Sept., 1903.

Afdeelings Raad van Hop town.

Sluiting van Wegen.

KENNISGEVING geschiedt mits dezen in termen van Sectie 152 van Wet 46 van 1889, dat de Afdeelings Raad van Hopetown van plan is, aanzoek te doen bij Z. E. den Gouverneur, om de volgende wegen te sluiten, n.l. :—

1. De weg over de plaatsen Snymansdam, Vlugpan en Wielput, een gedeelte van Britskraal, loopende van het woonhuis op de plaats Snijmansdam naar de grenslijn van Wielput, grenzende aan Britskraal.

2. De weg over de plaats Wielput, zijnde een gedeelte van Britskraal, loopende van de plaats Winterhoek naar Pienaarspan.

Personen daartegen wenschende te objecteeren, moeten hunne objecties schriftelijk indienen bij den Raad, binnen drie maanden van af de eerste publicatie hiervan.

Op last,

P. A. WEGE,
Secretaris.

Afdeelings Raad Kantoor,
Hope Town,
21 Augustus, 1903.

HAYWARDS Schapen Dippen Genezen Brandziekte Beslist.

TRADE MARK FABRIEKMERK.

Haywards "Park" is **HET** verbeterde zwaveldip. Het kost £2 15s. per kistje; maakt 1,250 gallons bad van volle sterkte.

Haywards "Third" is een werkzaam, niet vergiftig preparaat, voor schapendippen, het wasschen van vee en alle ontsmettings doeleinden. Het kost 5/- per gallon.

N.B. !—Dit zijn de prijzen in alle depots.

Makers : TOMLINSON & HAYWARD, Bpkt., Lincoln en Liverpool.

Zuid-Afrikaansch Kantoor : HAYWARD, YOUNG & Co., Port Elizabeth.

Agenten voor Westelijke Prov. : W. SPILHAUS & Co., Kaapstad.

Hengst Paard te Koop.

Een "Piet" Hengst, Eersteklas geteeld bij

F. J. RETIEF,
Monte Rosa,
Paarl.

BREUKEN.

Patente Breukbanden voor Radicale genezing van Breuken.

Eenvoudig, Snel en Doelmatig. Een Gegarandeerde Remedie.

Het bevestigen van breukbanden en raadgeving aan patienten

BESLIST VRIJ VAN KOSTEN

door een Specialiteit van het

RAMOGNINO INSTITUUT.

Adderley Straat 134, (vroeger 106).

Consultatie VRIJ van 10 uur V.m. tot 5 uur n.m.

P.S.—Zij, die bijzonderheden wenschen te vernemen, moeten schrijven aan DEN BESTIERDER, RAMOGNINO INSTITUUT, Adderley Straat 134, Kaapstad. Alle correspondentie zal als strikt confidentieel behandeld en in gewone enveloppe beantwoord worden zonder eenige betaling.

RAMOGNINO INSTITUUT,

ADDERLEY STRAAT 134 (VROEGER 106)

P.K. Bus 1341.

KAAPSTAD, ZUID-AFRIKA.

DE ZUID AFRIKAANSCHE ONDERLINGE

Levensverzekering Maatschappij.

Gemachtigd bij Parlements Wet, 1888 (*Gevestigd in 1845 als de Onderlinge Assurantie Maatschappij van de Kaap de Goede Hoop.*)

Hoofdkantoor : Darling Straat, Kaapstad.

Oploopende Fondsen - £2,684,864

Jaarlijksch Inkomen. } Premies ... £250,498
Interest ... £136,080

SPECIALE EIGENSCHAPPEN.

Absolute Securiteit.
Vrijdom van alle Beperkingen.
Groote Bonussen iedere Drie Jaar.
Vroege Betaling van Vorderingen.
Regulaties voor Nul-verbeuring.
Vrij Verblijf en Reizen.
Alle Voordeelen Behooren aan de Leden.
Gematigde Uitgaven.
Een Persoonlijke Aansprakelijkheid.
Tusschentijdsche Bonus op Vordering.
Liberale Waarde bij Overgaven.

JOHN ROBB,
Secretari

AAN HEN DIE DOOF ZIJN.

Als gij aan Doofheid of Suizingen in het Hoofd lijdt, wacht dan niet, doch kom of schrijf dadelijk naar de L. R. VERNON Co., Postbus 1602, of Davey's Kamers, Rissikstraat, Johannesburg, en zij zullen U volle bijzonderheden geven of U GRATIS een boek zenden, handelende over het onderwerp Doofheid en hoe die blijvend genezen kan worden met Electriciteit, die bij U self aan huis kan toegepast worden, zonder ongemakken of tijd verlies. Dese behandeling is door de geheele wereld bekend en is geëndosseerd door de voornaamste Doktoren, Doofstommen Instituten, zoowel als door de Pers en de Geestelijkheid.

E. L. Stratton Collins, Co. & Zoon,

Mijnkundigen, Algemeene EN Confidentieele Agenten,

Krugersdorp, Transvaal

Telegraaf : "Strattoncollins, Krugersdorp."

TE KOOP.

EEN Eerste-klas VEE en ZAAI PLAATS, 3 uur van Vrijburg, Bechuanaland, groot 3,000 morgen met Woonhuis en Buiten Gebouwen. Prijs £1,800.

Voor bijzondereeden schrijf aan

M. P. ZONDAGH, M. ZOON,
Uniondale.

ALS AGENT voor "ONS LAND" te HEIDELBERG, Transvaal, is aangesteld de heer ANDRIES STOCKENSTROOM

KENNISGEVING

GESCHIEDT hiermede, dat met eenig persoon die gevonden wordt zonder onze toestemming, overtredende op onze plaatsen Bokfontein, Oshoek en Uithoek met het doel om te jachten of eenig ander doel, of die met vee daarop overtreding doet, ten strengste volgens wet zal gehandeld worden.

J. H. STEENKAMP, J.zn.
F. STEENKAMP.

Bokfontein, 1 Sept., 1903.
Calvinia.

Paarden. Beesten. Boerderijgereedschap en Huisraad.

PUBLIEKE VERKOOPING

— VAN —

Eerste klas LOSSE GOEDEREN.

DE Ondergeteekenden, daartoe gelast door den Heer J. F. HEROLD, die zijne plaats uit de hand verkocht heeft, zullen publiek verkoopen ter plaatse

GLEN ELGIN, Afdeeling CALEDON,

— OP —

Donderdag 24 Sept., 1903,

Alle zijne Levende Have, Boerderijgereedschap en Huisraad als volgt :

A. Levende Have.

10 Eerste klas Rij- en Trekpaarden.
6 „ „ Friesland Melkkoeien in melk en in kalf loopende.
14 „ „ Trekossen.
1 „ „ Schietpaard.
20 „ „ vette Varkens.
100 „ „ „ Hoenders.

B.

1 Eerste klas 5 legger Stukvat.
3 „ „ Kuipen.
6 „ „ Hogsheads.
1 „ „ Trap-Balie compleet.
1 Lot eerste klas Ankers en Half-aums.
1 „ Emmers, Hydrometres, pijpen, enz.
1 Eerste klas nieuwe 4½ legger Brandewijnketel.

C. Boerderijgereedschap.

5 Eerste klas nieuwe Trollywagens.
1 „ „ Bokwagen.
1 „ „ vierplaats Kapkar.
1 „ „ twee „ „ (Buggy).
1 „ „ vierplaats openKar.
1 „ „ Scotch Kar.
3 „ „ dubbele voor ploegen.
3 „ „ enkele voor ploegen.
1 „ „ Grass Mower.
2 „ „ Hooipresser.
2 „ „ Kamp Blaasbalgen.
1 „ „ Wijngaard Cultivator.
1 „ „ Dip Tank.
4 Paar eerste klas Achtertuigen.
2 Span wagentuigen.
2 Eerste klas Zadels.
1 Lot Swingels.
1 Eerste klas Incubator.
36 „ „ Bushel Mandjes.
6 „ „ half Mandjes.
1 „ „ Kafsnijder.
1 „ „ Schaal.
5 Leggers eerste klas Wijn.
1 Hogshead „ „ Brandewijn.
1 Eerste klas Bicycle.
2 Groote Assortimenten fraaie Potplanten.

D. Bouwstof.

1 Lot eerste klas Smid IJzer.
1 „ „ „ Gal. „
1 „ „ „ Vloerplanken.
1 „ „ „ Ceiling „
1 „ „ „ Guiten.
1 „ „ „ Pnic Boords.
1 „ „ „ Rafters.
1 „ „ „ Deelen.
1 „ Leeren, enz., enz.

E. Huisraad.

Zijn groot en prachtig assortiment Huisraad.

2 prachtige Slaapkamersetten compleet.

1 prachtige Eetkamerset compleet.

Stoelen, Eet-, Wasch- en Kleed-Tafels. Enkele en dubbele Ledikanten, Sofa's Glas- en Aardewerk, Keukengereedschap enz., enz.

Hier is nu een kans voor hetzij Vee-, Wijn-, en andere Boeren om te bekomen wat zij noodig hebben.

Onthoudt de plaats en dag der Verkooping.

GLEN ELGIN,

DONDERDAG, 24 SEPTEMBER.

Komt zien ! Komt koop !

J. F. HEROLD.

GUTHRIE & THERON,
Afslagers.

Caledon, 4 Sept., 1903.

GOUVERNANTE

BENOODIGD om onderricht te geven in Engelsch, Hollandsch en Muziek ; vijf jonge kinderen (meisjes) ; salaris £36 ; doe aanzoek bij

CORNELIS GROBBELAAR.

Rietfontein,
Edenburg, O.R.K.

Kaapsche Gouvernements Spoorwegen.

TENDERS voor Geneesmiddelen en Levensmiddelen 1904.

TENDERS worden gevraagd voor de levering van de volgende goederen, benoodigd voor den dienst van het Spoorweg departement, gedurende het jaar 1904.

Geneesmiddelen ... alle st-Isels.
Levensmiddelen ... „ „

Monsters der levensmiddelen liggen ter inspectie, terwijl formulieren van tender, voorwaarden van contract, en alle andere bijzonderheden verkrijgbaar zijn in de spoorwegmagazijnen — Kaapstad, Port Elizabeth en Oost Londen.

Verzegelde tenders (alleen in origineel) geaddresseerd aan den Controleur en Auditeur Generaal, Kaapstad aan de buitenzi de gemerkt "Tender for drugs" of "Tender for provisions" naar gelang het geval mag zijn, zullen worden ontvangen tot 12 uur des middags van Donderdog 8 October 1903.

De laagste of eenige tender behoeft niet noodzakelijk geaccepteerd te worden.

W. SINCLAIR,
Hoofd Spoorweg Magazijnmeester.

Kantoor van den Hoofd
Spoorweg Magazijnmeester.

Kaapstad, 4 September, 1903.

WAARSCHUWING.

DE Ondergeteekende belet eenig persoon, om te loopen of te rijden op zijn veld, of de voetpaden te gebruiken, gaande over de plaatsen Kraairivierspoort en Koningskroon. Ook wordt belet om vischnetten te spannen of anderszins te visschen over de helft van den stroom der Kraairivier, zoover dezelve grenst aan bovengemelde plaatsen, zonder toestemming van den eigenaar.

Alle overtreders zullen volgens wet vervolgd worden.

F. J. D. HATTINGH.

Driefontein,
Lady Grey, Aliwal Noord,
2 Sept., 1903.

Onderwijzer Benoodigd.

OP een buitenplaats 3 uur van Kimberley om onderwijs te geven aan 5 kinderen in Engelsch en Hollandsch.

Applicaties, insluitende getuigschriften van bekwaamheid en goed zedelijk gedrag zullen door den ondergeteekende worden ingewacht tot 26 September.

P. J. DE VAAL, V.D.M.

Molassine Meal.

D. NELSON in de Onder Paarl en Lady Gray Brug Station, Algemeene Handelaar in Hooi, Koorn, Haver, Garst, Mieliës, enz., is de Agent geworden in de Paarl voor de "Molassine Meal," en is bij hem te verkrijgen in zakken van 100 lb., "Molassine Meal" is het beste voeder om Paarden, Koeien, Varkens, enz., vet te maken. Kom en overtuig uzelven, en vraag om getuigschriften.

Malmesbury Executeurskamer en Voogdij en Brand Assurantie Maatschappij.

Publieke Verkooping

— VAN —

VASTGOED.

DE ondergeteekenden behoorlijk daartoe gelast door Mejuffrouw de weduwe DIRK WOUTER HOFFMAN, A.zoon, zullen publiek doen verkoopen aan hare woning aan de overzijde der Rivier, nabij het eigendom van den heer J. A. SMITH,

— OP —

Donderdag, den 1sten Octob r, 1903,

Te 11 ure des voormiddags, het volgende :

Het gerieflijk Woonhuis, bestaande uit 4 Kamers, Eetkamer, Kombuis, met een groot Wagenhuis annex. almede ook een Buitenkamer, Stal en andere vertrekken. Het eigendom is goed voorzien met versch water, en goed beplant met jonge vruchtboomen. Op het eigendom zijn ook twee onderaardsche Tanken en twee IJzeren Tanken. Alles is in goede orde.

G. W. KOTZE,
Secretaris.

Malmesbury,
5 September, 1903.

J. W. MOORREES, Jr. & Co.,
Afslagers.

MEISJES HOOGERE SCHOOL (BOVEN PAARL.)

BENOODIGD eene Gecertificeerde "Kindergarten Onderwijzeres" voor bovengenoemde School. Salaris £80 per a. met vrij logies en inwoning. Applicaties met getuigschriften zullen door den ondergeteekende ingewacht worden niet later dan den 14den September aanst.

Plichten te worden aanvaard na de Kerstmis Vacantie.

Ds. A. MOORREES,
Voorzitter der School Commissie.

Paarl,
24 Augustus, 1903.

BOEDEL EN WEESKAMER.

Acte van Overeenkomst, gedateerd 9 Maart, 1856, ingelijfd bij Acte van het Parlemnt, No. 31 van 1861.

Kapitaal - - - - £20,000.
Reserve Fonds- - £34,000.

Voor het Administreeren van Eigendommen en Boedels, als Executeuren, Administrateuren, Voogden, Curatoren, Trustees en Agenten.

DIRECTEUREN :

De WelEdele Heer J. Reid, Voorzitter.
De WelEdele Heeren
P. F. Lindenberg.
J. F. Wicht.
H. C. v Breda.
J. L. M. Brown, L.W.V.
F. F. Rutherford.
F. J. B. Langerman.

AUDITEUREN :

De WelEdele Heeren
E. A. Buyskes. L. A. Bergh

Zij die verlangen de Kamer aan te stellen, worden vriendelijk verzocht haar te tituleeren :

De Directeuren der Algemeene Boedel en Weeskamer.

De Tak Insolventie zal door den Secretaris worden waargenomen, voor wiens handelingen de maatschappij verantwoordelijk is.

W. A. CURREY, Secretaris.

Boedel en Weeskamer,
Adderley Straat, Kaapstad.

KOLONIALE WEESKAMER en TRUST MAATSCHAPPIJ.

No. 4, KERKPLEIN, KAAPSTAD

Kapitaal, £20,000. Reserve Fonds, £110,772

WAARBORG TAK VAN EERLIJKHEID.

DE MAATSCHAPPIJ reikt Polissen uit als Waarborg voor de Eerlijkheid, Oprechtheid en Getrouwheid van Trustees, Likwidateurs en Administrateurs, Executeurs en Voogden Datief, Curators Boni, Baljuws, Landmeters, Bestierders en Secretarissen van Banken, Loges, Assurantie en andere Maatschappijen, Afdeelingsraden en Municipaliteiten, Klerken en andere Beambten in dienst van Firma's en Publieke Inrichtingen op voordeelige termen.

Deze Polissen worden in ontvangst genomen door de Imperiale en Koloniale Regeeringen en alle employeerdes door geheel Zuid-Afrika.

Vormen van aanzoek, enz. op aanvraag.

G. W. STEYTLER,
Secretaris.

Koloniale Weeskamer en Trust MAATSCHAPPIJ.

Kantoren : No. 4, Kerkplein, Kaapstad.

P.K. Bus, 142, Telefoon, 16.
Telegrafisch en Kabel Adres :
"FIDELITY."

Opgericht ... 31 Maart, 1856.

Kapitaal £20,000
Reserve Fonds ... £110,772

DIREKTEUREN ;

[PAUL DE VILLIERS, Procureur, VOORZITTER.

HARRY BOLUS. F. W. MILLS.
S. J. DEMPERS. H. M. ARDERNE.
C. M. BERNARD. E. J. EARP.

DE MAATSCHAPPIJ neemt de Administratie op zich van Boedels en Eigendommen als Executeurs, Administrateurs, Voogden, Curators, Trustees, van Insolvente Boedels en onder Huwelijks Voorwaarden, Inspecteurs, Gevolmachtigden, Receivers, Agenten, voor Ingezetenen en Niet-ingezetenen, Likwidateurs, van Maatschappijen op aandeelen en Firma's.

GEEFT Geld op Eerste Verband van Grond Eigendom en Onderpand op Hypotheken, belegt Kapitaal, koopt en verkoopt Grond en ander Eigendom.

VORDERT Verbanden, Wissels, en andere Schulden in.

ZAMELT HUISHUUR in, Interest op Verbanden en andere Securiteiten en doet iedere soort van Trust of Agent-bezigheid.

WAARBORGTAK.

De Maatschappij geeft eveneens Polissen uit als SECURITEIT voor de Eerlijkheid, en Trouw van Trustees, Likwidateurs, Executeurs en Voogden, Uitvoerende Curators, Rechts-supplean-ten, Landmeters, Beheerders, Secretarissen, Klerken, en andere Beambten in den dienst van Banken, Crediet, Verzekerings- en andere Maatschappijen, Gemeente en Afdeelingsraden, Corporaties en Firma's op voordeelige voorwaarden.

Deze Polissen worden eveneens aangenomen door de Imperiale en Koloniale Regeeringen, en door alle correspondenten door heel Zuid-Afrika.

Vormen voor aangiften en andere inlichtingen op aanzoek te verkrijgen bij

G. W. STEYTLER,
Secretaris.

Clanwilliam Municipaliteit.

SCHUTBERICHT.

OPGESLOTEN in het Schut te Clanwilliam langer dan den bepaalden tijd :—

4 SCHAPEN, rechter oor stomp, en linker oor zwaluw staart.

3 SCHAPEN, linker oor slip, en rechter oor zwaluw staart.

Indien niet te voren gelost, zullen de gemelde zeven Schapen publiek verkocht worden op Zaterdag den 26sten September, 1903, te Clanwilliam.

D. P. ROSSOUW,
Schutmeester.

Clanwilliam,
22 Augustus, 1903.

GOUDE MEDALJE

Dales' GOLD MEDAL Dubbin maakt Stewels en tuig waterproof, zag en bestand ... gebruik. Angename geur. ... Tentoonstellings hoogste Belooningen. ... Fabriek : Dulwich, Londen, Engeland.

LUCERNE CULTIVATORS.

Dit is het eenige werktuig gemaakt, dat Lucerne Landen sal kunnen bewerken. Het is geprobeerd en beproefd door de boeren van Zuid-Afrika.

- - Schrijf om Catalogus en Prijzen. - -

Eenige Agenten voor Zuid-Afrika:

GEO. FINDLAY & CO.,

18, Commercialstraat, KAAPSTAD.

NAUDE & BOTHA,

Markt en Commissie Agenten en Produkten Handelaars

- - **Pretoria en Johannesburg.**

KOOPEN en VERKOOPEN Produkten en Levende Have. van welken soort ook, tegen Billijke Commissie

ALLE ORDERS WORDEN MET SPOED UITGEVOERD.

Telegram Adres: "**Alpha,**" *Pretoria.* *Telegram Adres:* "**Bona,**" *Johannesburg.*
Postbus 616. **Postbus 4618.**

IJzerwaren en Staalwerken.

Hoenderdraad, Heiningdraad, Spaden, "Parkes," "Lyndons" "Wijngaard," Vorken, "Parkes," "Skeltons," "Brades," enz., Snoeischaren, Hercules en andere fabrikaten. Houweelen, Pikken, Schoppen, Deurmatten, Lampen, Verwarmingstoves, Kookstoves, Kolen en Olie, enz., enz.

Groote Voorraad Bouw- en Algemeene IJzerwaren.

BULL, SELLAR & McINTYRE, Beperkt,

Wholesale en Retail IJzerhandelaren,

LANGSTRAAT 84, KAAPSTAD.

R. M. ROSS & Co.,

KAAPSTAD.

LANDEN NU:

Standaards, Steekdraad, Telegraafdraden, Hekken, Zwavel, Bolinder Stoves.

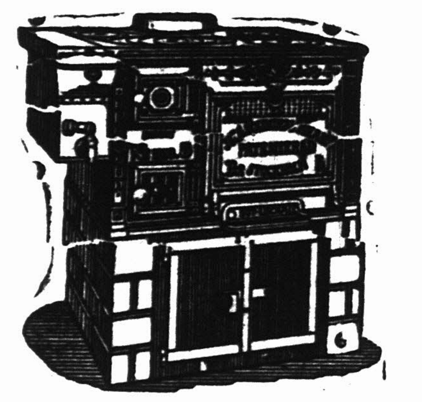

ALS OOK:

Separators "THE PRINCESS," de beste in Zuid-Africa.

Karntonnen van 10s tot 130s.

EN EEN GROOTE VOORRAAD

Gegrifd IJzer en Pijpen.

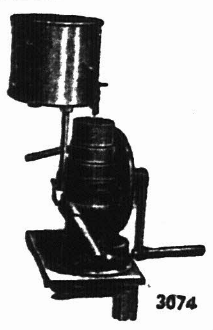

3674

Laagste prijzen voor Kontante betaling.

ARDERNE & CO.,

HOUT HANDELAARS,

Hebben te koop tegen de laagste Marktprijzen

Zweedsche en Oregon Deelen en Battens,
Kajatenhout en Amerikaansche Planken,
Vloer, Zolder en Blavon Planken,
Gegalvaniseerd IJzer en Guiten en Pijpen,
Cement en algemeene Bouw IJzerwaren.

CALEDON PLEIN, KAAPSTAD.

DE WAAL & CO.,

KONDIGEN AAN

DAT dit de laatste maand is van hun likwidatie vendutie. Publieke Venduties zullen met tusschenpoozen gehouden worden tot de geheele voorraad van

IJZERWAREN

van de hand gezet is.

De volgende maand zal de heer MURRAY WALKER op den naam van A. & J. MAIN & Co., de omheiningsbezigheid van DE WAAL & Co. voortzetten in Breestraat 50 en Kasteelstraat 60 en zullen de likwidatie der oude firma DE WAAL & Co., voltooien.

DE WAAL & CO.,

BURGSTRAAT EN GROENMARKT PLEIN.

Jeyes Schapendip (Vloeibaar).

De Vriend van den Boer.

EEN ZEKER MIDDEL VOOR BRANDZIEKTE.

GENEEST **Schurfte** in Paarden, Honden en andere dieren vernielt boschluizen, luizen en alle andere insekten.

1 gallon om 100 Schapen te wasschen. Aanbevolen door den Kolonialen Veearts in verband met **Runderpest.**

OVERAL VERKOCHT.

OTTO LANDSBERG & CO.

KAAPSTAD.

Eenige Agenten voor Zuid Afrika

BARNETT'S

Meubel Magazijn,

Onze vrienden te platten lande kunnen er op rekenen, dat hun bestellingen VLUG en ZORGVULDIG worden uitgevoerd. De door ons zelf gefabriceerde goederen zijn onderworpen aan een reductie van 20 pct vervoerkosten op de Gouvernements Spoorwegen.

Probeer ons £7.10.0 Slaapkamer-Ameublement.

Ons £15 SLAAPKAMER-AMEUBLEMENT is van buitengewoon goede waarde, bestaande uit een 3 vt 6 d. Kleerenkast, met geslepen Spiegel in het midden, gebeeldhouwde Paneelen, Lade van onderen, Kleedtafel-Kast met geslepen Spiegelglas, Waschtafelmet marmeren top, Tegel van achteren en Handdoeken-rek, gepolitoerd, licht, donker of mahoniehout.

Ons £17 AMEUBLEMENT is hetzelfde als het bovengenoemde, maar beter afgewerkt, en de Kleerenkast is aan de eene zijde een hangkast en aan den anderen kant met planken.

EETKAMER- en ZITKAMER-AMEUBLEMENTEN in groote verscheidenheid van af £9.17.6 en hooger.

ADRES:

B. BARNETT,

Algemeene Huis Meubileerder, Fabrikant en Invoerder.

LANGSTRAAT, 104, KAAPSTAD.

Geillustreerde Prijscourant wordt gratis op aanvraag verzonden naar eenige plek.

Rijwielen en Motor-cars.

RUDGE-WHITWORTH Rijwielen zijn in elk opzich de nieuwste; zij loopen rustig en gemakklijk en zijn beter dan alle andere.

RUDGE-WHITHWORTH BPKT. zijn Agenten voor LANCHESTER, WOLSELEY and PEUGEOT MOTOR-CARS, en WERNER MOTOR CYCLES.

KUNST CATALOGUS POSTVRIJ VAN

RUDGE-WHITWORTH, Beperkt

POSTBUS 148,

KAAPSTAD

Depots—ADDERLEY STRAAT, KAAPSTAD; PORT ELIZABETH DURBAN, BLOEMFONTEIN, en JOHANNESBURG, Agenten in alle steden.

Kaapsche Boeren Nieuw Producten Depot.

Aan de Kaapsche Boeren, Vruchten Verbouwers en Producten Handelaars.

VOOR het gemak van Boeren en Vruchten Verbouwers van de Kaap, hebben wij nu onze NIEUWE VERKOOP KAMERS in Kasteel Straat 33, Kaapstad, geopend, waar wij geregeld Verkoopingen van Vruchten en Algemeene Plaats Producten houden op DONDERDAGEN en VRIJDAGEN.

In het midden van de Stad zijnde en in de nabijheid van het Station, zijn we in staat de hoogste prijzen te maken.

We schenken onze BESTE AANDACHT en SPECIALE ZORG aan alle soorten bederfelijke waren en OPGAVEN worden ONMIDDELLIJK verzonden.

Levende Have wordt ontvangen voor Publieke Verkooping te Kaapstad door schikkingen op uw eigen Plaatsen.

Plaatsen en andere Land Eigendommen worden privaat of per Publieke Veiling Verkocht.

Consignaties aan de Centrale Verkoop Markt, Kasteelstraat 33, Kaapstad.

HET KOLONIALE BOEDEL EN VERKOOP AGENTSCHAP,
Centrale Verkoop Markt,
Kasteelstraat 33, Kaapstad.

P. C. VAN B. BAM, Algemeen Bestierder.

"De Goede Hoop."

De ondergeteekende verzoekt vriendelijk, dat de Agenten voor de "*Zuid Afrikaan* vereenigd met *Ons Land*" ook zullen ageeren als Agenten voor "DE GOEDE HOOP," een Geillustreerd Maanblad voor Jongelieden, dat van af den 1sten Juli, 1903, door VAN DE SANDT DE VILLIERS & Co., BEPERKT, zal worden uitgegeven tegen 6s. per jaar vooruitbetaalbaar

C. P. SCHULTZ,
Secretaris,
Van de Sandt de Villiers & Co., Beperkt

Pakhuizen te Huur.

TENDERS worden gevraagd voor de pacht van twee groote Pakhuizen te REMOUNT SIDING nabij STELLENBOSCH.

Deze Pakhuizen hebben elk een Spoorweg Zijlijn en zijn in het bijzonder geschikt voor Produkten Handelaars, Wagenmakers of andere fabrieks doeleinden.

Doe aanzoek bij
E. R. SYFRET,
89, St. Georgestraat.

Hoe moet men het Aanleggen een Huis met Zes kamers te Meubileeren

VOOR
£117 13 10
£182 0 4
OF
£258 13 0.

Wij zijn steeds bereid informaties te verstrekken, omtrent de wijze van Meubileeren. Daarvoor zijn wij hier. En als wij zelf niet kunnen komen, kunnen wij onzen vertegenwoordiger naar u toezenden, of u per post onzen laatsten Meubel Catalogus toezenden. Wij zijn een specialiteit in het ontwerpen van Meubelen, dus, indien gij op dit gebied iets speciaals wenscht, zal het onzen artisten steeds aangenaam zijn u te helpen: Wij meubileeren geheele huizen, en kunnen u van alles voorzien. Onze uitstalkamers zijn een bezoek waard. Speciale afdeelingen in Amerikaansche Meubelen.

SPECIALE LIJNEN

Slechts voor April en Mei.

Massief Gesatineerde Notenhouten Latafel met Without afgezet, 70s

Groote Eikenhouten Bettafels 6 vt., **£5.** 8 vt., **£6.** 10 vt., **£7.**

In **Hardhout Gevlekt Notenhout** 6 vt., **£3 3s.** 8 vt., **£3. 12s. 6d.** 10 vt., **£4**

Slaapkamer Meubileeringen In Gesatineerd Notenhout met Kaptafel Waschtafel, Kleerenkast, 2 Stoelen, **£15.**

Kleerenkast in gesatineerd Notenhout **90s.**

Gerookt Eikenhouten Buffetten, £12 12s. Exceptioneele waarde.

LINOLEUMS,
KARPETTEN en
GORDIJNEN.

WOODHEAD, PLANT & CO.,

Komplete - - - Huis Meubileerders

ST. GEORGES EN STRANDSTRATEN.

BUCKNALL STOOMVAART LIJNEN, BEPERKT.

VARENDE VAN KAAPSTAD NAAR ENGELAND

Eerste Klas Prijs, £31 10s., alle Buitenkant Hutten.

PASSAGIERS DIENST.

S.S. "BULUWAYO" vertrok 14 Augustus van Londen voor Algoa Baai en Oost Londen, aanleggende Kaapstad alleen om Passagiers te landen en op te nemen. Het moet ongeveer den 6en September te Kaapstad aankomen, en zal van Kaapstad naar Engeland vertrekken met Passagiers en Lading op ongeveer 29. September.

VRACHT DIENST.

S.S. "ZULU" van Londen naar Kaapstad, Algoa Baai en Oost-Londen, kwaam te Kaapstad aan op 28 Augustus.

Voor verdere bijzonderheden wat betreft lading, Stoombooten, enz. wende men zich tot

GEBR. BUCKNALL, Strandstraat.

KOCH & DIXIE,

Kaapstad.

WATER! WATER!

DE Pomp als hier gewezen is de beste in de markt Wij verkoopen meer van deze soort dan van al de andere soorten tezamen.

Als u een pomp wil hebben krij deze en geen andere.

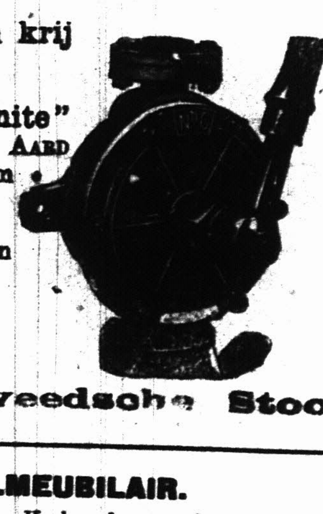

Wij verkoopen ook "Strawsonite" het beroemde middel tegen ROEST in AARDAPPELS, en de noodige spreipompen om het te gebruiken.

Bijen Korven en alle toebehoorselen daarbij.

Bedden, en Keuken Stoven.

EENIGE AGENTEN voor de

Norrahammar Zweedsche Stoof.

KERK- en SCHOOLMEUBILAIR.

De aandacht van Heeren Predikanten, Kerkeraden en School-Commissies wordt hiermede beleefd door ons er op gevestigd, dat wij in rechtstreeksche verbinding staan met de grootste Amerikaansche Fabrikanten van

Kerkstoelen en Kerkbanken,
Schoolbanken, Schoolkasten en Schoollessenaars, etc., etc.

zoodat wij op dit gebied de BESTE QUALITEIT tegen den GOEDKOOPSTEN PRIJS kunnen leveren.

Alle inlichtingen alsmede begrootingen, worden op aanvrage gaarne verstrekt

VAN HOOGSTRATEN & NOTTEN.

5 en 6 Albert Buildings.
Eloffstraat (hoek Commissioner Straat).
P.K. Bus 1965 Johannesburg.

KAAPSCHE AFDEELINGSRAAD.

Kennisgeving aan Achterstalligen.

DE Ondergeteekenden, gelast zijnde dadelijk gerechtelijke stappen te nemen tegen achterstalligen, geven mits dezen kennis, dat alle achterstallige belasting onmiddellijk betaald moet worden, in gebreke waarvan dadelijke gerechtelijke stappen ter invordering daarvan zullen genomen worden zonder verdere waarschuwing.

G. H. MOLLER & JOSEPH FOCK
Groenteplein 10,
Kaapstad, 1 September, 1903.

"LA NICOTINA REAL."

Tabak Extract Schapendip.

Vervaardigd door de Factorijen van het Fransche Gouvernement. Gegarandeerd te bevatten 10°/o Zuivere Nicotine, de totale genezing van de brandziekte, en het niet bevlekken van de wol. Eén gallon dip op 175 gallons water.

Te verkrijgen van de dip depots Agenten:

J. R. HAROU, P.B.O. 197, Kaapstad
Eenig Importeur in Zuid-Afrika.

[MAR]TIN'S APIOL & STEEL PILLS voor dames

Een Fransch Middel voor alle Ongeregeldheden. Duizend Dames houden een doos van Martin's Pillen in huis, ... [illegible] ... MARTIN, Apotheker ... Engeland.

Voor alle soorten van mandenwerkstoelen, luierstoelen, manden en mandewerk, ga naar de „Z.-A. Manden Werken" Leliestraat 6, bij Parlementstraat, KAAPSTAD. Gereg. Telegram Adres, "Basket, Cape Town."

A. SPOLANDER & CO.

GEVESTIGD 53 JAREN,

Chronometer-, Horloge- en Klokmakers Vertrokken naar 6 Solomon's Gebouwen tegenover "The White House" aan de Langestraat zijde.

Gouden en Zilveren Horloges in voorraad gehouden.

AFRIKAANDER BOND.

Notulen en Constitutie Boekje.

VERKRIJGBAAR aan het Kantoor VAN DE SANDT DE VILLIERS & Co., Bus 44, Kaapstad:—

(a) NOTULEN van het jongste Congres en gewijzigde constitutie, in een boekje ingebonden; prijs 6d. per exemplaar, vooruit te betalen.

(b) DE CONSTITUTIE in Hollandsch, 3d. per exemplaar, vooruit te betalen.

(c) DE CONSTITUTIE in Hollandsch, Engelsch en Duitsch sal binnen kort verkrijgbaar gesteld worden.

VAN DE SANDT DE VILLIERS & Co.

Samuels & Druiff,

OPTICIENS
DE BURLINGTON,
Kerkstraat 44, Kaapstad.

Brillen en Oog Glazen

wetenschappelijk verstrekt. Gezichtsvermogen wordt onderzocht

VRIJ VAN KOSTEN.

Oogheelkundige voorschriften worden opgevolgd.— Herstellingen van allerlei soort.

Veld en Opera Glazen,

in groote verscheidenheid.

Matige prijzen.

De hh. SCHOEMAN en BROEDERS,
van SCHOEMANSHOEK,

Wenschen het Geëerd Publiek bekend te maken, dat zij altijd voorhanden hebben

Zuivere, Echte en Gewaarborgde in Rollen

SCHOEMAN TABAK. . .

Gekorven Kabak
OP LATERE KENNISGEVING

Verkrijgbaar bij gemelde Heeren te
SCHOEMANSHOEK,
Distrikt OUDTSHOORN

KENNISGEVING.

DE heer FLORIS VAN DER MERWE, wenscht allen, die hebben bijgedragen tot het koopen van een grafsteen voor veld-kornet Hillebrandt, die nabij Darling in een gevecht met de Engelschen sneuvelde, kennis te geven, dat de grafsteen nu is op gezet. Hij wenscht nogmaals al diegenen, die zoo mildadig tot de zaak hebben bijgedragen, te bedanken.

Kochra, 29 Augustus, 1903.

NIEUW SNELSCHRIFT EN TYPEWRITING,

Worden onderwezen op **Ons Studio**, en vooral per post over geheel Zuid Afrika. Dinsdag- en Vrijdag avond klas van 7.30—9

De Studie is een genot, gemakkelijk, zeer goedkoop en nuttig. Over 500 zijn er aan bezig. Schrijf om inlichting aan

The Secretary, New Shorthand,
Box 1,290, Cape Town.

ONS STUDIO is in Langstraat 29.

Wij doen Type-werk voor firma's. Prijs zeer billijk.

STEYN & SERRURIER,

MAKELAARS, Huis, Land, Boedel en Financieele Agenten.
Victoria Kamers."
Hoek Wale & Burgstraten,
Kaapstad.

Postbus 164
Telefoon No 422

PLAATS TE HUUR.

"WELTEVREDEN" nabij Stellenbosch en langs den Spoorweg. Ongeveer 160 morgen met groot Woonhuis en talrijke buitengebouwen, Boomgaard, goed bouw- en weiland. Prachtige watervoorraad. 3 Jaren huur.

Doe aanzoek bij
AUSTRALIAN BRICKFIELDS Bpkt.
44, Langestraat, Kaapstad.

Gedrukt en Uitgegeven door de drukkers-Maatschappij Van de Sandt de Villiers en C., Beperkt, aan het kantoor Hoek van Burg- en Waalstraten, Kaapstad.